

ساليك بوو كورد نازاد نهژيا

(عوله)

(ع. م. آ)

چاپي دووهم

ههولير 2000

وینە ی نووسەر

پەیفیک

کتیبی (سالیك بوو كورد ئازاد ئەژیا) ی نووسەر (عوله) كه به پیتەکانی (ع. م. ۱) بهرهمه‌کانی بلاو کردۆته‌وه، به یه‌كێك له‌و کتیبه‌ دانسقه‌و ده‌گمه‌نانه‌ ده‌ژمی‌ردری‌ت كه راست‌گۆیا‌نه‌و دوور له‌ شیواندنی رووداوه‌ می‌ژووی‌یه‌کان سه‌رده‌می کۆماری کوردستان له‌ مه‌هاباد به‌ هه‌موو رووداوه‌ گه‌رمه‌کانی و به‌ به‌شداری کاریگه‌رانه‌ی جه‌نه‌رال (مسته‌فا بارزانی نه‌م) و هه‌قالانی و پاشان شه‌ره‌ گرنگه‌کانی بارزانی‌یه‌ قاره‌مانه‌کان ده‌گیریت‌ه‌وه.

نووسه‌ری کتیب كه‌ شه‌هید عه‌یانیکی زیندووی ئه‌و سه‌رده‌مه‌و رووداوه‌کان بووه، هه‌ر له‌ (دامه‌زاندنی کۆماری میلی کوردستان) تا (گه‌لی گاده‌ر و ژیا‌نی بارزانی‌یه‌کان) به‌ ووردی باسیان ده‌کات... باس کردنی (بیره‌وه‌ری و یاداشت، نووسینی می‌ژوون)، بو‌ ئه‌مه‌رۆش با‌به‌تییکی می‌ژوویی‌یه‌ له‌چا‌و هه‌ندیک له‌و کتیبانه‌ی كه‌ لافی نووسین و لی‌کۆلینه‌وه‌ی ئه‌کادیمیانه‌ لی‌ ده‌ده‌ن،

به بايه خترو دهوله مه ندره به تايبه تيش ئه وانه ي ده رباره ي ئه و
سه رده مه و به نه فه سي چه واشه يي و شيواندن ي (رؤلي قاره مانانه ي
بارزاني نه مرو بارزاني يه كان) له به رگري كردن و پشتگيري كردني
(كۆماری ميللي كوردستان) نووسراونه ته وه ئه م كتيب به ئه وان ي
چه واشه وه لاره دهن ي و خووشي شويني شياو و مه عقولي خو ي له
نيو كتيب خانه كان و له نيو باسي تويزه رو ايكۆله ره وان ي ميژوو
ده كاته وه .

خوينه ري به ريز: ناسيني نووسه ري به ريز ي كتيب به كه دوا ي ئه و
نووسينه هات كه له ژماره (248) ي گوڤاري (هه ريم) دا بلاوم
كرد بو وه ، به هوي به ريز (شيخ محمه د شيخ عه لي سه ركان) يه وه
بوو وه ك ده ئين من له ئاسمانان له دوا ي ده گه رام، كه چي
ئيواره يه ك له ئيواران له باره گاي بزاف به ديداري گه يشتم... كاك
(عوله - ع.م.ا) ويزاي ته مه ن. مروڤيكي ورياو ئه زمونداره ، جگه له م
كتيبه ش چه ند به ره م و چاپكراوي ديكه شي «يه يه» ، ئه م كتيب به شي
به ره زامه ندي و ئاگاداري و روزانه ش به پيداچوونه وي خو ي به
چاپ گه يانراوه ته وه ،

به هيو اين كتيب ي (ساليك بوو كورد ئازاد ئه ژيا) كه لي نيك
له كتيب خانه ي كورديمان بگريست و (بزافي روشنيرياني
نويخوان) يش توانيبيتي خزمه تيكي بچووكي روشنيري كورديمان
بكات...

محمه د خدر مه لوود

هه وه لير: 2000/6/10

بسم الله الرحمن الرحيم

ئاوردانئەوئەيەلكا لئە رابردووی ئزىك

لە دوای برانوردی جەنگی يەكەمی جیھانی ئەو
وولاتانەى نەتەوئەى كوردی تیا ئەژیا بە توندی بەستراپوونەو
بە ئینگلیزەکان فرانسەوئە كە بەرەى زال بوون لە جەنگدا
ئینگلیزەكان لە فرانسەییەكان دەست رویشتوو تر بوون
پیاوانی كار بە دەست و دەولەتی لە ئێران و عێراقدا بەزۆرى
فۆكەرو پەروەردەى بەردەستی ئینگلیزەكان بوون، شای ئێران
(رەزا شا) بە كۆدەتایەكى سەربازی و بە پشتیوانی ئینگلیزەكان
تووارینبووی دەستلآت لە تاجارییەكانی بەر لە خۆی زەوت كاو
خۆی داسەپینتی بەسەر ئێراندا، پاشان لە رۆژی 1925/12/12
زاییندا لە پەرلەمانی ئێراندا بە شای ئێران هەلبژێردرا و
تاجی شاهانەى كرایە سەر هەر ئینگلیزەكان بوو عێراقیش
(فەیسەل) كە فرانسەییەكان لە سوریه لە مەلیكایەتیان
خستبوو، بە مەلیك بەسەر خەلكی عێراقدا ساغیان كردهو.

دوای ئەوئەى شوپۆشى سالی 1930ی زایینی لە عێراق
لە ئینگلیزی گەیاندا كە ناتوانن راستەوخۆ، خۆیان وولاتی
عێراق بەرەن بەرێوئە، هاتن (فەیسەلیان) بەناوی (فەیسەلی

دەرلەتى توزكياش كە سەريان لە نازىبەتى ئەخوزا، لە ئەنجامى جەنگى دووھەمى جىھانى دۇنيا نەبوون، بۆيە تاكو نزيك پىرانەھوى بەنگ، وەك بىلایەن خۆيان ئەواند.

دەرلەتى ((رەزا شا))ش لە ئىران پەيوەندى خۆى لەگەل ئەلمانىاي ھىتلەرى دا بەھىز كىردبوو، چەك كەرەسەى جەنگى لە ئەلمانەكان ئەكەرى و تەواويك لە ئەلمانىا نزيك بوو بىووەو، بۆيە ئىنگلىزەكان و شورەوى ((كە بەرەى سوئىنخواران بوون لە نىزى نازىيىتى و فاشسىيىتى، لە رۆژى 1941/8/25ى زايىنى دا بە سوپاوە رزانە خاكى ئىرانەووە و سەرانسەرى ئىرانىيان داگىر كىرد، ((رەزا شا)) لە رۆژى 25ى ئابى 1941ى زايىندا دەستى لەكار كىشاىەو پاشان بە گورجى لە ئىران دوور خرابووە. ئىران لە رۆژى 1942/9/9ى زايىندا بانگەوازى جەنگى لە نىزى ئەلمانىاي ھىتلەرى دەر كىرد

بەو جۆرە سەرووى ئىران، واتە كوردستان، ژووروى ئىران و ئازىبايجانى ئىرانى كەوتنە ژىر دەستەلاتى سوپاى سوورى شورەويەو.

شورەوى، لە روى شارەزايىەو، كەوتنە چاوپۆشى لە خەلكى و تاكو رادەپەك ھاندانىش بۆ ئەوھى ئەگەر جموجۆلىك ھەبى لەناو خەلكى كوردى نازەرىدا بگەونە خۆبان بى ئەوھى وەك جارى جاران كەسىك دەستىيان بۆ بەرى و راو دەويان بىنى لە سالى 1942ى زايىندا كۆمەلەسى ((ژك)) كەوتە خۆى و گورجوگۆلىەكى زۆرىيان فواند لەناو كىردانى ئىران و عىراقدا

بیره باومهری کوردایه‌تیان له‌ناو خه‌ک بلاو دئه‌کرده‌وه، له سالی 1945ی زاییندا حزبی دیموکراتی کوردستان که‌وته جموجوئی سیاسی‌هه که پاشان له رۆژی 1946/1/22 زایینی دا بو‌یه‌که‌م جار له میژووی کوردا کۆماری میللی کوردستان دامه‌زراو ((قازی محهمه‌د)) کرا به پیشه‌واو سه‌ره‌ک کۆماری نه‌و ده‌وا‌که‌ته کوردی‌یه‌ی مه‌هابان کرا به پایته‌خه‌ت و ئالای کورد هه‌لکرا، دوای که‌تر له سالی‌ک له رۆژی 1946/12/12ی زایینی دا نه‌و کۆماره ساوايه به‌بێ به‌رگری له خۆی روخا.

له رۆژی 1942/12/1 زایینی دا (رۆزه‌فه‌لت) سه‌ره‌وک کۆماری نه‌و کاته‌ی ئەمریکا، ستالین رابه‌ری حزبی کۆمونیستی شوره‌وی، چیرچل سه‌ره‌ک وه‌زیرانی نه‌و کاته‌ی ئینگلیز (ئه‌وانه به‌ریه‌ک بوون له دژی نازییتی و فاشستییتی) به سێ قۆلی له تاران کۆبوونه‌وه، به‌یاریاندا سه‌روه‌ری (سیاده) و سه‌ربه‌خوئی ته‌وابی خاک، ئێران به‌پاریژن. رۆژی 1945/3/3 زایینی‌یان دانا که نه‌بێ له‌وه رۆژهدا سوپای خو‌یان که داگیرکه‌رانی ئێران بوون له ئێران دهرچن سوپای سووری شوره‌وی له رۆژی 1941/5/9 له خاکی ئێران چووه دهره‌وه ئیتر پاراستی کۆماری میللی کوردستان و مانه‌وه‌ی که‌وته نه‌ستۆی نه‌ته‌وه‌ی کورد خۆی.

له‌سه‌ره‌یه‌ سه‌ره‌مه‌دا وه‌زاره‌نی ئێران به سه‌ره‌وکایه‌تی (قه‌وام نه‌سه‌له‌ت‌نه) دامه‌زرا‌بوو که نو‌که‌ری‌کی نه‌لقه له‌گه‌ویی ئینگلیزه‌کان بوو، په‌روه‌رده‌ی به‌رده‌ستی نه‌وان بوو، نه‌ویش مات له‌سه‌ر شێوه‌ی حزبی دیموکراتی کوردستان و فرقه‌ی

ديموكراتى ئازربايجان، حزبىكى دروست كرد، ناويشى ئى نا
 (حزبى ديموكراتى ئىران) به بلاو كردنهره بلاوى كردهوهو
 جاپى دا كه نيازى وايه سهرانسهرى ئىران به شيويهكى
 ديموكراتيانه بهرئت بهرپوه و پهيوهئدى دؤستايهتى لهگل
 وولاتى شورهوى كه دراوسى ئىران به بهستى و ئيمتيازى
 دهرهئنانى نهوتى سهرووى ئىران بدات به شورهوى بو
 دهرهئنانى نهوت و ئه و نهوتهش بو سوودى شورهوى و ئىران
 بخريته كار بهرهيكه سىياسيشى لهتهك حزبى تودهى ئىراندا
 كردهوه، و چوو بو سهردان له (ستالين) له شورهوى و به گهرمى
 پهيمانامهيكى لهگل شورهوى مؤر كرد، به گويهرى ئه و پهيمانه
 مافى دهرهئنانى نهوتى ژووروى ئىران درا بوو به دهولتهتى
 شورهوى، ئيتربه و جوهره ريگاي له رهگوريشه بهدهرهئنانى
 دام و دهزگاي ئه و جووته كوماره واته كومارى مىللى كوردستان
 و كومارى ديموكراتى ئازربايجانى ساز كرد، ئه و جووته كوماره
 ساوايهى كه له چاو دهولتهتى ئهوساي ئىران دا كه به گهرمى
 ئينگليز و ئه ميريكا پشتيوانىان ئى دهكرد، له روى توواناي
 چهك و كهرسهى جهنگيهوه ئىران خاوهنى تانك و توپو فپوكه
 بوو، چهك و كهرسهى جهنگى ئه و دوو كوماره له بهراورد
 كردندا به چهك و جبه خانهى ئىران ئه وهلهوه ئه چوو كوردو
 ئازهرى به بهر دهقانى (قوچهقانى) و دارلاستىك شهپ ئه كهن.

(قەوام ئەسەلتهنە) كە وەكو ريوهيكى فيلبازو به بيانوى
 دروستكردنى پەرلەمانهوه بو سەلماندى پهيماننامەى نىوان

خۆی و شورەوی لە ژێر پەردەى ھەلبژاردنى نوێنەرانى ئەو
پەرلەمانەدا سوپای ئێرانى خستە کار، یۆ داگیر کردنەوى
خاکى کوردستان و ئازربایجان. لە ژێر بیانۆی ئەوى ئەبى
ھەلبژاردن لە سەرانسەرى ئێراندا دەست پى بکا، ھەلبژاردنىك
کە چارەنووسى گەلانى ئێرانداىین ئەکا لەو پەرلەمانەداکە لە
لایەن ھەموو ئێرانىەکەو ئەبى بەبى جیيارازى، دەولەتى تاران
کەوتە ھەرەشە لەوانەى رینگە بە سوپای ئێران ئەگرن کە
مەبەستى لە کوردو ئازەرى بوو تاكو ئەو دوو نەتەوہیە نەویرن
ببنە کۆسپ و بەرھەلستى لە رووى سوپای ئێراندا، سوپای
ئێران و دەولەتى ئازربایجانى ئێران، لە (ئەفلان کۆ) بە رووى
یەکترا تەقینەو، سوپای ئازربایجان خۆى نەگرتوو ھەر ئەو
شەرە بوو بوو ھۆى روخان و ھەرەسەھینانى کۆمارى
ئازربایجان. رۆژىك دواى رووخانى ئازربایجان، لە رۆژى
12/12/1946ى زاییندا کۆمارى مىللى کوردستانیش روخا،
تۆلەى بەرەو دوايان لەکوردو ئازەرى کردەو، دەولەتى
شورەویش زەقەى چاوى ئەھات، مەگەر بە ئەسە بۆلە بۆلێکیان لى
ھاتبى ئەگینا ھیچ!

پاشانىش لە رۆژى 23/10/1947 زاییندا پەرلەمانى
ئێرانى ئەو ریکەوتنامەىەى نیوان (قەوام ئەلسەلتەنە) و شورەوى
یان سووک و ئاسان ھەلۆەشان دەو و نوێنەرانى ئێرانى رازى
نەبوون نەوتى خۆیان بەدەن بە شورەوى ئەو جۆرە ریسەکە
بوو ھە خورى سەر لە نوێ سەرانسەرى ئێران گەرایەو باوہشى

ئینگلین، ئەمجارە لەگەڵ ئینگلیزەکاندا ئەمریکاش لە خەڵکی قوت بوونەوه، و داوای پشکی خۆیان ئەکرد لە تالان کردنی ئێراندا دەولەتی شاهنشاهییش کرایە پاسەوانی بەرژەوهندی ئەو دوو دەولەتە ئیستعماریە نوکەرائی ئینگلیز لە پەرلەمانی ئێرانیدا بە دەم بەدان و ریگەنەدان بە شورەوی مافی هەبێ لە دەرھێنانی نەوتی ئێراندا بوو بوونە دڵسۆزترین و نیشتمان پەرورترین کەسانیک لە لای خەڵکی ئێران، قوام السەلتەنە، کە گەرەتترین خزمەتێکی بە ئینگلیز و ئەمریکا کرد، ئەویش لە وەزارەت داوای لیبوردنی کرد، و خۆی خستە لاوه. ئێران سەر لەنوێ کرایەوه بە بەندیخانەیەکی گەرە بۆ چەوساندنەوهی گەلانی بیبەش لە هەموو مافیکی مرقایەتی.

هەر لەو سەردەمەدا کە تازە کورد ببوو خاوەنی خۆی و لە ژێر ئالای شەکاوهی خۆیدا ژبانی بەسەر ئەبرد ((من)) نووسەری ئەم یاداشتە لە تەك دوو هەفتای کوردی گەرمین بیروباوەری کوردایەتی پالی پێوه نابووین روو بکەینە مەهاباد، قیبلەیی هیواو ئاواتی کورد و پایتەختی کۆماری میللی کوردستان بۆ ئەوهی ئەرکی کە هەستمان پێ کردبوو ئەنجامی بەدەین، ئیستاش بە ئەرکی خۆمی ئەزانم کە بیرەوهریهکانم ئەوهی لە نزیکەوه بەچاوی خۆم دیومه یان بەشداریم تیا کردوو، بە نووسین بیانخەمه بەرچاوی هاوزمانانی کوردم، ئەو کوردەیی کە تاكو ئیستاش هەر گرفتاری دەستی چەپەلی ئەو داگیرکەرانیە کە هەر وهك ئەو سەردەمه کوردستانی

خۆشهويستمان ھەر پارچە پارچە داگیر کراوہ و کوردی لایەك
بە دزیەوہ نەبێ ناتوانا روو لە لایەکی تری وولاتە
داگیرکراوہکە ی بکا، ھەیشە کورد کەوتۆتە بەر شالۆی
لەناوبردن و قەرکردن لە ھەموو لایەکەوہ راوہدومان ئەنێن، تا
وای لێھاتووہ نەتوانین لە کوردستاندا بجەوینەوہ، ئەوہتا بە
ھەزاران ئاوارە و دەربەدەری وولاتان کراوین، کەچی ھەتا
ئێستاش ھیچمان بە ھیچ نەکردووہ، دژمنانی داگیرکەریش
ھەر لە یەکترمان تیژدەکن، تاکو ئەوہی بە خۆیان نەکراوہ و
ناکری، خۆمان بە خۆمانی بکەین.

دامه زاندىنى كۆماری میلی كوردستان

رۆژى 1946/1/22ى زايىنى رۆژىكى گرنگى مېژووييه له مېژووي پېر له خهبات و تېكۆشانى نهتهوهى كورد دا، ئەو رۆژه پېرۆزهيه كه گهلى كورد بۆيه كه جار له مېژوودا تووانيويهتى كۆماریك بهناوى كۆماری میلی كوردستان لهسه بهشيك له خاكى خۆى له كوردستانى ژووروى ئيراندا، دامه زىنى ئەو رووداوه گرنگه لهو سهردمه دا هه موو كوردموارى هينابوو هه ژان، شارى سا بلاغ (مه هاباد) كرا به پايتهختى ئەو كۆماره ساوايه، بۆيه مه هاباد ببوو قىبله گاي ههست و ئاوانى دىرينه هه زاران هه زار كوردى دلسۆزو خوين گهرم، لهو سهردمه داو له هه موو بهشه كانى ترى كوردستانى داگيركراو دا.

دواى نيوه پۆى رۆژىكى بههارى سالى 1946ى زايىنى بوو من، نووسه رى ئەم بېره وه ريانه ((عوله)) له تهك دوو رۆلهى ترى كوردى گهرمىندا روومان كرد بووه شارى مه هاباد، پايتهختى كۆماری میلی كوردستان ئەو دووانه يه كيكيان بهناوى (حه مه) ئەوه كهى تريان بهناوى ((عه به)) دوا نيوه پۆى ئەو رۆژه خۆشه بههاريه تازه له پردى سوور ئەپه ريفه وه، دهرو

دهشتی قهراغ شاری مههاباد که وه که فرشیکی رهنگینی
 دهستی سروشت رازانبویهوه، پر بوو له خهک بۆ سهیران و
 گهراں دهسته دهسته و پۆل پۆل رزابوونه نهو ناو. نهوه خهریکی
 شایی و سهیران و پیاسه کردن بوون، کهمیک، دور له ئیمه چوار
 لاوی کورد به دوربین رویان له ئیمه کردبوو، که به کاودخۆ
 ملی ریگمان گرتووه بهرهو مههاباد، هر جاره یهکیکیان
 دوربینهکهی نهووسان به چاویهوه و سهرنجی لای ئیمه ی
 نهدا، وه که هستیان کردبئی که ئیمه کهسانیکی تازهین روومان
 کردوته مههاباد بویه به پهله بوون که لییان نزیك ببینهوه،
 نهوانیش هیدی هیدی کهوتنه خویمان بهرهو لای ئیمه به دامینی
 ریگکه کهدا شوپ بوونهوه، که به تهواوی گهیشتینه یهک زور به
 گهرمی پیشهوازیان لی کردین، یهکیکیان که ناوی دانش بوو
 لهوهو پیش یهکترمان نهناسی بهوهی خهکی یهک گهپهک بووین
 له سلیمانی دهستی کرده گهرههه و تیر تیر یهکتریمان ماچ
 کرد، بهلام نهوانی ترمان نهدیبوو نهگهر چی پاشان لهگه
 نهوانیشدا بوینه دوست و ناشنا.

کاک (دانش) یارمهتی لهوان خواست تاکو لهگه لماندا
 بیته و خۆی بکاته چاوساگی ئیمه له ریگه به منی ووت:
 ((نهگهر لییان پرسیت کئی نهناسی، ناوی من بینه)) دوو
 نامه مان پئی بوو یهکیکیان بو (حاجی بابه شیخ) سهرهک
 وهزیرانی حکومهتی میلی کوردستان، نامه کهی تریان بو
 سهروکی شارهوانی شاری مههاباد، نامه کان هیچ گرنگیهکی

سیاسیان نه‌بوو ته‌نیا ناسیایوانی ئه‌و دووانه دابوویانه
دهستمان به (کاک دانش) م ووت: که ئه‌مانه‌وێت ئه‌و دوو نامه‌یه
به‌دین به‌خاوه‌نه‌کانیان و شوێن و جێگایان نازانین؟

(کاک دانش) ئێمه‌ی گه‌یاند به‌مالی (حاجی باب‌ه‌ شیخ)
که‌ که‌وتبووه‌ سهر ئه‌و خیابانه‌ی ئێمه‌ی ئه‌گه‌یاند ه‌ چوارچرای
مه‌هاباد ماله‌که‌ی باله‌خانه‌یه‌ک بوو ته‌نها پێش‌مه‌رگه‌یه‌ک به
چه‌که‌وه‌ له‌بهر دهرگا که‌دا راوه‌ستابوو ئه‌ویش به‌ ئاسانی ریگه‌ی
داین بچینه‌ خزمه‌تی (حاجی باب‌ه‌ شیخ) له‌سهر ده‌ستووری ئه‌و
سه‌رده‌مه‌ ئه‌بوایه‌ ده‌ستی ماچ بکه‌ین ئێمه‌ش ده‌ستمان ماچ
کردو له‌ دیوه‌خانه‌ بچکۆله‌که‌یدا دانیشتین و له‌و چایه‌ی به‌ئای
گولۆ و دروست کرابوو چامان خواردوه‌وه، له‌گه‌لماندا که‌وته
گفتوگو له‌جیاتی ئێمه‌ کاکه‌ (حه‌مه‌) که‌ له‌ ته‌مه‌ندا له‌ ئێمه
گه‌وره‌تر بوو ئه‌و له‌ باتی ئێمه‌ش وه‌لامی پرسیاره‌کانی ئه‌دایه‌وه
به‌وه‌ی (حاجی باب‌ه‌ شیخ) عه‌ره‌بی (فصحه‌ی) ئه‌زانی له‌گه‌ل کاکه‌
(حه‌مه‌) دا گه‌لێکی ناخافتن کرد، پاشان به‌ ئامۆژگاری به‌ ئێمه‌ی
ووت که‌ ئه‌بێ بچین بو‌ باره‌گای حزبی دیموکراتی کوردستان و
تیی گه‌یاندین که‌ له‌وی گفتوگوومان له‌گه‌ل ئه‌که‌ن، نابێ پێمان
ناخۆش بێ، چونکه‌ مه‌به‌ست ئه‌وه‌یه‌ که‌ پیاو خراپ نه‌توانی
له‌ناوماندا هێلانه‌ بکا، رازو نیازی ئێره‌ بو‌ دوژمنان به‌رنه‌وه‌.

هر کاک (دانش) چاوساغمان بوو بو‌ باره‌گای حزب و
ده‌وله‌ت، باره‌گای حزبی دیموکراتی کوردستان که‌ له‌ هه‌مان
کاتدا باره‌گای کۆماری میللی کوردستانیش بوو، ئێمه‌یان برده‌

ژووریکى خنجیلانه لهسهر سهندهلى لهگال ژمارهیهک کوردی مههابادى دانیشتین زور به گهرمى بهخیر هاتنیان لی کردین، پاشان لییان پرسین که کى ئەناسین کاکه (حههه) که (عریف) بوو له سوپای عیراقدا لهوهو پيش کاک (عزت عبدالعزیزى ئەناسى بهوهى ئەفسهرى بوو له عیراق، ورتى: من کاک عزت عبدالعزیز ئەناسم منیش ووتم: (دانش ئەناسم)) زوری نهخایاند (عزت عبدالعزیز) و (دانش) پهیدا یوون، و لیمان هاتنه ژورهوه و سلوویان کردو دانیشتن ئیمه لهسهر دهسترووی خویمان بهخیر هاتنمان لیکردن، کهچی کهسیان خویمان له ئیمه نهگیاندا!!

واته که من به (دانش)م ووت: (کاک دانش بهخیر بییت) وهلامى نهدامهوه خووی له من گیل کردو وای پیشان نهدا که من ئەناسی!! ههروهها کاک ((عزت عبدالعزیز) بهرانبهر به کاکه (حههه) تومهن ئهوه جوړه پهلهیهکه دانراوه بو (دانش) و (کاک عزت عبدالعزیز) تاكو ئیمه بشهلهژین، ئهوه بوو کاک (دانش) که وهرامى منى نهدايهوه به گورجى یهکیک لهوانهى ئیمهى ئەدواند روى کرده من و ووتى:

((دیاره تو کهس ناناسی!؟)) پاشان دهستى دریزکرد بو کاک (دانش) ووتى: ((ئهوه که تو به کاک دانشى ناو ئەبهى خهلقى مههاباده ئیمه لهمیژه ئەیناسین ناوی مام هه مزهیه)) لهوهلامدا ووتم: ((ئهوه کاک دانشى خهلقى سلیمانیه و زور به باشى یهکتر ئەناسین)) دواى ئهوه چاووپراوه یهکه یهکه بانگ کراینه ژووریکى تر، لهبهر دههماندا، قورئانیکی پیروژ، ئالایهکی کوردو وینهى

چەند كە لەم ئێرەدا كورد، كە لە شۆرشەكانى كورددا لەو
پێش گيانى پاكى خۆيان كوردبوو قوربانى لە رێگەى ئازادى و
سەرفرازى كورددا وەكو ((شەيخ سەعیدى پیران)) و ((دەخۆر
فوناد)) كە توركە كەمالەكان بۆ چاوترساندى كورد، لە توركيا
لە سەیدارەیان دابوون، هەر يەكێ لە ئێمە بەو جۆرە سویند
ئەو كە خۆمان و هەقائەكانمان بە نىازى ناپاكي روومان
نەكردۆتە كوردستانى ئازاد.

پاشان من و كاكە (عەبە) كە هاوتەمەن بووین ئەو
دەست كاك (دانش) و بۆ هەر يەكێمان شەش تەن درا بە كاك
(دانش) بۆ خەرجیمان و پیمان و ترا كە رۆژى دواى ئەبێ سەر
لە بارەگای حزب بەدینهو و چاومان بە هەمان كەس بكویتەو،
ئەو كەسەى پارەكەى بۆ داین بە كاك (دانش)، كاك (دانش)
چەند مانگێ بەر لە ئێمە گەشتبوو مەهاباد شارەزایى هەبوو
لەگەڵ خەلكى مەهاباد دا، ئێمەى بڕدە چەند ماله كوردیكى
خەلكى سەیمانى كە دەستی شاراوەى رۆژگار لە مەهابادى
گیرسانبوونەو، زۆر روویان داینى و ئامۆزگاریان كردین كە
پەيوەندیان لەگەڵدا بەهێزتر بكەین، پێشانیاندا كە ئامادەن
يارمەتیمان بدەن و گيرۆگرتەكانى خۆمان بۆ چارەسەر بكەن و
لامان ئى بكنەو، شەو بۆ نووستن لە ژوورێكدا كە دانش و
هەقائىكى تەربە ناوى (ووردى) بە يەكەو ئەژيان.

ئەو شەو هەمان لای ئەوان رۆژ كردەو بەيانى زوو لەگەڵ
كاك (دانش) چووین لە چاخانەيەك ناشتaman كرد پاشان من و

کاکه (عهبه) رومان کرده باره گای دهولنه نی میلی کوردستان له گهل هه مان پیاویک که تومه نه گانی روژی پیشووتر دابوینی دانیشترین، ووتی: ((ئیوه خۆتان هه زتان له چیه که بۆمان بکهین؟))

ئیمهش که ههردوو کمان له سلیمانی خویندکاری پۆلی یه که می ناوهندی بووین و هیشتا خویندمنان تهواو نه کردبوو داوامان لیکرد ریگه مان بدات که خویندن تهواو بکهین و بخوینین، ئه ویش زور به ئاسانی بهو په ری ئاسانیوه به دلسۆزی ئیمه می نارد، بۆ فیگرگه یه کی ناوهندی له پۆلی یه که م له شاری مه هاباد هه ره له هه مان روژدا بۆ هه ره یه کی کمان دهستی جلی شاگردانی فیگرگه بیان بۆ کرین و بووینه وه به شاگرد به نیازی خویندن.

به رانبه ر باره گای حزب و دهولت بالآخه نه یه که هه بوو، لهو بالآخانه یه دا ژوو ریکیان بۆ نووستن و ژبانمان ته رخان کرد، هه رچی پیداو یستی ژبانی ئه و سه رده مه بوو هه موویان بۆ ساز کردین. بۆ نان خواردنی سئ ژه مهش به ره و رووی کانگای هیژی بارزانی یه کانیان کردینه وه، که لهوئ سئ ژه مه نان و خواردن و شیو لئنان دروست نه کرا، ئیتر نه مانتووانی سئ ژه مه بچین و پشکی خۆمان له چیشته و خواردن وه رگرین.

ئیواره ی ئه و روژه ی ئیمه یان نارد، بۆ فیگرگه و تازه جیگای نووستنمان دهست که و تبوو، هه مان کابرا له ته که کاک (دانش) دا بوون، به میوانمان له و قهندو چایه ی وه رمان گرتبوو چامان بۆ لئنان و به یه که وه چامان خواردنه وه، پاشان بۆمان

دەرکهوت ئهو پیاوه ناوی (مهنافی کهریمی) هو لهو سهردهمه دا
وهزیری (فرهنگ بوو) بویه مهتا مهتایه بی فیزی و دلسۆزی
ئهو جوړه کهسانه له یادگاردا رهش نابیته و دو هر وهك خوی
زیندووه، رووخۆشی و بیفیزی کوردی مههاباد سه خاوهت و
رهوشت بهرزی و خیرخواهی یان نمونه یه که له دل پاکی و ریژ
لیتان له ناو کورداندا، به لام بو خویندن نه مانتووانی بهر دهوام
بین چوونکه خویندنی ناوهندی هیشتا به فارسی بوو، نیمهش
له بهر ئهو هویه گه پراينه وه لای وهزیری فرههنگمان و پیمان
راگه یاند که نیمه له سلیمانی تا کو پوولی شه شه می
سهرهتایی یمان به کوردی خویندوه، ئیستا ماوه یه که مان ئهو ی
تا کو فیژی زمانی فارسی ئه بین، ئه ویش پیاوانه وتی: ((جا چی
له وه چاکتر ئه بی ئیوه ئه نیرین نووسینی کوردی فیژی
شاگردانی فیرگه کان بکن)) بهو جوړه له فیرگه می (که لاویښ که
یه کهم فیرگه یه که بوو به دزیه وه بهر له دامه زانندی کۆماری
میالی کوردستان مامۆستایانی کورد دهرسی کوردیان به
خه لکی کورد لهو فیرگه یه دا وتۆته وهو ئیتر لهو فیرگه یه دا
نووسین و خویندنی زمانی کوردی یمان فیژی نهو جوهوانانی
مههابادی ئه کرد.

قاچاخچىھەكەنى ئەو سەردەمە

ھەر ئەو سەردەمەدا ھىندى ئە قاچاخچىھەكەنى كوردى
غىراق ئەم دىو ئەو دىووى كوردستانىان ئەكرد، ئەو
قاچاخچىانە ئەو سنورەى دەست كوردى داگىركەران بوو ئەيان
شكانو بەو جۆرە نانى خۇيان بەدەست ئەھانى، جگە لەوئى
ئەو سنور شكاندە خۇى لە خۇيدا چاوا قايمىھەكى زۆرى
ئەويست بەوئى ئىشەكەيان ياسا شكاندى داگىركەران بوو،
ئەگەر پىيان بزانرا بوايە بە توندى سزا ئەدران، ئەوانە لەو
رۇژانەدا دەورى پۇستەچىان ئەبىنى بۇ كەسانى وەكو ئىمە،
چوونكە لە رىگەى ئەوانەو نامەمان بۇ ئەھات و نامەمان بۇ
كەسو كارمان ئەنارد، جگە لەو لەگەر پانەوئەياندا بۇ
كوردستانى غىراق ھەوالى دامەزاندنى كۆمارى كوردستانى
ئىرانىان ئەدا بە گوئى خەلكداو جار جارە گوڤارو رۇژنامەو
پەرتوكى كە تازە دەرچووە لەگەل خۇياندا ئەيان بىردەو،
ئەكەوتنە بەر دەستى لاوانى كوردى غىراق، منىش بەو
قاچاخچىانەدا نامەم بۇ كەسو كارمان نارد، كىتب و پەرتوك و

گۆڭقارى كوردى ئەو كاتەي عىراق كە لاي برادەران دەست
ئەكەوت خۆشم كاتى خۆي گەلىك لەو چاپەمەنيانەم لە مالموھ لە
سايىمانى بەجى ھىشتبوو، داواي ئەو چاپەمەنيانەم كردبوو
كارىيان راست بى لە گەرانەوھدا لەگەل خۆيان ھىنايان
كەلىنىكى گەورەيان پىر كردبووھە بەلای كوردەكانى ئىرانەوھ
جىگاۋ رىزى تايبەتيان ھەبوو، چوونكە كەم ھەبوو لە
خويىنەرانى ئەو سەردەمە چاويان بە پەرتووك و كتيىب و گۆڭقارى
كوردى، بەر لە كۆمارى كوردستان كەوتى، بۆيە ئەلىم لە رادە
بەدەر كەلك لەو چاپەمەنيانە وەرگىرا، ھەر ئەو قاچاخچيانە
نامەيەكيان بۆ (حاجى بابە شىخ) ھىنابوو زۆر بە پەروش بوون
بيدەنە دەستى.

كۆرىك بە بۆنەى بە كوردى نوپىدن

لە فېرگەى (گەلەوینىڭكە يەكەم انېرگە بوو بەر لە دامەراندى كۆمارى مىللى كوردستان بە كوردى تىايدا دەرس بە خەلك و ترا بوو وە بۆيە بەو بۆنەيەو، ژمارەيەكى زۆر لە گەرە پىاوان بانگ كرابوون ، منىش ئەو دەفتەرەى كە ئىمزاى بانگ كراوكانى تىا كۆ ئەكرايەو لەگەل خۆم بەرد تاكو (حاجى بابە شىخ) ببىتمو ئىمزاى وەرگرم بەوەى ئەويش يەكەك بوو لە بانگ كراوكان، ەروەما ئەو قاچا خچىەى نامەكەى بۆ (حاجى بابە شىخ) ەيتابوو لەگەل خۆم بەردو ئەمانزانى تەشرىفى بەردووە سەر لەو كرىكارانە بەدا كە زىرابىك ئى ئەدەن بۆ ئاوەرپۆى گەرپكەك لە گەرەكەكانى شارى مەهاباد، ئىمەش كە پرسى بوومان پىيان ووتبووين چووە بۆ ئەرى رومان كرده ئەو شۆينە دۆزىمانەو، چوو بوو دەستنوئىژ بشوا كە گەرپايەو سلاومان ئى كرددو نامەكەمان داىە دەستى ئەويش كرديەو، پاشان لەسەر ئەو گلەى لە زىرابەكە كرىكارەكان دەريان دابوو، تەختايىەك ەبوو چوو لەوى گلەكە ووشك بوو دانىشتو لە نامەكە وورد بوو، بەلام بەوەى نامەكە لەسەر شۆيەى كوردى

ئالای شەكاوہی كورد !

لەسەر ھەموو دامو دەزگاكانی كۆماری میلالی كوردستان ئالای رەنگاو رەنگی كورد ھەلكرابوو، خەلكی كە زۆر تامەزۆو پەرۆشی شەكاندنەوہی ئالای كورد بوون، بەزۆری ئالاکان لەلایەن خەلكەوہ بە گەورەیی و بە پانی دروست ئەكران تاكو ھەر لە دوورەوہ بزانریت كە ئەوہ ئالای كوردە، نەك ئالای پێشوو ئالاکە لە سێ پارچە دروست ئەكرا پارچە سەرەوہ سوورو پارچە ناوہراست سپی، پارچە خوارەوہ كەسك واتە (سەوز) بوونی ئەو ئالای ھەلكراوانە گیانیکی تازەیی ئەكرد بە ھەر خەلكدا لە ناوہراستی پارچە سپیەكدا رۆژێك بە رەنگی زەرد تیشکی پەخشان ئەكرد بە ھەموو لایەكدا.

سوپای سووری شورەوی

دوای دامەزراندنی كۆماری میلالی كوردستانیش ھیشتا سوپای سووری شورەوی ماوو بەلام كەم و زۆر دوور بوون لە خراپەو دەست درێژی، تاكو خەلكەش بە چاوی داگیركەرەوہ

سەیریان نەدەکردن، پاشان لە رۆژی 1946/5/9 زایینی لە
کۆماری میلی کوردستان چوونە دەرەو، لەو رۆژەدا لە هەموو
لایەدا کرا بە شاییی و بە هەڵپەڕکێ و سەربازەکان لەناو
ماشینەکانیادا کە سوار ببوون بۆ گەڕانەوە بەرەو شۆرەوی بە
دەست وایان پیشان ئەدا هەر لەگەڵماندا ئەمێنن هەتا کۆ پاش
گەڕانەوەشیان بۆ وولاتی خۆیان.

نزیك بوونهوه مان له بارزانییهكان:

وورده وورده په یوه ندیمان له گهڵ بارزانییهكاندا به هیژ
بوو كه وتینه سەر ئەو هی بەر لە پشوی هاوین بچینه ریزی
پیشمەرگه ی بارزانییهكانهوه، چونکه لامان رهوا نهبوو له
ماوه ی پشوو دانی هاویندا که ئەبێ دانیشین و هیچ نهکەین
له گهڵ ئەوه شادا موچه و مانگانه و هرگرین بۆیه ئەفسەرە
کوردەکان ئەوانه ی به شدار ی شهڕه کانی شۆرش ی بارزانی یان
کردبوو، له سوپای عێراق هه له اتبووون ئیمه یان هان ئەدا بچینه
ریزیانه وه و قهولیان پێدا بووین بمانکەن به ئەفسهرو ناوی ئیمه و
ژماره یهکی وهك ئیمه یان دابوو بهو لیژنه یه ی پێك هاتبوو له
وهزاره تی (جهنگ) بۆ دابهش کردنی پله و پایه ی بچوو ک بۆ ئیمه
مانان تا کو ئەو کارانه ی به بارزانییهکان ناده کرا بدریست به ئیمه
چوونکه بارزانییهکان به شی هه ره زۆریان خۆینده وار نه بوون.

ھەر بلىن ئىم شىعرە ئىھلى كۆھسارو گەر مەسىر
 ھەر بىرى ئالاي كوردو پىشھوۋاي زانايى كورد
 چەند زەمانىكە ئىسىرو ژىر چەپۆكەي عالەمن
 سەركزو بى قىمەتى بەر چاۋى زادەي ئادەمن
 دىلى زىندانى نەزانىن مەستى باردەي ماتەمن
 بانگ كەنە يەكتەر ھەمووتان چوونكە ئەمپۇ بى خەمن
 ھەر بىرى ئالاي كوردو پىشھوۋاي زانايى كورد
 قەت لە بىرت دەرنەچن كوردە زپەي زنجىرى پىت
 تۆتە ماشاكە لە دەس بىگانەكان چى ھاتە رىت
 كوانى بابى گۆر غەرىب و مامەكەي بى شوۋىن و جىت
 كوردە تۆ چۆن دلبىرىنى شل كە بۆ ئىم شىعرە گوۋىت
 ھەر بىرى ئالاي كوردو پىشھوۋاي زانايى كورد
 نەبەتە باراشت لىكە ناشى گىتى كەوتە گەر
 شىر نەترساۋە لە بەزم و شوپشى مەيدانى شەر
 گوۋى نەدەي ھەرگىز بە ھاشەو ھوشەيى ئىربابى زەر
 ھەلگەر ئىم دەستە شىعرەو دابىنى سەد سەۋلى تەر
 ھەر بىرى ئالاي كوردو پىشھوۋاي زانايى كورد
 خانەقەن مژدەي ئەدا ئەمپۇ بە دياربەكرو ھەرات
 پىچەوانەي دەورى پىشھوۋو رۆژ لە شىمالۆ ھەلات
 سەيرى تىشكى كە چلۆن رووناكى خستە سەر وولات
 ئىم وتارە بىرى دل بى چاكە بۆ رىگەي نەجات
 ھەر بىرى ئالاي كوردو پىشھوۋاي زانايى كورد

شيعره كهو خويندنه وهى جيگاي رهزامه ندى وپه سندن كردنى
گويگره كان بوو به تايبه تى (پيشهوا) و (بارزاني) بويه لاي
ئيوارهى هه مان روژ له گه ل چه ند هه قاليكى مه هاباديدا
پياسه مان شه كرد، به چوارچراى مه هابادو شه قامه كاندا له
پشته وه گويم له دهنگى بوو بانگى شه كردم لي م نزيك بووه وه
ووتى:

وه ره له گه لم له ياره گاي حزب تو بيان دهوى كه چووم بو ياره گاي
حزب لهوى ووتيان (پيشهوا) خه لآتى كردوى بهرانبهر شه
شيعره ي خويندوتته وه، ئيتر (60) تومهن پوليان دامى و بو
به يانى روژى ئاينده له گه ل هه مان كا برى كه بانگى كردم بو
باره گا، چووينه بازار دهستى رانكو چو غه و جووتى پيلاويان بو
كريم.

دروشمى كۆماری میلی كوردستان

رۆژنىك له خویندنكەى (گەلاوینش له یكى له پۆلهكاندا
لهسەر تهخته رهشهكهدا (دروشمى) كۆماری میلی كوردستانم
كىشابوو خەرىك بووم دهربارهى ئەو دروشمه قسەم بۆ
شاگردەكانم ئەكرد كاتىكمان بەخۆزانى پيشهوا خۆى كرد بە
ثوورى پۆلهكهدا منالە شاگردەكان (قوتابيهكان) لهبەرى هەلسان
دواى دانىشتنەوه پيشهوا داواى لىكردم كه لهسەر قسەكانم
بپۆم و دريژە بدم بە دەرسەكه، منيش ئەمەم دهربارهى
دروشمەكه وت:

((ئەمە دروشمى كۆماری میلی كوردستانه پىك هاتوو له گۆله
گەنمىك و گۆله جۆيهك له خوارهوه لاسكهكانيان له يەكيان داوه
رۆژنىك تيشكى پەخش كردوه و خاميهكى (قەلەم) نووك
داشراوو لهناو رۆژەكهدا دانراوه، دوو گۆله گەنم و جۆكه
نیشانهى ئەوه ئەدەن كه لهمەولا خەلو دەغلو دانمان كه
بەرهمى جوتيارو وەرزيهكانمانه تالان ناكرى، وهك جاران
بيگانه نايبات بۆ خۆى، رۆژەكه ئەوه ئەگەيهننى كه رۆژى ئازادى
كورد هەلهاتوو، خاكى كوردستانمان رووناك ئەكاتوه،
خامەكه، ئەوه ئەگەيهننى ئەمجاره نەتەوهى كورد له رىنگەى
زانين و زانياريهوه به ئاوات و چاره نووسى خۆى گەيشتوو)).

سروده نیشتمانیه‌کان

گه‌ئی سرودی نیشتمانی له فی‌رگه‌کاندا فی‌ری شاگردانی کورد
ئه‌کران، له‌وانه:

به‌ه‌شتی سه‌ر زه‌مینه
ره‌نگ سوورو سپی و شینه
ه‌روه‌ک ته‌وته‌که‌ی شنۆ
ه‌ر بژی ئه‌م زه‌مانه
زۆر به‌ ئازاو به‌ مه‌ردی
بی‌چوو ه‌ شیرانی کوردی

نیش‌ت‌مانان ره‌نگینه
خاکم وه‌کو ئالاکه‌م
نه‌وتم هه‌یه له باکو
بو دوژمنان بوته سو
له سایه‌ی پی‌شه‌وادا
ئه‌پیارینن ئه‌م خاکه

نالای شه کاوهی کورد!

له سه ره هه موو دامو دهزگاگانی کۆماری میللی کوردستان نالای رهنگاو رهنگی کورد هه لکرا بوو، خه لکی که زۆر تامه زۆو په رۆشی شه کاندنه وهی نالای کورد بوون، به زۆری نالاکان له لایه ن خه لکه وه به گه رهیی و به پانی دروست نه کران تا کو هه ره له دووره وه بزانییت که نه وه نالای کورده، نه ک نالای پیشوو نالاکه له سهی پارچه دروست نه کرا پارچهی سه ره وه سوورو پارچهی ناوه رپاست سهی، پارچهی خواره وه که سه ک واته (سه ون) بوونی نه وه نالا هه لکرا وانه گیانیکی تازهی نه کرد به بهر خه لکدا له ناوه رپاستی پارچه سهی که ده روژیک به رهنگی زهره تیشکی په خشان نه کرد به هه موو لایه کدا.

سوپیای سووری شوره وی

دوای دامه زرانندی کۆماری میللی کوردستانیش هیشتا سوپیای سووری شوره وی ما بوو به لام که م و زۆر دوور بوون له خراپه وه دهست درێژی، تا کو خه له کهش به چاوی داگیر که ره وه

سهیریان نه ده کردن، پاشان له رۆژی 1946/5/9 زایینی له کۆماری میلی کوردستان چوونه دهره وه، لهو رۆژهدا له هه موو لایه کدا کرا به شاییی و به هه لپه رکێ و سه به بازه کان له ناو ماشینه کانیادا که سوار ببوون بو گه رانه به به ره و شوره وی به ده ست وایان پیشان ئه دا هه ره له گه لماندا نه مین هه تا کو پاش گه رانه وه شیان بو وولاتی خویان.

نزیک بوونه وه مان له بارزانی یه کان:

وورده وورده په یوه ندیمان له گه ل بارزانی یه کاندایه هیز بوو که وتینه سه ره ئه وه ی به ره له پشوی هاوین بچینه ریژی پیشمه رگه ی بارزانی یه کانه وه، چوونکه لامان ره وانه بوو له ماوه ی پشوودانی هاویندا که ئه بی دانیشین و هیچ نه کهین له گه ل ئه وه شدا موچه و مانگانه وهرگرین بۆیه ئه فسهره کورده کان ئه وانه ی به شداری شه ره کانی شوپشی بارزانی یان کردبوو، له سوپای عیراق هه له اتبوون ئیمه یان هان ئه دا بچینه ریژیانه وه و قه ولیان پیدابووین بمانکه ن به ئه فسهره ناوی ئیمه و ژماره یه کی وه ک ئیمه یان دابوو به و لیژنه یه ی پیک هاتبوو له وه زاره تی (جهنگ) بو دابه ش کردنی پله و پایه ی بچوک بو ئیمه مانان تا کو ئه و کارانه ی به بارزانی یه کان نه اه کرا بدریت به ئیمه چوونکه بارزانی یه کان به شی هه ره زوریان خوینده وار نه بوون.

نه خوشی گرانه تا

نه خوشیه کی کوشنده له ناو بارزانی یه کاندایه کاندایه بلایه
ببووه وه نه خوشیه شه ره شه گرانه تا بوو که به زوری له
چاکنی و پیسیه وه ته شه نه که او بلایه نه بیته وه،
بارزانی یه کانیسه که تازه له عیراق راوئرا بوون و تیکشکابوون
به و پهری هه ژاری و نه بوونی ژیانیان به سه ره برده و توانای
کپینی سابوون و چوونه هه مامو جی و شوینی خاوینیان نه بوو،
به زوری به کومه ل و نزیکه به یه کتری نه ژیان پیاوه کانیان له
مزگوتیه کاندایه که به ته نیشته یه که وه ده نووستن خواردن و
خوارندنه هیان کۆله مەرگی بوو، بۆیه نه خوشیه ژماره یه کی
لی کوشتن، منیش که تیکه لیم له گه لیان زور بوو تووشی نه
نه خوشیه هاتم و برام بو نه خوشخانه له شاری مه هاباد کورپکی
خه لکی سلیمانی که ناسیاوم بوو له نه خوشخانه به هه مان
نه خوشی که وتبوو که زانی منیان هیئاوه زوری له خوی کردبوو
هاتبوو دلخوشی منی نه دایه وه که چی نه داماو هه نه و رۆژه
ده مه و ئیواره کۆچی دواپی کرد، ئیتر منیش دهستم له خوم

کیشهی قاراوا:

قاراوا گوندیکه نزیك به شاری سهقز شاری سهقز به دهستی ئیرانهوه بوو ئیرانیهکان به هوی خهفیهوه واته (جاسوس) زانیبوویان ژمارهیهک بارزانی له گوندی قاراوا نه خوشن تووشی گرانهتا هاتون، کهسیان ئاگیان له خویمان نیه، چونکه به راستی نهونه خوشیه که خوشم نهوهردهم چیشتووهر پیاو وهکو شیئی لی دی بهوهی پلهی گهرما له لهشدا زور بهرز دهبیتهوه پیاو چاوی رهشکهو پیشکه دهکا لهبهر خویهوه نهکهوئته ورینه، تارمایی دئته بهرچاوی و نهکهوئته گفتوگو لهگهل نهوانه بی نهوهی خوئی باش دهرک به خوئی بکا، لهبهر خویهوه قسه شهکا، دیاره دهولتهی ئیرانییش به دهرفتهی نهزانی دهست بوه شیئی شتیك به شتی بکاو ووره بکاتهوه به گیانی سوپا شقو و شرهکهیدا که لهوهو پیشیش له شهپری مامهشادا چاویان شکینرابوو .

بهرزاییهکانی گوندی قاراوا به زوری له مزگهوتی نهو دئیهدا به کۆمهل بهیهکهوه نهژیان بهشی زوریان بهو گرانهتایه له پهلوپۆ کهوتبوون ئیرانیهکان به گهرمهوه پهلاماری نهو ناوچهیان دا، بهرگری نهو پالنهوانه بارزانیانه نهبویه ئیران به شهوو روژیک نهگهیشته بوکانو به نهیمان گوندی نهو ههریمهیان نهگرتسهوهو کۆماری میالی کوردستان نهکهوته مهترسی و روخاندن و لهناو چوون ، بهلام کاتیك بهرزانییهکانی گوندی قاراوا دهست نهکهن

كه هيڙي ئيران ئهو بهرزييانه يان گرتووه كه ئهروايت به سهر
 قاراوادا بهرو گوندي سهر وچاوه و سهر . ئيرانيه كان و ايان
 داناوو بهرزانى به نه خوشه كان به بي دهست كردنه وه به گرتن
 نه گيرن كه چى به پيچه وانوه هر ئهو بهرزانى به نه خوشانه وه
 شيرو پلنگ ليان راپه رين و بي ئه وهى سل له مردن بكنه وه
 يان حيساييك بو ئهو هيژه پر له چه كانى دوزمن بكن كه
 له سهر لووتكه ي بهرزييه كانيان گرتووه و جيگاي خويان ساز
 كردوه و به باشى ئه ينواپى به سهر گوندي قاراوادا به جوريك
 ئه يانتوانى هر كه سيك بهرو ئه وان به گرده كدا هه لگه رى به
 يه ك گولله ساردى بكنه وه، و بيكوژن به نام شيرو پلنگه كانى
 سهر سه ختى كورد كه به گورجى و له ناكاو له بهر ده مياندا قوت
 بوونه وه و پاش شه ريكى ميژوويى كه هر گيز وينه ي نه بووه
 تاكو ئهو كاته نه ك هر توانيان سوپاى ئيران راو نين و هه لى
 برن، به لكو دواى كوشتاريكى گه ره و ژماره يه كى زوريشيان له
 ئه فسرو دهره جه دارو سه ربازي ئيرانيان به ديل گرت، بووه
 مايه ي روخانى گيانى ووره له ناو سوپاى شاهنشاهيدا به ديل
 گيراوه كان به چند ماشينى سه ربازي هينران بو مه اباد و به
 خيابانه كانى شارد ا گيرا يانن تاكو نه ته وه ي كورد به چاوى
 خويان بيان بينن چه كو كه ره سه يه كى جهنگى زوريشيان ليگرا،
 له شه ردا پاله وانى كى راسته قينه ي بارزانى به ناوى (خوشه وهى
 خه ليل) له پيناوى سه رفرانزى كوردا گيانى نوى به خشى وچووه
 ريڙى شه هیده كانى بهر له خوى كورده وه.

ناشتنی تهرمی شههید خوشهوی:

که تهرمه‌که‌ی شههید (خوشه‌وی) گه‌یشته مه‌هاباد هرچی خه‌لکی مه‌هاباد بوو هه‌مووی دوا‌ی تهرمی ئه‌و پاله‌وانه که‌وتبوو، له‌بهر ده‌می ئه‌و جه‌شاماته‌وه پیشه‌وا (قازی محمه‌د) و (مه‌لا مسته‌فا) هه‌روه‌ها هه‌زارانی تر فرمی‌سکیان بۆ رشت به‌لام له هه‌مووان زیاتر (مه‌لا مسته‌فا) بوو که زۆری خوش ده‌ویست ئه‌یان ووت باو‌کیشی له شو‌رشی بارزان دا که یه‌کێ بووه له هه‌لکه‌وتوانی ئه‌و سه‌رده‌مه‌ هر له پینا‌وی کوردا له دژی نوژمنانی کورد له کاتی شه‌رپدا له عی‌راق شه‌هید بووه، لاپه‌ره‌کانی روژنامه‌ی کوردستان له‌و روژانه‌دا زۆریان له‌سه‌ر ئه‌نووسی گیانی ووره‌و ئازایه‌تی خه‌لکی ئه‌وروژاندو هی‌واو ئاواتی خه‌لکی پته‌و ئه‌کرد ئه‌و روودا‌وانه بوونه هۆی جمو‌لیکی زۆر له‌ناو گه‌لی کورد دا.

چوونى بارزانى بۇ كۆرى شەر:

(مەلا مستەفا) كە پلەي ژەنەپالى ارا بوويه، دواى ئەو بەيەك دادانەدا لەگەل ئىراندا روى كرده، ناوچەي شەرەكە، ئىمەش ئەو مان بە دەرفەت زانى تاكو خۇمان بگەيەننە لاي پيشمەرگە بارزانى يەكانى ناوچەي شەرەكە، منو (عەبە)ى برادەرم لەتەك بارزانى يەكان سواری دوو ماشینی گەرە بووین، (مەلا مستەفا) لەناو جیبیك دابوو، لەپیشمانەو بە رینگای (میانداو) دا گەیشتینە بۇكان، ژمارەيەك برینداری بارزانى لە قەلاکەي بۇكان بوون، (مەلا مستەفا) چوووە سەردانیان و گوئی لە قسەکانیان ئەگرت، پاشان هەر بە سواری ئەو ماشینە سەربازیانەي سواریان بوو بووین رومان كرده سەرا، لە رینگە (مەلا مستەفا) دابەزى و چوو بۇ سەر ئاویك لە ناو دەسنویژى شتو دواى نوپژ كردن كەوتینەو رینگا.

زۆرى نەخایاند گەیشتینە سەرا (حەمە رەشید خانى بانەيى) كە كرابوووە وەكیلی بارزانى پلەي (ژەنەپال) یشیان دابووويه نوینەرى (مەلا مستەفا) بوو بەسەر بارزانى يەكانەو هات بە پیر (مەلا مستەفا) وە نانى ئیوارەمان لەسەرا خوارد، چیشت و گوشتیكى زۆر خرایە بەردەمی میوانەكان، بانییەكانى

خزمی (حه مه ره شیدخان) هه مویان که وتنه خزمهت کردنی (مه لا مستهفا) و ئیمه که میوانی ئه و بووین (حه مه ره شیدخان) به دهستی خوئی سینی له بهر ده می (مه لا مستهفا) دا دانه نا.

روژی دوایی (مه لا مستهفا) روی کرده گوندی قاراوا و ئیمهش له گه لیا بووین له وئی (نوری نه حه ی ته ها) کرابوو به ئامر لکی یه کی هیژی بارزانی یه کان، من و (عه به) له لای (نوری) ماینه وه پاشان من بهر له گوندی قاراوا کرام به ئه فسهری ئازوخه ی لکی یه که می هیژی بارزانی یه کان.

ناپاکی هه مه ره شید خان

(حه مه ره شید خانی بانه یی) که دهره به گیکی کوردی (بانه) یه و رایکردبوو، بو عیراق و له وئی وه که دهست به سه ره له کهرکوک دانه نریت و پاشان هه ئینگلیزه کان هانی ئه دن، هه لیت و روویکاته کوردستانی ئیران بو دهست وه شانندن ئه ویش پاکانه بو خوئی ئه کاو به وه ی ناوی دهرکردبوو، به ئازایه تی بو ئه وه ی خوئی له خراپه رزگار بکا دهره فه تیان دابوو یه و کردبوویان به ژهنه پالی فه خری و جیگری (مه لا مستهفا) به سه ره بارزانی یه کان وه.

سەرا كە گوندىكى گەورەى ئەو ھەرىمە بوو خاۋەنكەى
 دەرەبەگىكى ھەلھاتو بوو، پەنەى بىر بىر بوو ھەر ئىران و چووبوو
 ناو ئەوانەو، ھەمە رەشىد خان بە راست و چەپدا لەسەر خىرو
 بەرەكەتى ئەو گوندىو چەندان گوندى ئەو ناو ھەلھەرا، كەچى
 ئەو نەگبەتە، لە ژىرەو ھەر ناپاك بوو، پەيوەندى بە دەولەتى
 ئىرانەو ھەبوو كاتىك كە بەرزانىەكان، پىيان زانى و كەوتتە
 خۇيان بو گرتنى خۇيو خىزم دەستو پەيوەندەكانى بوى
 ھەرچوون خۇيان گەياندەو عىراق نوای ئەو (مستەفا خۇشناو)
 جىگرى (مەلا مستەفا) بوو بەسەر بارزانى يەكانەو.

ھىزەكانى بارزانى يەكان:

لە نوای ناپاكى و ھەلھاتنى (ھەمە رەشىد خانى) بانەى
 و گەرانەو بو عىراق (مستەفا خۇشناو) كرا بە جىگرى
 ھەرماندە بەسەر بارزانى يەكانەو كەرابو بە چوار (لق) ھەر
 لقىك نىزىكەى ھەزار كەس ئەبوو، (مستەفا خۇشناو) كرابو بە
 (ئامر ھىز) واتە (ئامر لىوا) كانگەى ھىز واتە (مقر) لە گوندى
 (سەرا بوو پىشەمرگە يەكى كورد خەلكى ناوچەى ھەولئىرى

كوردستاني عيراق كه ناوي (ئهحمده ئيسماعيل) بوو كرابوو به
 لئپرسراوي نازوخه‌ي هيژي بارزاني يه‌كان ئيمه‌ي كه تازه
 كرابووينه ئه‌فسهري نازوخه‌ي (لعي) يه‌ك، هه‌موو جاريك له
 گوندي قاراواوه چهند گوئدريرژيكمان له خه‌لكي قاراوا به بيگار
 وهر ئه‌گرت، هه‌روه‌ها به نوره هه‌ر له خه‌لكي هه‌مان گوند چهند
 كهسيك ديسان به بيگار ئه‌مان بردن يارمه‌تي باركردن و
 هينانه‌وه‌ي نازوخه‌يان خرابووئه‌ستۆ (ئهحمده ئيسماعيل)
 پله‌ي (ستارشى لئتنان بوو) واته سئ ئه‌ستيره‌ي بچوو‌كي
 درابوو‌يه به‌لام من و ئه‌و كه‌سانه‌ي وه‌ك من كرابوو‌نه ئه‌فسهري
 نازوخه له لقه‌كاندا پله‌ي (مه‌لاچي لئتنانيان) پئيدرابوو واته هه‌ر
 يه‌كئ له ئيمه ئه‌يتوواني ئه‌ستيره‌يه‌ك بخاته سه‌ر شاني من
 له‌گه‌ل ئه‌وانه‌ي به بيگار هاتبوون خه‌ريكي به‌ستنه‌وه‌ي باره‌كان
 بووين، (مسته‌فا خوشناو) مني بانگ كردو به يه‌كه‌وه
 دانيشتين، هه‌ندئ قسه‌ي هه‌له‌ق و مه‌له‌قى بو كردم قسه‌كان
 هه‌مووي پلار بوون، له پله‌و پايه‌ي (مه‌لا مسته‌فا) ي كه‌م
 ئه‌كرده‌وه به‌وه‌ي ئه‌ويش ئه‌تووانيت وه‌ك (مه‌لا مسته‌فا) و له‌و
 زياتر بنيريت له عيراقه‌وه هه‌زاراني بو بيت هه‌ر وه‌كو ئه‌و
 قسه‌نه‌ي له‌گه‌ل من كرد دياره له‌گه‌ل كه‌ساني تريشدا كردبووي،
 چهند كه‌سانيكي به‌داوي خو‌ي خستبوو، هه‌ر ئه‌و كرده‌وانه‌ي
 ئه‌و گه‌يشته ئه‌وه‌ي به‌سه‌ر هيژي بارزاني يه‌كانه‌وه نه‌ميينئ و لا
 بئري.

پلهو یا په کانی سوپایی (سهربازی):

ناوی نهو پلهو پایانهی نه درا به نهفسره کانی ناو هیزی بارزانی په کان هروه ها به نهفسه رانی تری پیشمه رگی کورد ناوی نهو پلهو پایانه روسی بوون، بچوو کترین پله پیی نهوترا (مه لاجی لیتنان) که به هی وه ک نیمه نههم پله بیان دابوینی لهسره نهو پله یوه پیی نهوترا (لیتنان) لهسره ی نهوانه وه پیی نهوترا (ستارشی لیتنان) گوره تر لهو پله یه پیی نهوترا (کاپیتان) نهو پلانه نهستیره کانی بچکۆله دوا ی نهو پلانه پیی نهوترا (مایور) مه لگری نههم پله یه نهینوانی نهستیره یه کی گوره لهسره شان دانیت بهرتر لهو پله یه پله ی (پۆلکۆنیک) بوو، که خاوه نی نهو پله یه دور نهستیره ی گوره ی لهسره شان دانه نا لهو پله یه ش گوره تر پله ی (پۆل پۆل کۆنیک) بوو که خاوه نی نهو پله یه یه سی نهستیره ی گوره ی مه لنگرت، دوا ی نههم هه موو پلانه پله ی ژهنه پالی بوو که درابوو به هه ندیک به لام پله ی زوری نهو ژهنه پالانه ی که هه مان بوو لییان خه سار بوو، ته نیا (سته فا بارزانی) شایه نی نهو پله بهرزه بوو نه گهرچی نهویش له زانسته گه کانی نهفسه ریدا نه یخویند بوو

هر وهاش مه شقی سهربازی نه کردبوو، به لام تاكو بلیت
 ووریاو ئازاو زیرهك و دلسۆزو پاك، سهرسهخت بیفیزو دلنهرم
 به خشندهو زۆر سهركه ونوو بوو، له كاروباری بهرپوه بردنی
 ئیش و کاری سهربازیدا له تهك هر ئهفسهریگی گهره دا
 بارزانیهك باوهر پیکراویکی (مهلا مستهفا) هه بوو، ئهوانیش
 پلهی گهرهی ئهفسهریان پیندرا بوو، لهوانه هر له لقی یهكدا
 (میرزاغا) واته (میرزا ئاغا) كه كرابوو (كه پیتان) هر وهها
 (مه مه مین میرخان) ئه ویش دیسان كرابوو به (كاپیتان) ئه
 دووانه خویندهواریشیان نه بوو، به لام تاكو خوا حهز بكا ئازاو
 دلیرو نه ترس بوون میرزاغا پاشان له لایه نه مستهفا
 بارزانی یهوه بۆ گهرهترین ئهركیگی سهربازی دهست نیشان كرا
 بهوپهری چاو قایمیهوه نهنجامی دا ئه دووانه له چوونهكهی
 مهلا مستهفا و بارزانی یهكاندا بۆ شوورهوی بهشداریان كرد
 لهگهڵ ئهوهی ئه هه موو پلهو پایانه دا درابوو به خهلكی لهگهڵ
 ئه وهشدا كه هه بوو جل و بهرگی ئهفسهری له بهر كردبۆ، ئه
 پلانه له لایه لیژنه یكهوه كه له وهزارهتی جهنگ دامهزرا بوو
 پهسند ئهكران و پاشان به خاوه نهكانیان رانهگیهنرا وهزیری
 جهنگی كۆماری میللی كوردستان (مه مه د حوسهین - سهیفی
 قازی) بوو ئه بویه ئه وو (مهلا مستهفا) ئیمزایان بكردایه كه
 ئهوانه ئهفسهری كۆماری میللی كوردستان ئه ناسرین، ئه
 كاتهی من كرابوو به ئهفسهر گرفتاری نهخۆشی گرانهتا بووم،
 له خسته خانهی مههاباد له جیگادا كهوتبووم كاك (ووردی)

هاته لام و هوالی ئهوهی دامی که منیش چوومه ته ریزی
ئهفسهرانی ئه و سهرده مهی کورده وه.

بهوهی ئیمه دور له مهشاباد و له شار و ناوچه و هریمه کانی
تری کوردستاندا ئهژیاين که متر له رووداره کانی تری ناو
کوردستان ئاگادار بووین یان هیچ نهبی له رووداوانه وه
هیه و هه بوون ئاگادار نه بووین بۆیه منیش له بیره وهریانه دا
خۆم ئه پارێزم که دهریاره ی زۆر کاره ساتی گرنگ هه ن خۆمیان
له قهره نه دم ئه ویش له بهر ئه وهی دور بووین له وشوینانه وای
به چاک ئه زانم که ناوریان ئی نه ده مه وه و نه یانه ئیمه ناو ناوان.

په یوه ندی به نازریایجانی ئیرانه وه:

په یوه ندی هیزه کانی بارزانی یه کان به نازریایجانی
ئیرانه وه زۆر به تین بوو هرچی ئازوخه و جل و بهرگی سه ریازی و
چهک و که ره سه ی جهنگی بوو هه مووی له نازریایجانی ئیرانه وه
ئه گه یشته ده ستی بارزانی یه کان له میاندا و هه روه ها له عه لی
ئاباد و ته قی ئاباد نزیک به میاندا و که دور گوند بوون تورکی
نازه ریان تیا ئه ژیا، له گوندانه دا شوین و ئه نبار هه بوون

ئازوخەي بارزانی یەکانی تیی ئەکرایەو و پاشان بە ماشینی ئەگویی زرایەو بە (سەرا) و شوینەکانی تر مووچەو مانگانەي پیشمەرگە نەبوو، جار جارە پول و پارە یەکی رۆر کەم دابەش ئەکرا بە سەر بارزانی یەکاندا لەبەر کەمی جینگای هیچی نەدەگرت، بەلام لە رووی ئازوخەو خۆمان بە برسی هەر وها بە روت دانەنابوو، هەر سەریازیکی بارزانی چەند پەتووی هەبوو، هەر یەکیک پالتویەکیشی درابوو یە رۆژیکیان سەر لە بەیانی چەند تانکی بچوک بچوک هەریەکەي بە گەرەیی جیبیک ئەبوو، بە دەست سەریازە ئازەری یەکانەو بوون، لەو ناوچەيەي ئێمەدا سەریان هەلداو چەند ماتۆر سیکلی سەریازی ئازەری یەکان کە لەو ناویدا هەر فرکە فرکی هاتوو چۆیان بوو، بە زۆری وامان بیر ئەکردهو کە هێرش بردنیک دەست پێ ئەکا بۆ گرتنی شاری سەقزو شارانی تری ئەو ناوچەيە، وەکو بانەو سەردەشت کە هیشتا خەلکی ئەو شارانە لە ژێر چەنگالی ئێراندا ئەیان نالاند، هیندیک ئەفسەری ئازەری هەر لە گوندی قاروادا لە تەک ئێمەدا ئەژیان ئەو کاتەي نامیر لقی یەک کاک (محەمەد صالح ژاژلەيي) بوو کە ئەویش هەر خەلکی سلیمانی بوو ئەفسەری سوپای عێراق بوو هەلها تیبوو خۆی گەیاندبوو ئێران و هاتبوو ناو هیزی بارزانی یەکانەو گاز کرابوو بۆ کۆبونەویەک لە کانگای هیزی بارزانی یەکان لە گوندی سەرا بە گەرانهوی ژمارەيەک لە ئێمەي کۆ کردەو دیار بوو هەوالی پەلامار دانی هیزی ئێرانی ئەزانی، ئەویش بە ئێمەي راگەیاند

که ئه‌بێ به فرهمانی (ژهنه‌رێك عسته‌فا بارزانی) له ناوچه‌ی
 خوومان پاشه‌كشه بکه‌ین واته له جیاتی هێرش بردن ئه‌بێ
 بکشینه‌وه هه‌ر ئه‌و پێی راگه‌یاندین لقی یاک کرۆته‌ پاشه‌نگی
 هیزه‌کانی بارزانی‌یه‌کان داوای له ئیمه کرد هه‌ر که‌سی‌که‌مان چی
 به چاک ئه‌زانێ ده‌رباره‌ی ئه‌و ئازوخانه‌ی هه‌مانه‌ رای خوێ
 ده‌ربڕیت، به قسه‌ی کاک (محهمهد صالح) بوايه، ئه‌بوايه به‌جی
 به‌ئێن به‌لام من زۆر به‌و ئازوخانه‌وه هیلاک بووبووم، لام ره‌وا
 نه‌بوو وا به ئاسانی به‌جیان به‌ئێن بۆیه ووتم تکایه‌ رینگه له‌من
 مه‌گرن با هه‌ر وه‌کو جارێ چهند گویدرێژێک به‌ بیگار بگرم و
 چهند که‌سیکی خه‌لکی قاراوا به‌ بیگار به‌رم که ئه‌وان
 یارمه‌تیمان بدن له به‌ستنه‌وه‌ی باره‌کاندا تا‌کو ئه‌وه‌نده‌ی بۆمان
 ئه‌چیت له‌گه‌ڵ خو‌ماندا بیبه‌ین ئه‌و شتانه‌ی که گواستنه‌وه‌ی
 ئاسان نیه وه‌کو ئه‌و گه‌مه زۆره‌ی هه‌مان بوو، به‌ نزیه‌وه‌ بیده‌ین
 به‌و هه‌ژارو ره‌شو رووتانه‌ی له گونده‌که‌دا هه‌بوون و له‌وه‌و
 پیش یارمه‌تیا‌ن داوین، ئیتر هه‌ر چۆنیک بوو رینگه‌م لرایه‌ چۆن
 ئه‌وئ بکه‌ومه‌ خو‌م، هیندی تووتن و ده‌فته‌ری سیفار پێچانه‌وه‌و
 سابوون و جل و به‌رگ هه‌بوون دابه‌شتم کرد به‌سه‌ر
 بارزانی‌یه‌کاندا، تا‌کو هه‌ر یه‌که به‌شی خو‌ی هه‌لگرئ
 گه‌مه‌که‌شمان به‌ نزیه‌وه‌ به‌خشیه‌وه به‌سه‌ر ما‌له هه‌ژاره‌کانی ناو
 گونده‌که‌، ئه‌وه‌که‌ی تری هه‌ر وه‌کو جارێ چهند گویدرێژێکه‌مان
 هینا‌و بارمان کرد، پیش ده‌رچوونمان له گوندی قاراوا به‌ره‌و
 پشته‌وه‌ پێچه‌وانه‌ی رابردو‌و به‌لای لادییه‌کانه‌وه سه‌یر بوو، بۆیه

ناچار بووین ئهو پاشهکشه ييهى خو مان لای ئهوان يهوه
داپوشين كه گوايه به يانی زوو بارزانی يهكان هيرش ئه بهنه سهر
شارى سهقز، ئيمهش ئه چين له پشتهوه چيشت و خوارده مهنى
يان بو دم ئه كهين تاكو له گهرمهى هيرشه كه ياندا برسى
نه ميننه وه، كه هوالى تيكچوونى كو ماری نازربايجانمان به
نازهرى يهكان راگه ياند ده ستیان كرد به گريان، چوونكه
ئهيانزانی گه رانه وه يان بو باوه شى رژيمى شاهنشاهى چى
ئه گه يهنى، كه به لای كه ميه وه ئه گه ر نه كوژرين ئه بى ههتا ئه
رژيمه بژى جاريكى تر خو يان و گه لى نازهرى به ديلا و ژير
چه پوكى ئه و رژيمه گه رده ن كه چ بژين.

پاشه كشه و كشانه وه:

پاش دابهش كردنى ئهو ئازوخيهى بردنى ئاسان
نه بوو گويدريژيكمان بارو كردو له نيوه شهودا بهرو سهرا
كهوتينه ئازهوتن، لهناو بارى گويدريژه كانمان دوو سندووق
تانك شكين بۆمى تانك شكين هه بوو، باره كانى تريشمان برنج و
رۆن و قهندو جل و بهرگ و شتى تر بوون، زۆرى نه خاياند
گهيشتينه نزيك سهرا، من چووم بو باره گاي هيژى
بارزانى يهكان، له سهرا كه حه مه د ئاغاي ميژگه سوڤرى و محه مه د
قودسى له وئى بوون، له وانم پرسى كهوا ئيمه ئه بئى چى بكهين،
ووتيان بهرو بۆكان بكهونه رى، گه رامه وه لاي كهرو باره كانمان و
كهوتينه ريگا بهرو شارى بۆكان، بهر له وهى بگهينه بۆكان
چهند قاچاخچيه كى خه لكى پيئنجوينمان كهوته بهر چاو ليئمان
پرسين حالى بۆكان چۆنه، ووتيان ئييره روو مه كه نه بۆكان
چوونكه روتتان ئه كه نه وه ووتيان ئيمه ش قاچاخچى خه لكى
پيئنجوينى عيراقين، عه شاييرى ده ورو به رى بۆكان رژاونه ته
بۆكانه وه ئيمه يان روت كردۆتسه وه، نه وه كا ئييه وش روت
بكه نه وه روو مه كه نه بۆكان، ووتمان ئيمه هيژى بارزانين چهند

هزار چهكدارى بارزانى وان له دواوه ئهگهر ئهزانن كئى ئىوهى
رووت كردوٽهوه وهرن لهگهلماندا بهلكو بتوانين بوٽان
وهرگرينهوه چوونكه ئهوانه ناويزن ريگا به ئيمه بگرن بهلام
نهيانويړا له تهكاماندا بگهرينهوه، ههتاكو ئه شوينهى لووتو
بزووت به پينجوينى يهكان گهيشتين توركه سهريازه نازهرسهكان
ئهوانهى له قاراوا له نزيكمانهوه ئهزيان ئهوانه مان هر لهگهله دا
بوون، پاشان ئهوانيش له ئيمه داپران و بهلايهكى تر دا بهرو
چاره نووسى رهشى خوځيان ملي ريگايان گرتوو له ئيمه جيا
بوونهوه ئيمهش كه هه موومان چهكدار بووين، چهكه كانمان به
دهستهوه گرتو خوځمان كرد به شارى بوكاندا شارهكه كشو
مات بوو دوكان و بازار داخرابوون مالهكان دهرگايان له سر خو
داخستبوو ئهوانيش ديسان چاوه پي چاره نووسى رهشى
خوځيان ئهكرد كه ئه بهى دوژمنى داگيركه چوځيان لهگهله
بجوو ليتهوه، چوځيان لهگهله رهفتار ئهكا؟ ئه دوژمنهى چهند
ساليك بوو چارهى بهد فسهالى له گوږيدا نه بوو كه هر يهكه
هيشتا شتى زورى له كردهوه پيسهكانى دوژمنى له يادا مابوو،
له شارى بوكان بهرو ئه پردهى له دهرهوهى شار دروست
كرا بوو ملمان ناو پهرينهوه تازه روژ ههلات بوو گوڤدريژهكان
پيوستيان به پشوودانيك هه بوو ههروها ئيمهش بو ئهوهى
هم پشوو بدهين هم ناشتا بكهين باره كانمان له گوڤدريژهكان
كردهوه خوځشمان دهستمان كرد به نان خواردنى بهيانى
هينده مان زانى فړوكهى ئيران به ئاسماندا كهوتنه گهپران و

به یاننامە بلاو کردنەو بە لأم فرۆکە تەقەو دەستپێژی نەدەکرد
 پاشان گویدرێژەکانمان بار کردەو بەرەو مەهاباد کەوتینە
 ئازاوتن بۆ ئیوارە لامان دایە گوندیک علی ئاغا ناویک کە
 ریشیکێ سپی بەر دابوووە پیشەوازی لە خەلکە کە کرد، واتە
 لە بارزانی یەکان کە هەتا ئەهات ژمارەیان زۆرتر ئەبوو
 هەموومان بە چەکەو دەوای نان خواردن بۆ نووستن دابەش
 کراین بەسەر مزگەوت و هیجیدی مالدای بە لأم هەر ئەو ئیوارە
 هیشتا بە تەواوی رۆژ تارێک نەبوو بوو، کە چەند تەقەیکە کرا
 سوارێک بە تیرژی خەریکی هەلەاتن بوو تووانی خۆی قووتار بکا
 و هەلەات ئەو سوارە نەگبەتە، تەنگیکی فراندبوو دیارە
 دەستی دابوو پیاو خراپی لەو بازار شایوایەدا. شەومان لەو
 گوندە رۆژ کردەو بەیانی زوو بەرەو مەهاباد کەوتینە رویشتن،
 ئاسمان وورده وورده کپێوی ئەکردو بەفر ئەباری ئەو بۆ
 یەکەم جار بوو بەفرمان ئی بباری بە درێژایی رۆژ بە رینگەو
 بووین، بۆ ئیوارە لە گوندیکێ سەرەیدا لاماندا، شەویکیشمان
 لەوئێ برده سەر رۆژی دەوای بەر لە نیوەرۆ گەیشتینە شاری
 مەهاباد بە لأم شار ئەو شارە خوشەیی جارێ نەبوو پیشان لە
 ساو سیبەری کۆماری میلی کوردستاندا خەلکی مەهاباد
 هەموو رووخۆش ئازادانە خەریکی کارو کەسابەتی خۆیان
 بوون، کەچی ئیستا خەلکە کە چوونەتەو قەو و قەپیلکی
 خۆیانەو، هەموو کەش و مات بازار و دوکانەکان هەموو
 داخرابوون کەس لە مال دەر نەدەچوو، تاکە تاکە یەک نەبی لە

پهناوه ناناوايهك يان كه بابچيهك دووكانهكهي كردوتوهه ئيتر
كساني تر به سهركزي چوونهتوهه مال و خزاونهتوهه
كولانهكاني خويانهوهه به دله كوتيهوه چاوه چاوي چارهنووسي
رهشي خويان نهكرد، كه ئهبي دوزمني داگيركهر جاريكي تر
چون تولهيان لي بستيني ئهه دوزمنهي كردهوهه رهفتاري
پيشوويان وهك تاپويهك (شهبهح) به بهرچاوي خهياياندا نههات
كه كهمس چاوهرواني چاكهي له دوزمني نههكرد نههيازاني كه
به وينهي نيچير نهكهونه چنگي درندانهي دوزمني داگيركهر هر
چونيك بوو ئيمه دوكانيكه كه بابچيمان دوزيهوه لهوي نانمان
خوارد ئهه چهند لاديهه كه به بيگار له گوندي قاراواوه
هينابوومان تاكو مههاباد له گهلماندا مابوونهوه بهلام كه حال و
ئهحوالي مههاباديان به چاوي خويان دي، به ناوي نان
خوردنهوه دهرهتيان هاني و گهرانهوه بهلام ئهه داماوانه
گويدريژهكانيشيان به جي هيشت، ئيتر ئيمه به ناچاري خومان
بارهكانمان له گويدريژهكان بهستهوهه بووين به خاوهنيان تاكو
شاري نهغهه.

ووتویژ له گهل دهلته تی ئیران:

له گونديك له گونده كانی نیوان مه ابادو نه غه ده دا،
شیخ نه حمه دی بارزانی برا گه وره ی مه لا استه فا ژماره یه ك له
گه وره پیاوانی نه و رۆژه ی بارزانی یه كان كو نه كاته وه و پاش
لیكدانه وه ی باری رۆژ باریار نه دن له گهل دهلته تی شاهنشاهیدا
بكه ونه گفتوگو بو نه نیازه وه فدیك به سه رو کایه تی مه لا
مسته فا بارزانی پیک هات و روویان کرده تاران ئیتر
بارزانی یه كان تا گه رانه وه ی نه و وه فده له شاری نه غه ده و شاری
شنو و ده شتی ته رگه وه ره و مه رگه وه ره و گونده كانی نه م ناوچه و
هه ری مه كورده واریه دا بلا و بوونه وه کاروباری بارزانی یه كان
له لایه ن شیخ نه حمه دی برا گه وره ی مه لا مسته فا وه نه برا به ری وه
له نه غه ده و گونده كاندا نوینه ری نه و هه بو وه هر گه یو گه رفتیک
به اتایه ته پیشه وه نه وان چاره یان بو نه دو ژبه وه، له و ماوه یه دا
له سه ره هر به رزاییه ك قولله به رانه بر سوپای ئیران دروست کرا
هر كه سیك به ریگا كان تیپه ر بوایه و نه ناسرایه تاكو
نه یانزانیایه کیه و بو کوئی نه چی نه یه ده توانی هات و چو بکات
به تایبه تی نه گه ر چه کدار بوایه، بو ژیه ان و
گه زه رانی بارزانی یه كانی شارو دیهاته گانیش ریك و پیکیه ك

هه‌بوو له شارێکی وه‌کو نه‌غده هه‌ر چه‌ند بارزانی‌یه‌ک هه‌فته‌ی
 یه‌ک دوو‌جار گوشتیان وه‌رته‌گرت، هه‌روه‌ها نانیش له‌ چه‌ند
 نانه‌واخانه‌یه‌کی نه‌غده ئه‌درا به‌ بارزانی‌یه‌کان، له‌بهر ئه‌وه‌ی
 شه‌کر که‌م بوو چای دیشله‌مه‌ به‌ نو‌قل ئه‌خو‌رایه‌وه، ئه‌و
 پی‌ویستیانه‌ی ژیان دابه‌ش ئه‌کرا، به‌سه‌ر بارزانی‌یه‌کاندا به
 خو‌پایی له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا برس‌ییتی روو له‌ په‌ره‌سه‌ندن بوو
 بارزانی‌یه‌کان زۆر رقیان له‌وانه‌ بوو که‌ به‌ نزیه‌وه ئه‌چوون
 خو‌اردنه‌وه‌یان ئه‌کپی له‌و ماله‌ جووله‌کانه‌ی شه‌رابیان دروست
 ئه‌کرد هه‌ر له‌ویش ئه‌توو‌انرا شه‌راب خو‌ر دانیشی و شه‌راب
 بخواته‌وه، روژیکیان خه‌به‌ر دار بوو به‌ بارزانی‌یه‌کان به‌وه‌ی له
 یه‌کیک له‌و مالانه‌ هه‌ندی سه‌رخو‌ش هه‌یه‌ بارزانی‌یه‌ک به‌ چه‌که‌وه
 نیردرا که‌ بچیت هه‌ر سه‌رخو‌شیک له‌وین بیانگری و بیانبات سزا
 بدین، منیش به‌ دوای ئه‌و بارزانی‌یه‌ی دانرا‌بوو تا‌کو ئه‌م کاره
 جیبه‌جی بکات رویشتم زۆری نه‌خایاند خو‌ی کرد به‌ یه‌کی له‌و
 مالانه‌دا کو‌رپیک به‌ناوی (سیدا) خه‌لکی لای ره‌واندو‌زی عی‌راق
 بوو ئه‌و بوو به‌ داوه‌وه‌و هه‌ر له‌ ژووری خو‌اردنه‌وه‌که‌دا دایه‌ به‌ر
 شه‌قان و پاشان دایه‌ پیش خو‌ی و گه‌یاندیه‌ سه‌ر قه‌لاتی نه‌غده
 (حه‌مه‌د ناغای می‌رگه‌سووری) کو‌ره‌ی دایه‌ به‌ر ده‌مانچان و
 برینداری کرد به‌لام سه‌یدا خو‌ی هاویشته‌ پال سلیمان به‌گ
 ناویک، که‌ ئه‌ویش ناغایه‌کی کو‌ردی عی‌راق بوو له‌بهر خاتری
 ئه‌و نه‌بو‌وایه‌ ئه‌یانکو‌شت، ئه‌م رووداوه‌ رووداویکی ترم به‌ر
 ئه‌خاته‌وه‌ که‌ کاتی خو‌ی له‌ قاراوای لای سه‌قز روویدا روژیک

جلالی امین که بهگ پلهی مایۆری نرابوویهو کرابوو به نامیری لقیك له گوندی سهرچاوه دا دانه نیشته، به میوانداری هاتبوووه بۆ لای ئیمه میوان بوو لای نامیری لقی یه کهم کاک محهمه صالحی ژاژلهیی ئاغای قاراوا ناوی عبدالله ئاغا بوو، له فهیزولاً بهگیهکانی دهوروبهری شاری سهقز بوو ئهو (عبدالله ئاغا) یه جلالی امین بهگی بو میوانداری بانگ کردبوو، لهوی ئارهقی خواردبووهوه که له مالی ئاغا دهرئه چنی له گهل براده ریکیا که سهرخوش ئه بن و رویشتن و قسه کردنیان بارزانی یهکان ووریا ئه کاتهوه که ئهوانه سهرخوشن، کاتیك هه موو بارزانی یهکان زانیان ئهوانه سهرخوشن به نیازی کوشتنیان ئهوانیش به پهله پرۆزی خویان کرد به باره گای لقی یه کهمدا که باله خانه یهکی بچووک بوو، بارزانی یهکان ئابلوقه ی شوینه که یان داو تاکو نهیه لن دهرچنو خویان دهر باز کهن، کاک جلالی امین بهگ داوای له من کرد که فریای کهوم و بچم خه بهر بدهم به باره گای هیژ له (سهرا) منیش بۆ ئه وهی کاره ساتیکی خویناوی روونه دا، خۆم نزیه وهو به پی به لام به گورجی و به راکردن خۆم گه یانده باره گای هیژ هیشتا (مسته فا خوشناو) لهوی مابوو بهوم ووت، تاکو فریا کهوی به لام ئهو ووتی: من چیم پی ئه کری با (حه مه د ئاغای میرگه سووری) له نویژ بیته وه به لکو ئهو چاره سه ریکیان بکات که (حه مه د ئاغا) له نویژ بووهو زانی بوچی هاتووم کاتی نان خواردنی ئیواره بوو به گورجی نان خوراو به سواری جیییک زوو گه یشته قاراوا منیش له گه لیا

گه پرامهوه، تاكو هاتنى همه دئاغا بارزانی یهكان له دهوړوى
 باله خانه كه دهور نه كه وتبوونه وهو كاك محمهد صالح ژانله یی
 هر ناوېژى نه كړدو له بارزانی یهكان نه پارایه وه كه وازیان
 بینن، به لام كه همه دئاغایان دی به گورجی ناچار بوون وازیان
 ئی هینان ههروها هر له قاراوا هیشتا من تازه بووم لهناو
 بارزانی یهكاندا روژنیکیان هاوین بوو روژه كه ی زور گرم بوو به
 دهړپییكه یی دیریژى كوردی یه وه به سهر رووتی چووم بو مزگهوتی
 گونده كه، كه گه پرامه وه بارزانی یهكان ناردیان به دواما میرزاغا
 كه كرابوو به سهرچلو له بهر نازیه تی پله یی (كاپیتان) یان
 دابوویه ووتی: جاریكى تر نه گه به سهری رووتی و به توپی
 دهړپیی كوردی نریژ بچیت بو مزگهوت یان بهناو گوندا
 بسورپیته وه نه تكوژین، نهو رووداوانه و گه لیكى تر نه وه
 نه گه یه نن كه بارزانی یهكان زور دهړه ست به نابرووی خو یان
 بوون هرگیز نه یان نه توانی چاوپووشی له كسیك بگه ن له كه ی
 به بارزانی یهكانه وه نهنا، لهناو كورده واریدا له هه مو لایه كدا
 په هړه وى ئی نه كړى ههروها له كاتى كۆماری میللى
 كوردستانیشدا تریاك كیشن قهدهغه بوو به لام هر كه كۆماری
 میللى كوردستان و نازریایجان نهما تریاك كیشن وهكو جارانی
 لیها ته وه له نه غه ده به چاوى خو م دیومه له عه جه مه
 تریاكییه كان لووله ی تریاكی به دهسته وه گرتوه ووتویه:
 (زینده باد شاهنشاه) نه مه شیان بویه نه كړد چونكه نه یانزانى
 له ساو سیبهرى نهو جوړه رژیمه بوگه نانه دا نه بى ریگا بهرله لآ

ناکری، گەلی میللەت دووچاری ئەو جوۆرە رەوشتە چەوتانە بن،
 چوونکە میللەتی بەنگ کیش ناگای لای چۆنیەتی ژیان و
 زیندەگی نامینی، پیاوی تلیاکی هەموو رەوشتە چاکەکانی ناو
 کۆمەل پێشیل ئەکاو بە تەنگ هیچەو نایەت.

گەرانەوهی وەفدەکە:

گەرانەوهی وەفدەکە لە تاران نزیکە (40) رۆژی
 خایاند لەو ماوەیدا گەلیک جار ئەدرا بەسەر قوللەو نوختەکانی
 دوژمندا بەو نیازەیی بتوانین بە خورتی پیاوانی وەفدەکە لە
 قورگی دوژمن دەریپین چوونکە هەموو ئەمانزانی کە ئەوان
 لەبەر بەرژەوهندی ئێمە روویان کردوۆتە تاران ئەنجامی ئەو
 دەست وەشانندنە ناچار دوژمن ریگەیی دا وەفدەکە بگەریتەوه یان
 وەکو ئەوتری وەفدەکە هەستیان بە نیهاد خراپی دوژمن کردبوو
 خۆیان نزیبگۆوهوهو گەیشتنەوه ناو ئێمە، ئیتر هەر چۆنیەک بوو
 مەلا مستەفا گەرایەوه ئەگەرچی هەتاکو ئیستاش بە تەواوەتی
 نازانم و بە نووسین نەمدیوه کە بە راستی دوژمن ووتووێژی
 چی لەگەڵدا کردون، بەلام ئەوهی بە بیستن بیستبووم ئەوه بوو
 کە بە وەفدەکە ووترابوو کە ئەگەر بیستو چەک دانین ئەوا

دەولەتى شاھنشاهی ئییران لیمان خویش ئەبى و دال دەمان ئەدات
لە ناوچەیهكى وەكو هەمەدان زەویمان بداتى و خەریكى
كشتوكال بىن و ژمارەیهك لە گەورە پیاوانى بارزانى یەكانىش لە
تاران دەستبەسەر دانیشن، ئەگەر ئەم مەرجه قبول نەكەین
ئییران لیمان گەپى تاكو زستان بەسەر ئەچى و ئەو كاتە خاكى
ئییران بەجى بیلن و بگەپنەوہ بو عیراق، دیسان وەكو ئەوترا
(مەلا مستەفا) لە وەلامدا ووتبووى: من نوینەرى بارزانى یەكانم
ئیمە عەشیرەتیکىن سەرۆكمان شیخ ئەحمەدى بارزانى یە، ئەبى
بگەپنەوہ لەگەل وەفدەكە هەرچىەك ووتراوہ بیخەمە بەردەمى
شیخ ئەحمەدو بارزانى یەكان، ئەگەر قایل بوون بە مانەوہمان لە
ئییران ئەوا چەك دائەننەن ئەگەر قایلش نەبوون ئەوا بەهار روو
ئەكەینەوہ خاكى عیراق، ئەگینا هەرچىەك ئیمە لیڤرە پەسندى
بکەین لەوانە یە ئەوان هەلیوہ شیننەوہ ئیتر بەم جوړە خویمان
قووتار كەردبوو، لەو داوہى دوژمن و تووانیان بگەپنەوہ لامان.

رووداویکی خویناوی:

عەشیرەتیک لێ عەشیرەتە کوردەکانی ئەو ناوچەیە بە دەست بارزانی یەکانەو مابووە ئەو عەشیرەتە بوو بوو بە دوو بەرەو بەرەو یەکیان دۆست و لایەنگری بارزانی یەکان بوون بەرەو دوو هەمیان حەزبان بە نۆکەری و خۆ بەستنەو بە ئێرانەو ئەوانە ی دۆژمنایەتی بارزانی یەکانیان ئەکرد بە دزیەو ئە گوندیک لێ گوندەکانی خۆیاندا خەریکی بەستنی کۆریک بوون بۆ راو تەگبیر کردن بۆ پەلامار دانسی ئەو بارزانی یانە ی لێ ناوچە ی ئەواندا ئەژیان، بەرە ی دووم کە سەر بە برا بارزانی یەکان بوون و ئاگیان لێ جموجۆلی ئەوان بوو مەلا مستەفایان لێ رۆژی کۆبونەوی ئەو ئاگیانە ئاگادار کردبوو، مەلا مستەفاش کە کات و شوینی کۆبونەوی ئەو ئاغا خۆفرۆشانە ی زانیبوو بە ژمارە یە ک بارزانی دەوری گوندە کە ئابلقە ئەدەنو پاشان دوو قارەمانی بارزانی لەناکاو خۆیان ئەکەن بە ژووری ئاغا ناپاکەکاندا لێ گەرمە ی ووتویژیاندا ئەبن کە دوو چەتەولی چاوقایمی سەرسەختی بارزانی ئەبینن وا وەکو دیو لەبەردە میاندا قووت بوونەتەو، هەموو ئەحە پەسین بە تاییبەتی کە یەکیک لێ بارزانی یەکان کە ناوی میرزا ئاغا رەشید بوو، بە توندی ئەنەریننی بەسەریاندا و ئەلیت: بە ئەمری

مهلا مستهفای بارزانی ئه‌بێ هه‌ر هه‌مووتان هه‌ر ئیستا چه‌ك
 دانین و خۆتان بده‌ن به‌ ده‌ستوه‌ ئه‌وان كه‌ به‌ خه‌یالی كه‌سیاندا
 نه‌هاتبوو كه‌ نه‌ته‌وه‌ی كورد پیاوی وا ئازاو دلیری هه‌یه، ته‌ له
 شیر كو‌ ناكاته‌وه‌، قه‌له‌می ده‌ست و ئه‌ژنۆیان ئه‌شكی كه‌سیان
 ناویری زمان هه‌لبینیته‌وه‌ ته‌نیا كورپه‌ ئاغایه‌كه‌یان نه‌بێ ئه‌لی
 چما ئیمه‌ ژنیه‌ چه‌ك دانین؟ می‌زا ئاغا كه‌ فه‌رمانی پێ درابوو
 كه‌ خۆی سه‌رپه‌شكه‌ چۆنیان له‌گه‌ل ئه‌جولیته‌وه‌ به‌بێ سی و دوو
 به‌و ئۆتوماتیکه‌ی به‌ ده‌سته‌یه‌وه‌ ئه‌بێ كه‌ سی و دوو فیشکی
 تیا ئه‌بێ ده‌ستپێزیان ئی ئه‌كاو تاقیان ده‌رناچن ته‌نانه‌ت دایکی
 یه‌كێك له‌ كورپه‌ ئاغاكان كه‌ ژووره‌كه‌ی به‌سه‌ر دیوه‌خانه‌كه‌دا
 ئه‌بێ و ده‌رگایان له‌ نیواندا ئه‌بێ ئه‌ویش كه‌ كورپه‌كه‌ی له‌ناو ئه‌و
 ئاغایانه‌دا ئه‌بێ و به‌ گولله‌ی می‌زا ئاغاه‌وه‌ ئه‌بێ و ته‌نیا
 خزمه‌تچیه‌کی ئاغاكان كه‌ چاو قاوه‌یان بو‌ دائه‌نی ئه‌و
 خه‌نجهریکی له‌به‌ر پشتی‌ندا ئه‌بێ دیته‌ ده‌ست و خه‌نجهریك له‌
 رانی می‌زا ئاغا ئه‌دا، بۆیه‌ ناچار ئه‌بن ئه‌ویش هه‌ر له‌ویدا
 بكوژن، دوا‌ی ئه‌و كاره‌ساته‌ خوینایه‌ هه‌رچی چه‌ك و دووری‌ن و
 ئه‌سپ و كه‌ل و په‌ل و هه‌رچی به‌كاری شه‌ر به‌هاتایه‌ هه‌موویان له‌و
 گوندانه‌ی سه‌ر به‌و ئاغایانه‌بوو داگیر كردو له‌سه‌ر فه‌رمانی مه‌لا
 مسته‌فا ئه‌و گوندانه‌ چۆل‌ كران ده‌وله‌تی ئی‌رانیش ئه‌و
 رووداوه‌ی كرد به‌ بیانوو كه‌وته‌ جموجۆلی سه‌ریازی له‌ نژی
 هی‌زه‌ بارزانی‌یه‌كان.

دوای ئىم رووداوه خويىناويە شارى نەغەدەش كە لە
لايەكەرە نزيك بوو لەو ناوچەيەي كە بارزانى يەكان خويان
چۆليان كرد، و بەرەي نەغەدە كەوتۆتە دەشتاييەوه بەرگرى لە
نەغەدە زۆر ئەكەوت لەسەر بارزانى يەكان بە تايبەتى كە
هيژىكى گەرەي نژ بە كورد لە قەرەپەياغ كە توركى ئازەرين بو
پياو خراپى دەرپارەي كورد سەريان پيۆ نەبوو، بۆيە بە
ناچارى بەبئى شەپو بەرگرى بەجيمان هيشت، بارى گويدريژىك
كتيب و پەرتووك هەبوو نامان لە يەكئى لەو گويدريژانەي كاتى
خوى لە قاراوا هيىنابوومان و لامان مابوونەوه بە بارى ئەو
گويدريژە كتيبەكانمان برد بو شارى شنۆ بردمان دامانە دەست
(خيرالله عبدالكريم) شەويش هەر لە مالى ئەو نووستين، لە
خوارەوه سەر تەنورىكيان هەبوو لەو سەر تەنورە رۆژمان
كردەوه، ئيتر وورە وورە ئەو بارزانى ياناي لە نەغەدە مابون
نەغەديان بەجئى هيشت، و روويان ئەكرە شارى شنۆ.

كىشەيەكى چل رۆزى:

سوپاي ئىران كەوتە گەمارۆدانى ئەو ناوچانەي كە بە دەستى بارزانىيەكانەو مابوو، بۆ ئەم كارە جگە لە ھەموو سوپاي ئىران ھەرچى قەرەپەپاغ ھەبوو لەگەل ژمارەيەكى زۆر لە ئاغاياتى كورد و ئازەرى شان بە شانى ئەو سوپا گەرەيەي ئىران كە بە گەلەكۆمەكى ئەيان ويست قەرمان بكنەن، ئەوانە ھەموو كۆكرابوونەو بۆ ھىرش بىردن و پەلامارى ناوچەكانى سەر بە بارزانىيەكان، ئەگەرچى بارزانىيەكان تۆپيان ھەبوو چەكىكى باشيش لە شانى بارزانىيەكان دا بوو، كە كاتى خۆي لە كۆمارى ئازربايجانى ئىران وھريان گرتبوو يان لە كىشەو شەرەكاندا دەستيان كەوتبوو لەگەل ئەو شەدا لەچاۋ چەك و كەرەسەي سوپاي ئىراندا جىگەي بەروورد نەبوون. بەلام ئەوھى كورد و بارزانىيەكان ھەيان بوو ئىرانىەكان نەيان بوو، ئەو ئىمانە توندو مەحكەمە بوو كە بە چەند بارزانىيەك ئەتوانرا گوردانىك راو بنىنن و بيان گرن، كەچى بۆ دەرمانيش ئەو ھەموو ھىزەي ئىران نەيتوانى بارزانىەكىش بە دىل بگرنەت.

بارزانی یه کان زۆر مل که چی گهورهی خۆیان بوون هەرگیز سەر
 کیشی و هه لگه پانهوه و لاساری و فه رمان شکاندنیا ن له ناودا
 نه بوو، ههروهها بارزانی یه کان هەرگیز له گه ل دیله ئییرانیه کاندای
 دله رقی نه بوون ریگه نه ده درا جنیو به دیل بدریت یان بکوژریت،
 دیسان بارزانی یه کان زۆر جهنگاو هرو ئازاو دلیر بوون، ئازایهتی
 له ناویاندا هه ر بۆ چه ند که سیك نه بوو، به لکو ئه و گیانی
 ئازایه تیه هه موویانی گرت بـوووه به ازم تا که تا که ی وا
 هه لکه وت بوون که نه ک هه ر ئازاو دلیر بوون و به س به لکو به
 راستی قاره مان و پاله وان بوون له مه رگ و مه ردن سلیمان
 نه ده کرده وه شاره زاییه کی زۆریشیان هه بوو ده رباره ی هونه ری
 جهنگ بویه له کیشه و شه پ و به یه کدا دانا له گه ل دوژمن زۆر به
 ده گمه ن بریندار نه بوون له وه ش که متر نه ئوژران، سه د بارزانی
 به ئاسانی نه یان تـووانی له روی چه ند ههزار سه ربازی ئییرانی دا
 بجهنگین و تیکیشیان بشکینن.

باركرانى مال و مندال:

ئەھۋى پىشېتى بارزانى يەكەنى شىكاندېو مال و مندال بو، واتە ژنو مندالەكانيان بو ئەھۋى نەكەونە بەر دەستى ئىرانىەكان لە گەرمەى شەپەكاندا زۆرىكى پىاۋە چەكدارەكان بە ديار ژنو مندالەكانيانەھۋە ئەمانەھە لەم دى ئەيانگواستەھە بو ئەھۋى لەملا ئەبىران بو ئەھۋلا، بۆيە ھەرۋەكو جەنگاۋەرەكان بە دىل نەدەگىران، رىگە نەدەدرا دوزمىن بتوۋانى مال و مندالى بارزانى يەكان بە دىل بگىرىت، بۆيە ھەر خىزانىكى بارزانى ئەگەر دوو پىاۋى شەپكەريان ھەبۋا يە ھەمىشە يەككىيان لەگەل مال و مندالى خۇيدا ئەمايەھە، بە نىازى ئەھۋى لە تەنگانەدا بو گواستەھەيان فرىيان بگەھى، تاكو ئەندامى ئەھۋ خىزانە ژن بى يان مندال بى چەۋاشە نەبى و مەترسى بە جىمان و گرتەن سەريان لى نەشىۋىنىت، بۆيە ھەمىشە بەشى ھەرە زۆرى جەنگاۋەرە بارزانى يەكان بە ديار خىزانەكانيانەھۋە ئەمانەھە و بەھو جۆرە ژمارەى جەنگاۋەرەكانى روپەروۋى سوپاى ئىران زۆر كەم ئەبۋونەھە.

ژماره‌ی هه‌موو بارزانی‌یه‌کان و ئەوانه‌ی له دهوری ئەوان
 کۆ بووبوونه‌وه نزیکه‌ی (20.000) کەس بوون بەلام ژماره‌ی
 هه‌موو جهنجاوهران له (4.000) کەس تینه‌ده‌په‌ری، له‌و چوار
 هه‌زارش ته‌نیا نیوه‌ی له شه‌ره‌کاندا ئایانته‌توانی به‌شدار
 بکه‌ن. له‌و (20.000) نزیکه‌ی (400) کەسیکی کوردی عێراقی
 بوون ژماره‌یه‌کی که‌م کوردی ئێرانی‌شیان له ته‌کدا بوو هه‌روه‌ها
 نزیکه‌ی ده‌ کەسیکیش ئازهری فارس هه‌بوون، چه‌ند کوردیکی
 سووریه‌ش تاکو ئەو رۆژانه‌ش هه‌ر له‌ ریزی جهنجاوهره
 بارزانی‌یه‌کان دا بوون، فارس و ئازهریه‌کان به‌ زۆری ئەفسه‌ری
 سوپای ئێران بوون، بۆیان نه‌که‌رابوو خۆیان بگه‌یینه‌ شوهره‌وی له
 کاتی شکانی سوپای ئازربایجانی ئێران دا له‌وانه‌ یه‌کیکیان
 ناوی (ته‌فرشیان) بوو یه‌کیکی تریان ناوی (مه‌حمود)
 بوو (ته‌فره‌شیان) فارس بوو بریاری دابوو خزی نه‌دات به‌ ده‌ست
 سوپای ئێرانه‌وه‌ که‌رابوو به‌ تۆپچی له‌سه‌ریه‌کی له‌ تۆپه‌کانمان،
 مه‌حمودیش لێپرسراوی ئەو چه‌ند ئیسترانه‌ بوو، که‌ ئاماده
 که‌رابوون بۆ گواسته‌نه‌وه‌ی تۆپه‌که‌، به‌ پارچه‌ پارچه‌ که‌راوی من و
 چه‌ند که‌سانیکی تر بۆ یارمه‌تیده‌ری ئەو دووانه‌ بووین، له‌ هه‌ر
 لایه‌ک پێویستی بکه‌ردایه‌ به‌ گورجی تۆپه‌که‌مان له‌و ئیسترانه
 بارو ئەکه‌ردو له‌ کات و شوینی له‌باردا به‌رانبه‌ر به‌ دوژمن دامان
 ئەبه‌ست.

كيشه‌ی سەرگردی نهلۆس:

من و هه‌قالێكم به‌ناوی (محهمهد عه‌لی كوردی) خه‌لكی سلێمانی بوو هه‌ردووكمان یارمه‌تی (ته‌فره‌شیان)مان ئه‌دا (محهمهد عه‌لی كوردی) فارسی و توركیشی ئه‌زانی شه‌و له‌ گوندی خنخنه‌ نووستین، به‌یانی به‌ر له‌ هه‌تاو كه‌وتن له‌ گوندی خنخنه‌ ده‌رچوو بووین، چوینه‌ سهر كانیه‌ك بۆ ئاو خواردنه‌وه‌، ده‌سته‌واره‌یه‌کی گه‌وره‌ نان و په‌نیرمان له‌سه‌ر كانیه‌كه‌ دۆزیه‌وه‌ بردمان له‌گه‌ل براده‌ره‌كانی ترماندا نانی به‌یانیمان خوارد، هه‌واڵ به‌ ته‌فره‌شیان گه‌یشت كه‌ به‌ گورجی تۆپه‌كه‌ باركات و بیگه‌ینیتته‌ به‌رانبه‌ر گوندی نهلۆس.

پاش نان خواردن به‌ گورجی تۆپه‌كه‌مان به‌ پارچه‌كراوی له‌ ئیستهره‌كان دابه‌ست و ملی رینگامان گرت، تومه‌ز له‌ گردی نهلۆس (گوردانیك) سه‌ربازی ئییرانی ئابلقه‌ درابوون، بارزانی‌یه‌كان رینگای هاتنه‌ خواره‌وه‌یان ئی گرتبوون، نه‌یان نه‌توانی له‌ ئاوی گوندی نهلۆس كه‌لك وهرگرن، بۆیه‌ به‌ تینویتی مابوونه‌وه‌ ئه‌بوایه‌ ئیمه‌ به‌ تۆپه‌كه‌مان ده‌ گولله‌ تۆپیان پێوه‌

بنیین و پاشان بارزانی یه کانی دهو رو بهری گرده که هیرش بهر نه
 سهریان، بهر له نیوهرۆ توپه که گه یه نرایه گوندی سه بزه، له پشت
 بهرزاییه که وه پارچه توپه کانمان له ئیستره کان کرده وه دامان
 بهست و روومان کرده گردی نه لۆس ((تهفره شیان)) له سه
 بهرزاییه که ی پیش توپه که دووربینی توپه که ی له سه سنیپا که ی
 داناو که وه نه اندازه و هرگرتن، پاشان فه رمانی توپ ناگردانی دا
 به وه ی هیشتا فیژی کوردی نه ببوو هر له سه شیوه ی سوپای
 ئییران نه یووت: ئات ههش، که ووشه یه کی تورکیه به لام
 فارسه کانیش به کاری دینن. دوا ی ته و او بوونی ته قاندنی ده
 گولله توپ، بهرانبهر نه و گرده ی سه ریا زه ئییرانیه کان خویان
 تیادا شار دبوو بووه، به دووربینی توپه که به وه ی زور لییان نزیك
 بووین، نه وه نده ی تری نزیك نه کردنه وه ههروه کو له بهرده مماندا
 بی، حال و نه حوالی نه وانمان نه بینی، که چون ئیستری توپ
 له و ناوانه دا به له سه بوون، و له ترسی گرمه ی توپ هه لدین چه ند
 که سیکمان به ته فریشیانمان ووت: نه مانه ری به شداری بکهین
 له هیرش بردندا بو سه ر گرده که ئیزنی چوونی داین، ئیتر
 ملمان ناو له ته نکاوی ئاوی گاهه ر په رینه وه و زوری نه خایاند
 ته قه کردن نه ما و خویاندا به ده سه ته وه، له و کاته دا که به
 گرده که دا هه لده گه راین، لاویکی بارزانی که گولله له ناو چه وانی
 دابوو، به سه ر برینه که یدا که و تبوو، کو ژرابوو، که گه یشتینه سه ر
 گرده که چی ببینن، هر سه ر یازو نه فسه ری ئییرانی بوون به سه ر
 یه کدا که و تبووون ژماره یه که یش برینه دار بوون، له ناو

کوژراوه کاندایا سهرگورده که یان که ناوی سهرگورد (کلاشی) بوو
 ساچمهی گولله توپ ژیی ر چه ناگهی هه لته کاندبوو، به
 حال گیانه تونه یه کی تیا مابوو (مه حمود) نه ونه سهره
 نازهری یه ی نیس تره کان بهو س پیژر رابوو
 ده مانچه یه کی هه بوو بو نه وهی له نازارو ناله نال رزگاری بکا،
 گولله یه کی نا به که لله یداو کوشتی، نیس تریکی بریندار
 لنگه فرتییی بوو له تاو نازار له قهی نه کی شایا به سهر سهرگورد
 کلاشیدا نهو سهرگورده نه گبه تهش هر کورد بوو، خه لکی
 کرماشان بوو له نه گبه تی کورد هاتبوو بو دوزمن کورد بکوژی.
 له هه موو شت سه یرتر نه وه بوو سهر بازه دیله کان که نه چوون
 بیانگرین، و کویمان بکه ینه وه هر که لیان نریک نه بوو ینه وه
 هه لئه هاتن، هر چونیک بوو به وهی نه وانیش زوریان کوردی
 کرماشانی بوون، لیمان پرسین که بو هه لدین له وه لامدا
 نه یانوت: نیوه کوردی بارزانین پیاو خوژن نیمه پیمان ووتراوه
 که خویمان نه ده ین به ده ستانوه نه وه کا بمان خوژن، تیگه یشتن
 درویه نیمه پیاو خوژن نین به ئاسانی نه وهی نه کوژرابوو یان
 برینه که ی سه خت نه بوو، ژماره یان سه د که س زیاتر بوو
 هه موویانمان ریژ کرد، داوامان له خویمان کرد، که بچنه ژیر بالی
 برینداره کانیا نه وه له کاتی هیئانه خواره وه یاندا بو گوندی
 نه لووس چه ک و جبه خانوه که ره سه یه کی زوری سهر بازیمان
 ده ست کهوت، له ناو چه که کاندایا دوو توپ و چه ند ره شاشی
 گه وره (مسلسل سنگین) هه بوون، که به نیس تر نه بوایه

نه ده گویزان هوه ههروهه چهن جیهازی لاسلکی و دوربین و
 شتی تری به کهک من (مسلسل) یکی سهبک که له سهه سئیا
 دانه نیت که میک له تفهنگ گرانتره نهو سلسه له و بوقیکی
 سهریازی (شه پیور) بو یاری کردن له گهل خو مدها هینا بو مهوه،
 به چوار کهس دیله کانمان پیش خو مان دان و له گردی نه لوس
 هینا ماننه خواره وه برینداره کانمان نارنده بزگه وتی گونده که و
 نهوانی تریش پاش نهوهی ئاویان خواره وه و که میک بورژانه وه
 به چوار کهس هر چوار لامان لیگرتن و ده مهو ئیواره گه یشتینه
 شنو، دیله کان برانه مزگه وتهکانی شنو، نهوه بوو دیله کان
 نه یانوت وایان بردو ته میشکی ئیمه وه که بارزانی یه کان
 پیاو خو زن، دیاره سوپای ئیران که به ران بهر پیش مهرنگهکانی
 دلاوه ری کورد وره یان به ردا بوو به خورتی هیخرا بوون بو شهر له
 شهریشدا خو یان نه ده گرت هه لئه هاتن جا بو نهوهی خو یان
 نه دن به دهسته وه په نایان بردبووه بهر نه دروو ده له سانه که
 گوایه کورد به تایبه تی بارزانی یه کان پیاو خو زن، دیاره
 دوژمنانی گهل کورد هیچ کاتی لهو نارو ناتوران به ولاره
 ناتوانا راستی خه بات و تیکوشانی گهل کورد له پیناوی مافه
 خوراره کانیدا به له میتی هه همیشه دوژمنانی کورد پروپاگهنده ی
 پروپوچیان له نژ کورد کردوه، بو پیشیل کردنی مافی رهوای
 خو ی له هه لبراردنی ژبانی سه رفرازی و ئازادی نیشتمانیدا.

کیشهو شهری دهر به نند:

دهر به نند شویننیکه نه که ویتنه نیوان نه غه دهو شنووه کاتی
خوی شاری نه غه ده به بی شهر کردن چول کرابوو، نهو شاره
دوای چول کردنی کرابوو بنکهو شوینی جموجولی سوپای
ئیران، که نیازی گلاوی نهوه بوو، به گه له کو مه کنی قرمان بکا،
که مو زوریک هه والی نهو جموجولهی دوژمن نه گه یشته لامان،
بهوهی سوپایه کی گه لیک زوری ئیران و ههروه ها هیزی
چه کداری قهره په پاغ و له گه ل هیزی ناغا خو فروشه کانی کوردی
نهو ناوه دا، نهو هه موو هیزانه دانرابوون که به پشتیوانی توپو
تانک و فرۆکه هیرش بکنه سه رمان له بهرانبهر نهو هه موو
هیزانه دا که له (20.000) تیپه پری نه کرد، نزیکه ی
(300) چه کداری بارزانی له نارادا بوون بو چاوشکاندنی چاوی
دوژمن ده سپیشکهری کرا، له جیاتی نهوهی چاوه پروانی نهوه
بین دوژمن هیرش بکاته سه رمان بریار درا که بارزانی یه کان
هیرش بهر نه سه ر دوژمن له شیرین خهوی دوژمندا درا به سه ر
نهو هه موو سه ربازو نهو هه موو چه کداره قهره په پاغ و نهو هه موو
خو فروشانه دا. نه گه ر له بهر زایی سه ر دهر به ننده وه سه یرت
بکر دایه جیت نه بینی؟! نهوه هه ر سه ربازی تیکشکاوی سوپای
ئیران بوو له گه ل قهره په پاغ و ناغا خو فروشی کورد بوو کون
نه بوو خو یانی تیا بشار نه وه، شیرو پلنگی بارزانی دوایان
که و تبوون به ناره زوی خو یان نیشانیان ئی نه گرتن و یه که به

دوای یهکدا ساردیان ئەکردنەوه بۆ که سیکیان هەبوو بتوانی ئاوپر له پشتی خۆی بداتەوه تاکو نیوەڕۆ دوژمن هەر هەلنەهات و بارزانی یهکان راوه دوویان ئانان ، بەلام له دوای نیوەڕۆوه دوژمن توانی تانکهکانی بجات ، پیشهوه و بکهوێته هیزش بردن بەلام ئەم جاره به پێچهوانه‌ی دوژمن بارزانی یهکان زۆر به ریکوپیکی بی شلهزان بەدهم شه‌ره‌وه پاشه‌کشه‌یان ئەکرد ، هەر لهو هیزشه‌ی دوژمندا قاره‌مانیکی راسته‌قینه‌ی کورد به‌ناوی حه‌سه‌نی سکۆ که ته‌مه‌نی له په‌نجا سال تێپه‌ری کردبوو روو به رووی تانکی رانه‌وستی چاند فیشه‌کی تانک بر که سه‌ری فیشه‌که‌کان میلیکی سووری پیوه بوو ، ئەو فیشه‌که‌انه ئه‌گرێته ئەو تانکه‌ی ته‌واویک ئی نزیك بۆته‌وه به‌لام یان فیشه‌که‌کان کار له تانک ناکات یان به‌ر تانکه‌که ناکه‌ون تانکه‌که هه‌تا دی‌ت لێ نزیك ئەبیته‌وه ، بۆمیکی تانک شکینیش به‌قه‌دیوه ئەبی ، ئەویش ئه‌گرێته تانکه‌که ئەویش تانکه‌که ناشکینێ به‌لام حه‌سه‌نی سکۆ هەر گیز له شه‌رپدا پشتی نه‌کردبووه دوژمن بۆ هه‌له‌هاتن لای نه‌نک و شووره‌یی ئەبی هه‌لبێ ناکاته نامه‌ردی خۆی ئەهاوێژێته بن تانکه‌که تانکه‌که به‌سه‌ریا ئەچیت و ئەیشیلی ئەو قاره‌مانه به‌و جو‌ره خۆی کرده قوربانی له پیناوی ئازادی و سه‌رفرازی کورد دا و پشتی نه‌کرده دوژمن و ریگای هه‌له‌هاتنی نه‌گرته به‌ر .

له ماوه‌ی ئەو شه‌ره گه‌وره‌یه‌دا فه‌رۆکه له سه‌ره‌وه و توپ له هه‌موو لایه‌که‌وه ناوچه‌که‌یان بۆمبا باران ئەکرد ، به تایبه‌تی ئەو

گوندانه‌ی نزیك به دهریهند بوون به دیوی شاری شتوډا، ئیمه
 كه له‌سهر یه‌كی له تۆپه‌كانمان به‌رده‌ستیمان ئه‌كرد،
 ئیستره‌كانمان له گوندیكى تر به دیوی لای شتوډا به‌جیه‌یشت
 بوو بۆیه بۆ ئه‌وه‌ی تۆپه‌كه نه‌كه‌وێته ده‌ست دوزمن ناچار بووین
 پارچه پارچه‌مان كردوو خستمانه ناو داشقه‌یه‌كه‌وه، داشقه
 جوړه عه‌ره‌بانه‌یه‌كه گه‌راى نه‌كیشی من و براهیكى بارزانى
 ئه‌بوایه ئه‌و داشقه‌یه بگه‌یه‌نینه ئه‌و گونده‌ی ئیستره‌كانى لیبه
 زور له شوینی تۆپه‌كه دور نه‌كه‌وتبووینه‌وه كه فرۆكه‌یه‌ك
 چهند بۆمبىكى فری دایه خوارى به‌لام زیانىكى نه‌گه‌یاند
 داشقه‌كه‌مان كه‌ميك دور خستبووه‌وه كه تازه ئیرانىه‌كان
 گه‌یشتبوونه سهر به‌رزایى دهرینده‌كه ئیمه‌یان ئه‌بینى، سهر‌بازه
 ئیرانىه‌كان تازه خه‌رىكى خو ساز كردن بوون، كه‌مىكیان ئى
 دور كه‌وتبووینه‌وه به‌لام هیشقا له‌بهر مه‌ودای تیرى ئه‌واندا
 بووین پاش دامه‌زراندنى خو‌یان ته‌نیا نیشانىك كه له ته‌ختایى
 به‌رده‌میاندا هه‌بوایه هه‌ر ئیمه بووین هه‌ردوو‌كه‌مان به
 داشقه‌كه‌مانه‌وه كه سه‌ره‌كه‌یمان داپۆش‌یبوو ئه‌گر به دور‌بین
 سه‌ه‌ریان بگردینایه ئه‌وه به ته‌واوى ئه‌یان‌توانى
 هه‌نگاوه‌كانیشمان بژمێرن، زورى نه‌خایاند كراین به نیشان و
 گولله به ئاسانى به‌رده‌م و ئه‌ملاو ئه‌ولای شى ئه‌كردینه‌وه و
 زه‌ویه‌كه‌ی ئه‌ملاو ئه‌ولای هه‌لئه‌كو‌لى به‌لام خوا كردى هیهچ
 كامى‌كه‌مان بریندار نه‌بووین هه‌روه‌ها فرۆكه‌ش جار جاره وه‌ك
 دالاش خو‌ی ئه‌دا به‌سه‌رماندا و گولله بارانى ئه‌كردین دیسان

خوا هر دو و کمانی پاراست له گهل برادره بارزانیه که مدا و امان به چاک زانی یه کی کمان به دیار داشقه که وه بمینیتته وه و به کاو خوی بیناژوی و نه ویتزمان زوو خوی بگه یه نیتته لای نه و برادرانه ی ئیستره کانیان لا بوو، بو ئهم کاره به گورجی من خوم گه یانده گونده که ی به رده ممان و برادرانه ی نه ویش چاپوکانه خویان گه یانده توپه که و ئیستره کانیشیان له تهک خویاندا بر دوو توپه که له گرتن قووتار کران، نه گهر سه ر یازه کانی سه ر به ر یایی دهر به ند و وره یان نیو نه وه نده ی بارزانی یه کان بوایه و به اتنا یه ته خواری به ئاسانی توپه که یان له ناو داشقه که دا نه گرت و ئیمه شیان نه گوشت، به لام نه وان که ی نه و جوړه پیاوانه بوون خویان له و بواره بدن، بو یه نه و سوپا گهره یه ی ئیران دوش داما بوو به ده ست بارزانی یه کان وه به تایبه تی له کاتی هیرش و هه لمه تی مهردانه ی بارزانی یه کاندا که اتهیسه ر یان لی نه بوو کوونه مشک و کونه مشکیشیان لی نه بوو به قه یسه ری بو خو شار دنه وه بو هه له اتن هر له و روژانه دا بوو نه فسه ری کی دیلی ئیرانی که نه فسه ری توپ بوو هیترابوو ایندی پرس یاریان لی نه کرد دهر یاره ی توپیک که کاتی خوی له گردی نه لؤس گیرابوو، نه فسه ره کورده عیراقیه کان هندی شتی هرنه ری هه بوو نه یان نه زانی به وه ی توپه که نه لمانی بوو نه و توپانه ی به ده ست سوپای نه و کاته ی عیراقه وه بوو ئینگلیزی بوون.

کابرای نه فسه ری ئیرانی شتی کیان حالی بکاو به ناپاکی دائه نان، هر له و کاتانه دا بوو له نا کاو فرۆکه ی ئیرانی

خۆيان گهيانده سەر شارى شنۆ چەند بۆمبايهكيان فېرى دايه
 ناو شارى شنۆوه، زيانيك كه دابووى بريندار بوونى ئەسپيک
 بوو له ترسانا بەلەسه بووبوو به کۆلانەکانى شنۆدا به هەزار
 شەپه شەق گرتيانەوه هەروەها شوشەى پەنجەرەى گەليک له
 مالانى ووردو خاش کرد، هەر لەو رۆژانەدا بوو فېرۆکه به گەرمى
 بەسەر شارى شنۆوه هەروەها بەسەر هەموو گونەکاندا ئەگەر او
 بهياننامەى بلاو ئەکردهوه لەو بهيانانەدا هەوالى له سیداره
 دانى خوا ليخۆشبووان (شەهيدانى ريگای ئازادى کوردستان
 قازى محەمەدو محەمەد حوسين خانى سەيفى قازى و سەدرى
 قازى يان ئەدا به گوپى گەلى کورد دا بۆ چاو ترساندنى
 رۆلەکانى تاكو به دواى ريگای ئازادى خۆيان و به ختەومەرى
 گەلەكەياندا ويل نەبن و هەميشە به ديليهتى و کۆيليهى
 بەمىننەوه پاشان له دواى شەپو کيشەيهكى خويناوى له نيوان
 کورد و ئيران دا، چەكدارەکانى بارزانى يەکان ناچار بوون له
 شارى شنۆش پاشەکشە بکەن، له کاتى دەرچوون و
 بەجيهيشتنى شارى شنۆدا ئيرانيەکان له دوورەوه شارى
 شنۆيان دابووه بەر گوللە و توپان، ئا ئاوا سوپاي ئيران تووانى
 هيژهکانى بارزانى ناچار بکا روو بکەنە گەلى گادەر، لەسەر
 سنوورى سى دەولەتە داگیرکەرەکانى کوردستان جارێكى
 تریش بارودۆخ بۆ دوژمنانى کورد وەکو خۆى ليها تەوه و
 کوردستان به پارچە پارچەى خۆى کەتەوه دەست دوژمنانى.

گهلی گادهر و ژيانی بارزانی به کان:

نه گهرچی به هاری سنالی 1947ی زایینی دهستی
پیکردبوو به لام له گهلی گادهر هیشتا مهر زستان بوو ئه
20.000 بیست هزار بارزانیه ی که نه نوین و پیخه فیان هه بوو
نه جلوبهرگی تهواویان له بهردا بوو نه خواردن و
خواردنه وهشیان هه بوو ئه وانه به گهره و بچوکه وه به پیاوو
ژنه وه به پیرو منداله وه وهک یهک برسی و روت و رهجال له سهر
ئهرزی تهپ شهوو روژیان له بهر ئه وه سهرمایه له گوپرده ئه بربه
سهر به وهی ناو گهلی گادهر دارو دارستانیش نیه، بویه نه گهر
ئاگریشیان بگردیاته وه به زوری له چیلکه و پارچه داری ورد
بوو زور روژ هه بوو پیاویک یان ژنیک یان اندالیک نانیک یه
دهست نه که وتوو به خوا هه شبوو له برساندا وه له سهرماندا
رهق هه لاتوو وه رهق بوته وه، سهره پای برسیه تی و روتی و
سهرما فرۆکه ی ئیرانی و تاکو فرۆکه ی تورکیا و عیراقیش خویان
نیشان نه داین، فرۆکه ئیرانیه کان که به سهر گه لیدا تیژتی
ئه پهرین، به (مسله - رهشاش) ناوچه که یان گولله باران
ئه کرد، یان ناوه ناوه به یان نامه یان بو ئه خستینه خواره وه
ئه وهی پشتی چه کرداری ی بارزانی شکاندبوو مندال و ژنو پیره

پهككوتووھكان بوو ئەگينا ھەر بهو سئى چوار ھزار چەكداره
بارزانيانە زۆر شت ئەكرا.

ئاناھو بارو دۇخە سەختەدا بۇ قورتار كردنى خەلكەكە لە قېر
بوون (شىخ ئەحمەدى بارزانی) كە دادگای عىراقى بە مەرگ
حوكمى دابوو بەسەريا ناچار بوو مىلى رىگا بگريئت تاكو
عەشيرهتەكەى لەناو نەچيئت، چوو خۆى دا بە دەست دەولەتى
عىراقەوه.

تۆپەكان پارچە پارچە کران و فېرى درانە ناو ئاوى گادەرەوه
ھەر كەسك نيازى گەرانەوه و خۆتەسليم كردنەوهى ھەبووايە
بە عىراق ئەيتووانى چەكەكەى لەمبەرى ئەو دوو پىرە لە دار
نروست كراوهى بارزانییەكان خۆيان لە دارو شۆل چىنبووويان
دابىئى و روو بكاتە ئەو (خيمە) پۆليسانەى لە بەرى عىراق بە
بەرزايیەكەوه ھەلدرابوون واتە ھەر كەسە چارەنووسى خۆى بە
دەست خۆیەوه بوو چى بە چاك بزانيايە ئەوهى ئەكرد بئى
ئەوهى كەس ببیئتە كۆسپ يان بەرھەلستى !

بەر لەوهى شىخ ئەحمەدى بارزانی خۆ بدات بە دەست
عىراقەوه، ووتویژ كرابوو لەگەل عىراقدا تاكو رۆژيكيان ووتيان
ھەرچى تەفەنگتان لایە بيان شارنەوه چونكو (سەيد على
حجازى) كە ئامىرى ھىزى پۆليسى گەپۆك بوو ھا تىبوو بۇ
گفتووگوو لەگەل گەورەكانى بارزانییەكاندا.

ژمارەيەكى زۆر لە بارزانییەكان بە تايبەتى گەورە پىاوانى
بارزانییەكان و ئەفسەرە عىراقیەكان دادگای عىراقى حوكمى لە

پاش مله (غیابی) بهسهردا دابوون، به خنکاندن رۆژئیکیان
 (باقی) ناویک که جار جاره مهلا مستهفا ئهیناردهوهبو عیراق،
 ئیمسی دی ههوالی داینی که (حهمه صالحی فقی محهمه)
 برینداره و له مالی خیرالله عبدالکریم که ئهویش نهخۆش بوو
 ئیمهش چهند کهسیک چووین بۆ لای گوللهیهک دهفهی شانی ئهم
 دیوو ئهو دیو کردبوو مشکیهکهی سهری خۆی تیوه پیچرابوو،
 کاک خیرالله عبدالکریمیش به نهخۆشی لهگهڵ خیزانو دایکیدا
 به جی مابوو کاک حهمه صالح تووانای رۆیشتنی تیا نه مابوو
 پشتینیکمان خسته ناوقه دی یهکیکمان له دواوه گرتبوومان
 تاکو له چوونه خوارهوهدا لهسهه گردهکه نهترازی یهکیکیشمان
 پیی خۆی بۆ ئهکرد به پیپلیکانه تاکو ئهو پیی لهسهه دانسی
 تاکو نهخزی بهو جوړه گهیا ندمانه خوراری گردهکه، پاشان
 په نامان برده بهر مهلا مستهفا که لهو ناوه نزیک بوو داوای
 ولأخیکمان لیی کرد به هوی ئهوهوه ولأخیک پهیدا کرا، حهمه
 صالحمان بهسهه ولأخهکهوه بهستهوه، تاکو تهرا ماله ههرکی
 ههبوون بۆ تفهنگ کرین لهوناوهدا بلاو ببوونهوه روممان کرده
 لایان و داوای نان و په نیرمان ئی کردن بۆ برینداره کهمان،
 ئهوانیش چهند سههلهکه په نیری کوردی جوانیان داینسی
 هیندیکمان دا به نهخۆشه کهمان و خوشمان لیمان خوارد پاشان
 رۆژی دوا ی پرپار درا کاک محهمه صالح ته سلیم به عیراق
 بکریتهوه چوونکه ژيانی کهوتبووه مهترسیهوه.

جيا بوونەۋەدى 20 بېست كەس بە نيازى عىراق:

لەم رۆژە سەختانەدا بېست كەس لەناو خۇماندا يەكمان گرتو بېرىماندا چەكەكانمان لە ئاۋى گادەر بېپېرېنېنېۋە بەلام بە نيازى خۇ بە دەستەۋەدان نەبوو، بەلكو نيازمان ئەۋەبوو بە چەكەكانمانەۋە خۇمان بىكەين بە عىراقدا پاشان خۇمان بشارىنەۋە بۇ سەرپىگرتنى ئەم نيازەمان بېرمان لەۋە كىردبەۋە كە پىۋىستىمان بە نان و زەخىرە ھەيە پەيدا كىردنى ئازوخە لە رۆژەدا كارىكى ئاسان نەبوو لەگەل كابرابىەكى ھەركى كە ئاردمان پى شەك ئەبىرد كەوتىنە گىفتوگۇ كە ھىلەكە ئارديكمان بداتى بە تىفەنگىكى سى تىرو ھەندى پارە ھەر ئەۋەندەى قايل ئەبوو زۆرى نەئەخايدان پەشىمان ئەبوۋەۋە ناچار بوۋىن بىردمانە لاي مەلا مستەفا بەو جۆرە توانىمان ھىلەكىك ئاردى ئى ۋەرىگرىن ئارەكەمان بىردە مائە بارزانى يەك كەتاكو تەرا مائە بارزانى مابوون تاكو بۇمان بىكەن بە نان بە مەرجىك ئەۋانىش پىشكى خۇيان بەرن بەو جۆرە كەمىك نانمان پەيدا كىرد مالى رەئىس بەكر كە ھىشتا مابوون ئەۋانىش خالىان لە خالى مالانى ترى بارزانى يەكان باشتىر بوو توۋانىان كەمىك بىرىشكەى نۇكمان بۇ ھەلسورېن كىلۋىيەك شەكرى سۈۋرى تەرى ئەۋ سەردەمە كە

قاچاچى له عىراقه وه هينابوويان و ئيماش به كرپن دهستان
 كه وتبوو خواردنسى نهو بيست كهسه بوو بو گهيشتنه وه به
 عىراق نهو شتانه كه به نەسپ له بهشى خواروى ئاوى
 گادهره وه له ئاوه كه مان په رانده وه بو بهرى نهو بهرى ئاوه كه،
 كه خاكى عىراق بوو هوره ها چه كه كانيشمان گه يانده بوو نهو
 بهر يه كه دوانيكمان به ديار نهو چه كه و نازوخه يه وه دانيشتبوو
 كه تاريكى داها ت يه كه يه كه لهو دوو پرده ي له سر ئاوى گادهر
 دروست كرابوون په رينه وه، به وه ي چه كمان به شان وه نه بوو
 كه سيك ريگه ي ئى نه گرتين به لام وه كو ليژنه ي دار له بهرى ئيران
 هر تفهنگ بوو له سر يه كه كه له كه كرابوون نهو تفهنگانه چه كى
 نهوان نه بوون كه نه گه رانه وه بو عىراق و نه چوون خو يان نه دا به
 ده ست پولىسى عىراقه وه كه له سر به رزاييه كان خيمه يان
 مه لدا بوو ئيتر ئيمه به په رينه وه مان يه كه به دواى يه كدا به روخ
 ئاوه كه دا ملمان نا تاكو گه يشتينه شوين و جيگاي چه ك و
 نازوخه كه مان، هر كه سيك چه كى خو ي كرده وه شانى به دواى
 يه كدا ريچكه مان به ست و به بن دهنگ و بن جگهره كيشان تاكو
 روژ ببوه وه كه سمان بو پشودانيش دانهدشتين به لام كه دونيا
 رووناك بو وه روومان كرده نه شكه وتيك له ناو نهو نه شكه وتهدا
 سهرو پارو نان و پاشان لهو چايه ي له قووتوى جگهره قووتوى
 يه كه كه توتنى سيغار پيچانه وه ي تيا برو له وه دا چامان ليئاو
 سهرو قووم چامان فر كردو كه وتينه وه رزيشتن، نهو روژه تاكو
 شهو داها ت هر باران بوو شهوى دو وه م له بهر باران خو مان له

ئەشكەوتنى خزاندا تاكو بارانەكە خوش ئەكاتەوہ كە رۆژ بوہوہ
بارانەكە بوہ بەفرو كرىوہ، بارزايیەكان كە بەفرى زستانی ئەو
سالە دایپۆشیبوون، ھەروا سەرما بەفرەكەى كەردبوہ شووشە
سەھۆل و ئەوہندە سەخت و خەزبوون بە خورتى جىگای پىى
خۆمان ئەكردەوہ، ئەگەر كەسىك بەخزايە بە سەدان ھەنگاو تلوړ
ئەبوہوہ بەرە خواریوہ جگە لەوہش رۆژەكەى بوو بە زىيانىك
بەفر ئەبارى و بە باوہ ئەيدا بە روماندە جارى وا ھەبوو
ھەنگاوىك بەچوینايە پىشەوہ دوو ھەنگاو فرى ئەداينە دووہ،
رۆژەكە ئەوہندە تارىك بوو بە ھۆى تەم و مژوہ ئەگەر لە يەكتەر
دوور بەكەوتىنايەوہ يەكتەمان نەدەدى، تالەو باو بوړان و
زىيانەدا لاوىكمان بەناوى واحىدە رەش خەلكى كوۆیە لە
بەفرەكەدا رەق بووہو تووانای لەبەر براو لە بەفرەكەدا مايەوہ،
بەوہى ئىمەش ھەموومان زۆر نزيك بوو ھەر بە دەردى ئەو بەچىن
ئەو كارەساتە كارى خوۆى كەردە سەرمان، ھەر ئەوہندەى
كەوتىنە سەر زەوى كە بەفرەكەى كەمىك چوو ببوہوہ لە
دوورەوہ نوختەيەكى عىراقىمان لى بەدەر كەوت واتە گەيشتىنە
مەخفەرى ئەوانەى بەر لە ئىمە بەشداریان لە شەرەكانى بارزاندا
كەردبوو ئەوان شارەزا بوون ووتیان ئەوہ مەخفەرى خرىنەى
عىراقىبە بە دەركەوتنى ئەو مەخفەرە ئىمەى كەرد بە چەند
بەشەوہ كاك مەمەد مەحمود كە بە (مەمەد قودسى) ناودارە
لەناو كورداندا كە ئەویش يەككىك بوو لەو بىست كەسەو دادگای
عىراقى حوكمى خنكاندننى داوو بەسەرداو ووتى: من ئەچم لەو

من چوارمان خه لکی سلیمانی و یه کیگمان هه ولیری و یه کیگمان
خه لکی مه هاباد بوو هر چوئیگ بوو ماوه یه کی باش له
مه خفه ره که دور کهوتینه وه زهویه که تا کو نه هات به فیره که ی کهم
نه بووه وه که شهو داهات له دهوری یه کتر کو بووینه وه که میگ
لهو کیلو شه کره سووره ی کرابووه نازوخه مان ماببووه وه
دابه شمان کرد هه ریه که تووانی ده می خوئی شیرین بکا به لام
به وه ی له میژ بوو نانمان نه مابوو لاکه ی سرمان نه هات، بو
نه وه ی رهق نه بیینه وه پشتمان نا به یه که وه به چیچکانه وه
دانیشتین چوونکه نه مانزانی نه گهر بنووین خه مان ی بکه وی
نه و رهق نه بیینه وه بویه نا و ناوه دهنگمان له یه کتر نه کرد نه کا
خه و دامانگری نه وه شه وه تا کو روژمان ی ببووه قیر سپی بوو،
نه و روژه خوا کردی رووی ناسمان په له هه ورئیکیش نه یگرتبوو
که روژه له هات که میگ بووژاینه وه و گهرم بووینه وه به لام
برسیه تی و شه که تی له په لوپوی خستبووین، له دهوری یه کتر کو
بووینه وه و کهوتینه راو ته گیر وا بریار درا من و مانم حسین
بچین نانیان بو پهیدا بکه یین و پاشان بگه ریینه وه لایان، وا دیار
بوو که ئیمه هه ردووکمان له وانی تر به گوپتر بووین خو مان
که میگ پاره مان لا بوو نه وانیش هه ندیکی تر پاره یان داینی
تا کو به جووته بچین له و گوندانه ی که دیار بوو لینیان نزیک
بووینه ته وه نان پهیدا بکه یین و به گورچی بگه ریینه وه لایان
چه که کانیشمان لای نه وان به جی هیشته، زور له وان دور
نه که وتبووینه وه که له بهرزیای نه و بهری ناوی گاهردا دهنگمان

ئى كرا تومەز لەسەر بەرزايیەكە قوللەيەكە سوپای ئىرانە
 بانگمان ئى ئەكەن بە فارسی ئەلین ئیست، واتە راوەستن
 ئەوانەى دەنگیان ئى كردبووین دوو كەس برون يەكێكیان بەرگی
 ئەفسەرى ئىرانى لەبەر دابوو ئەوەكەى تریان كورد بوو بەرگی
 كوردى پۆشیبوو، تەنگیكى بە دەستەو بوو ئەفسەرەكەیان
 لەناو قەدى گەردەكەدا وەستا كوردەكەیان هاتە خواری و
 لەوبەرى ئاوى گادەر بەرامبەریان وەستا، كە دەنگمان ئى كرا بە
 گورجى مام حسین پالتۆیەكى دەولەتى كۆماری میللى
 كوردستانی لەبەر دابوو لەبەر خۆى داكەندو نایە ژىر بەردەووە
 شاردیەووە چونكە هەر ئەو پالتۆیە بەس بزو كە دەولەتى ئىران
 لە گەردەنى كەسێك بەدا، یان بۆ چەند سالیك فریى بەداتە
 زیندانەو، دەرەتى ئەو شەمان بە دەست كەوت كە ئەبى چۆن
 قسەیان لەگەل بكەین ئەلین كەسى ترمان لەگەل دایە كە كابرای
 كوردە بەرانبەریان وەستا ئەیزانى ناتوانى لە ئاوەكە
 بپەریتەووە بۆ لامان، لەبەر خوڤى و ساردى ئاوەكە هەروەها
 ئیمەش تەوانای پەرىنەووەمان نەبوو بۆ لای ئەوان، كەوتە
 پرسىار كردن لە ئیمە ئیووە كین بۆچى لىر، وە روو ئەكەنە شنو؟
 لە وەلامدا مام حسین ووتى: ئیمە هەرۆزە ئەكەین واتە
 سووالكەرىن ئەمەش كۆرەو كەپرو لالە مام حسین دەستى بۆ من
 راكیشاو كە كۆڤى ئەوم چوونكە پێشەكى لەسەر ئەو
 رێكەوتبووین كە وا بلیین، بەوێ شىوێ، ئەسە كردنى من لەگەل
 شىوێ قسە كردنى ئەو ناوچەییە جیاوازه، كابرای كوردە

ووتى: ئىمە بە قسانەى ئىوہ باومر ناکەین بۆیە ئىمە لەو
 شوینە ئیشک ئەگرین تاكو ھەركەسێك بێردەدا تێپەر بێت
 بېگرینو ببەینە لای (موسا خان) لە شنۆیە موسا خان
 ھەربەگێكى كوردی ئەو ھەرىمە بوو كرابوو ھاكىمى ئەو
 ناوچەى بۆیە بە گەرمى كابرای كوردە لە ئىمەى ھەلپنچا بوو بە
 رۆخى ئاوەكەدا بەمان بات بۆ شنۆ لەوئى بەمان داتە دەست موسا
 خان مام حسین بە قسەو منیش بە ئىشارەت كەوتینە پارانەو
 كە وازمان ئى بێتئى دواجار داواى پارەى كرد مام حسین ووتى
 چەند پولێكمان بە ھەرۆزەى كۆ كردۆتەو ئەگەر لێمان گەڕن
 بۆت ھەلدەدەینە ئەو بەرى ئاوەكە پاشان قایل بوو بەوہى بەو
 پارەى وازمان ئى بێتئى ئىمەش ھیندى پارەمان بۆ خستە
 پریاسكەكەیەو ھەردیكمان خستە ناوى و بۆمان توند ھەلدایە
 ئەو بەرى ئاوەكەو ئەویش كەوتە ھەلگەران بە بەرزاییەكەداو
 ئىمەش ملی رێمان گەت، ھەر بە كەنارى ئاوەكەدا ئەرۆیشتین
 داواى نیوھەرۆیەكى نرەنگ تارمايى گوندیكمان ئى وەدەر كەوت كە
 لە دوورەو لەناو گوند وورد ئەبووینەو ھەر رەشمال بوو
 رەشى ئەكرەو ھەلگێكى زۆر لە ھاووچۆدا بوون، ئەو
 رەشمالە زۆرانەو ئەو ھەموو ھەشاماتە ئەوہى ئەگەیاندا كە
 ھەشائیریكى زۆر بە چەكەو ھەسەر وركى خەلكى گوندەكە
 ئەلەوھەرین لەو گوندە مۆلیان خواردوو بۆ پاراستنى ئەو
 ھەرىمە لە ترسى بارزانى یەكان نەوھەكا لەو ناوانەو سەر
 ھەلبەدن، بۆیە ناچار بووین سەرھەراى برسێھتى دان بە خۆماندا

بگرین، تاکو تاریکایی دایهت، ئهوجا بچینه ناو گوندهکوه لهژیر بالی تاریکایی شهودا خوومان کرد، به گوندهکه دا زوری لهکان داخرا بوون هر چونیک بوو خوزان کرد به ماله کوردیکدا دواي سلاو کردن زور به گورجی لیمان حالی بوون که ئیمه چینو به دواي چی ویلین، نهگر چی ئهوانیش لهناو قورگی دوژمندا ئهژیان، لهگهله ئهوهشدا زور مهردانه فریامان کهوتن به گورجی نان و ماستیان خسته بهر دهستمان و چایان بو لیمان ئیمه که له بیری ههقالهکانماندا بووین ناچار بووین داواي یارمهتیاں لی بکهین و حالیمان کردن که ئیمه هر خوومان نین و گیانی ههقالهکانی ترمان له برسیهتی و له مهترسی مهرگو لهناوچوون دایه ئهوانیش هیندی شت به پارو زوریکیشی به پیاوهتی هرچی پیویس بوو له دهستهوارهیهک نان و چهند سهلکه پهنیرو چاو شهکر چهچه (شخاته) و کچیکی ههشت سالانیشیان نارد تاکو سهگی ئاوایهکه پیمان نهوهپی و دوژمن به ئاگانیهتهوه که ئاره رووی کردوته گوندهکه چوونکه هر بهدم نان خواردنمانهوه زوریان باسی خراپهی ئهو چهکداره بمرگیگراوانهیان بوو کردین بهوهی ئهو مالانهی دهرگاکانیان داخرابوون له تاو ئاخونهک و راوو رووتی ئهوان ههلهاتوون و مال و گوندیان بهجیهئیشتوه، هر وهها ئهو مالهی میوانداری ئیمهیان کرد ئهوانیش خویمان پیچابوووه که به زووترین کات ئهو گونده بهجی بهیلن و خویمان قورتار بکهن که له گوندهکه کهمیک دور کهوتینهوه دیمان لهسه

بهر زاییه کان ناگری گه وره گه وره کراوه ته وه و چه کداران له
 دهوری ناگره که دانیش تتبویون ئه وان له ئیمه وه به باشی دیار
 بوون که تاکه تاکه یان رائه وه ستان یان له ناگره که دور
 ئه که وتنه وه تا کو هه ستمان پی نه کهن خو مان مه لاس ئه کرد به
 زهویه که وه به وهی زور شارها نه بووبن که وتینه ته نکاوی ئاوی
 گاهر وه ناچار به ناو دارو بارو تو تپرکاندا به مانو بوونیکی
 زور تا کو ئه ریگیه، لییه وه هاتبووین دوزیمان وه به لام کاتی
 گه یشتینه وه شوینی برادره کانمان که سمان نه دی زور گه پراین
 به ملاو به ولادا سوودی نه بوو توومه ز ئه وانیش پاش ماوه یه که
 له وهی که ئیمه به جیمان هیشتبوون برسیه تی زوریان بو
 ئه هینتی و زور له خویان ئه کهن که بکه ونه ری به نیازه ی له
 ریگا به ئیمه بگن به لام ئه مجاره قولله که ئه وان به چه که وه
 ئه گری به وهی برسیه تی شه که ت و له پهل و پوی خستبوون بویه
 تا کو بیر له وه ش ناکه نه وه که به چه که له روی چه کدار بی
 قولله که دا بوه ستن ئه وانیش له وی ئه گیرین و به که ناری ئاوی
 گاهردا ئه یانگه یینه شاری شنو، پاشان له دادگای ئیرانی دا
 هه ری که ی چه ند سالی ک زیندانیان ئه کهن، پاش ئه وهی ته واوی ک
 گه پراین به دوایاندا ده ستمان له وه شت که له ناوه دا ماون، بو
 ئه وهی به ته واوی بو مان ده ری که وی که ئیمه به هه له نه چووین
 چه ند پارچه کاغه زیکی وورد کراو که خو م به ده ستی خو م و رد م
 کرد بوو هه ر له شوینه دا له سه ر زهویه که دا ما بوون وه ئیتر دانی ا
 بووین که ئه شوینه یان به جی هیشتوو وه دوو به دوو له گه ل مام

حسين كهوتينه ووتويژ پاشان بريارماندا شه هه ره له هه مان
 شويژندا بمينينه وه به وهى نان و پيخورمان هه بوو ترسى
 برسيه تيمان نه بوو كه رويژنس بو وهه ديسان بو نه وهى جاريكى
 تر نه كه وينه بهر چاوى پياوانى قووله كه له پشت نه
 گابردانه دا خو مان شار دبوه وه كه هر بهرديكى له خانويهك
 گه وره تر بوو به دريژايسى رويژ تاكو تاريكى داهات له شوينه دا
 ماينه وه كه دونيا تاريك داهات دنيا بووين به وهى دورژمن له
 قولك كه وه نامان بينيت، به ناو گه ليذا شوپ بووينه وه، تاكو مه لا
 بانگدان هر بهرپوه بووين به لام رويشتنه كه مان له سرخو بوو،
 چونكه هيشتا گه ليك شه كه ت و لاواز بووين كه رويژ بو وه تازه
 گه يشتبووينه نزيك گونديك بو نه وهى نه كاوينه دهست دورژمن
 نه مجاره ته واويك له گونده كه ي پيشوو لامان دابوو، خو مان كرد
 به گونديك چووينه ماليك خو مان كرد به ميوانى يه كيك له
 الهه كان، هه ژن و مندا له ماله وه بوون نان و ماسته چايان
 خسته بهر ده ممان هيشتا له نان خواردن نه ببوينه وه كابرايه كي
 كورد خو ي كرد به مالد، بئى سلاو كردن كه وته پرسيار كردن
 لي مان كه ئيمه كين و چ كارهين؟ ئيمه ش وه كو له ناو خو ماندا
 ريكه و تبووين مام حسين وه لامى دايه وه ووتى: ئيمه ده روزه
 نه كهين، كابرا وتى: من باوهر ناكم ئيه وه له ده روزان بگه رين
 ئيه وه خه فيهن (جاسوسى) بارزانى يه كانن، به ئيمه يان راگه ياندوه
 هر ناو اره يهك روو له گونده كه مان بكاو نه بئى بيانگرين و
 بياندهينه دهست (موساخان) له شنويه، به لام كابرايه كي ريش

سپی کورد پهیدا بوو وهک خنری زینده که له ناو کوردهواریدا وادانه نین خوا کردی ئه کابرا ریش سپیه فریامان کهوت، کابرای ریش سپی هر خه لکی گونده که بوو به لام دیار بوو ریژی هه بوو له ناو خه لکی گونده که دا، ئه به قسه کردن له گهل کابرای لاساردا کابرای شهر مزار کردو ئه نه گریسه ی له کول کردینه وهی خوشی له گه لماندا مات تا کو له گوند دهری کردین، ناموزگار ریشی کردین که لاپی بگرین، نه وهکا کابرای لاسار بچیت خه بهر بداو دوزمن به ناگا بیئی و پاشان دوامان که ونو بمان گرن، ئیمهش له سهر ناموزگاریه کانی ئه به ریگادا نه رویشتین و ته و او یکه له ریگا دور که وتینه وه.

((مأم حوسین)) له من شارم زاتر بوو مه لای گوندی نه لوس خزمی بوو له سهر قسه ی ((مأم حوسهین)) ریگای گوندی نه لوس مان گرته بهر.

نه لوس ئه گونده ی له گردیکی نزیکیه وه کاتی خوی (گوردانیك) سه ریازی ئی رانی له بهر گرمی شالوی بارزانی یه کاندا، وه کو به فره که ی پار، به تووانه وه تووانه وه، که شتینه نه لوس روومان کرده مالی مهلا، دهرگایان لی کردینه وه، که مام حسینیان ناسیه وه نه و نده ی تر به گرمی پیشه وازیمان لی کرا، نه وه پاش سن مانگ زیاتر بو یه که م جار له ژووریکی گهرم و گوردا، به بی ترس و له ز پیکانمان خستوته ژیر کوره ی گرمی مالی مه لای نه لوسه وه و چای گهرمان له بهر ده مدا بو دانه نری و مه لارن خریکه برنج و قارچکمان بو لی

ئەنئى چورنكە لە رىگا من ومام حوسەين، ھەريەكە شەدەكەى
 سەرمان پەر كردبوو لە قارچك، لەو قارچكە زۆرى لەو دەشت و
 دەرەى سەرەيندا لە زەويەكەدا، ھەلتۆقايبون لەبەر زۆرى لەو
 ئەچوو بە تايبەتى جووتيارەكانى ئەو ناوچەيە چاندويانە
 خىزى گەيرە لە زەوى و زارى كوردەوارىندا گەلى بەرھەمى
 گزگىيەى وەكو رىواس و قارچك و كەنگر و پيشۆكى لە زەويدا بو
 شارەونەتەرە ھەموو سالىك لە بەھارەدا ئەو دەرە دەشتانانەيان
 بو پەر ئەكا لەو خواردنە خوشانە، پىكانمان كە بەفر بە باشى
 كارى تىكردبوو بە تايبەتى پىنى راستى من كاتى خۆى چيلكەى
 تيا شكاوو چيلكەكە دەرھاتبوو جىگەكەى ئاودزى كردبوو، لە
 رۆيشتندا ئەشەليم بۆيە مەلاى نەلۆس ئامۆژگارى ئەكردين كە
 پىكانمان بنووسىن بە لىواری كوورە داغەكەيانەو تەكو گەرم
 بىتەو و برىنەكەى ژىر پىم و وشك بىتەو بۆيەكەم جار لەدوای
 سەر مانگ زىاتر چىشتى گەرم و نانى نەرم لە ژۆرۆرىكى گەرمدا
 لەبەردەمى خۆماندا ئەبينىن و بۆيەكەم جار بىشمانە بە تەواوى
 تىرمان خواردو پاشانىش ھەر لەو ژوورە گەرمەدا پىمان لەنزىك
 كوورەى لە ژىر لىفەى گەرم بەبەن ترس بو نوستن چاوى لىك
 ئەنئىن كە رۆژ بوو ھە من دە دىنارى عىراقىم لەگىرفاندا بوو دام
 بە مەلا كە بچىت لەناو گوندا بو ھەر يەكەيكمەن سەر و جووت
 كالى شەمامەى سەر و جووت گۆرەوى بەنمان بو بكرىت لەگەل
 ھىندى پىويستى رىگا و دوای نىوەرۆ لە گوندى نەلۆس بەدەر
 كەوتىن، مەلاش خوا ھەلناگرى تەكو دەرەوى گوند لەگەلمان

هات، مهلا ئەهیزانی ئەمانهوی بچین بۆ عیراق بۆیه بهو ریگهیهدا
 که بهرهو سنووری عیراق ئەکشاملی ریگامان گرت چهند
 کاتژمیریک له شهو تیپهپی بوو که کهیشتیینه گوندیک پالمان نا
 به دهراگی مالیکهوه خۆمان کرد به میوان بهلام مالکه که تهنیا
 ژنیکی نه خوشی تیا بوو سلاومان لیکردو دانیشتی
 به خیرهاتنی لیکردین پاشان ووتی ئەبئی ببوون که ناتوانم
 خزمهتتان بکهه چونکه نه خوشم پیاوه کهم پیاوی ئاغایه
 ئیستاش له دیوه خانی ئاغایه له سهرا هاتنهوه یه که هاتهوه ئەو
 خزمهتتان ئەکات، ههروهها باسی پیاوه کهشی کرد که له
 گونده کهدا چهرچی یه قسهکانی ژنه دهرباره ی پیاوه که ووریا
 کردنهوه ی ئیمه بوو بهرام بهر پیاوه که ی بهوه ی پیاوی ئاغایه
 چهرچی یه له گونده کهدا بۆیه ئیمه پێشهکی ئەمانزانی که
 پیاوه که ی هاتهوه ئەبئی چۆنی له گه لدا گفتوگو بکهین، زۆری
 نه خایاند کابرای میردی ژنه نه خوشه که هاتهوه ئەویش
 به خیرهاتنی لیکردین و کهوته خوی چای بۆ لێناین و له گه لمان
 دانیشت و کهوته گفتوگو، کهوته پرسیار کردن که ئیمه چین و له
 چی ئەگه پێین مام حوسهین که له ته مه ندا به باوکی من ئەشیا
 ئەو وه لامی دایه وه ووتی ئیمه (دهروژه ئەکهین) ئەمهش کورمه
 (دهستی بۆ من درێژ کرد) کابرا ووتی له یه ناچن ئیوه باوک و
 کورپی یه کتر بن ئیوه به خه فیان ده چن خه فیه ی بارزانی یه کان
 مام حسین ووتی: (ئیمه ناوی بارزانی مان نه بیستوه و به
 دهروژه کردن گوزهران ئەکهین) کابرا ووتی: (ئهمه ی که تو

دەلێسی کورپمە ئەهوەتا گودلەهێ هەیه مام حسین ووتی: (زۆرجار
 پێم ووتووە کورپم ئەسپێ داوێیتە کالانەهێ چاومان تۆ بۆ سەرت
 ناتاشی بەلام بە قسەم ناکات) مام حسین زۆر هەوێ دا کە کابرا
 باوەرمان پێ بکات کە ئێمە دەرۆزە ئەکەین و باوک و کورپی
 یەکتەین، ئەویش هەر لەسەر ئەو مایەووە کە، ئێمە قسەهێ راستی
 بۆ ناکەین، ئەو باوەر بە قسەکمانیشمان ناکات، لەگەڵ ئەهەشدا
 نوێنی هێناو جینگای بۆ راخستین ئێمەش بە چرپە لە ژێر
 لیفەکانماندا بپارماندا هەر ئەوان چاویان بچیتە خەو دەرگا
 بکەینەووە بۆی دەرچین پاشانیش وامان کرد لە دوا یەک دوو
 سەعات درێژبوونی بە درۆ بە سووکی دەرگامان کردەووە لە
 مالهکە دەرچووین و بە گورجی گوندەکەمان بەجێ هێشت پردیک
 هەبوو لە پردەکە پەڕینەووە لەبەر دەماندا گوندیکێ تر هەبوو
 لەویش لامان نەداو کە رۆژ بوووە گەیشتینە گوندیکێ تر
 لاماندا یە سەر تەنوری ژنان کە خەریکی نان کردن بوون، نانی
 گەرمان لە لا خواردن و پاشان ملی رینگامان گرت دوا نیوهرۆی
 ئەو رۆژە گەیشتینە گوندی تەمەرچیان کە دوا گوندی
 کوردستانی ئێرانە بۆ سنووری کوردستانی عێراق، بەرانبەر بە
 زینیۆی شیخی و حاجی هۆمەران بوین بە میوانی بیوهرژنیک لە
 گوندەکە بۆ رۆژی دوا یی مام حسین منی بەجیهیشت بەوێ
 لەبەر ئازاری ژێر پێم نەمەتووانی بپۆم، ئێتر بە تەنیا چەند
 رۆژیک لە مالی ئەو بیوهرژنە کوردە بە میوانداری مامەووە، بەر
 لەوێ بگەریمەووە بۆ کوردستانی عێراق.

ليكولينه ودهيهك دهريارهى نهو سهرددهمه:

روژى 12/12/1986ى زايىنى چل سالى ره بهق
تيئه پهرى به سهر روژى رووخان و ههرس هينانى نهو
حوكومته كوردهدا كه له سهر پارچهيهكى بچووكى خاكى باوك و
باپيرانى كوردى ئيرانى دروست كرابوو، بئ نهوى كورده
ئيرانيهكان كه مو زور بهرگري لهو كۆماره ساوايهيان بكنه و
چكهكانيان له روى دوژمنانى خوياندا بخنه كار، بويه نهو
كۆماره ساوايه بئ بهرگري له خوى ههرسى هيناو تليسايهوه
كاتى دامهزاندنى كۆمارى ميللى كوردستان خهلكى زور به
گهرمى پيشهوازيان له روژى دامهزاندنى كۆمارهكهيان كرد،
ههروهها ههزاران رۆلهى كوردى ئيرانى ئامادهيى خويان
راگهياند كه له پيناوى پاراستنى كۆمارهكهياندا دريخى ناكهن و
خوينى خويان ئهپرژينن و گياني خويان نهكهنه قورباني تاكو
جاريكى تر نهكهنه بهر چنگى دوژمنى كوردو نهكرينهوه به

كۆيلەو بەندەي داگير كەران ھەميشە لە كۆيۆنەو ھو مېتېنگەكاندا
 بە دەيان وتارى توندوتىژ خويىندرايەو ھەم ھەمووى ئەو ھەي
 ئەگەياند خەلكى ھەموو سوورن لەسەر بەرگى لە چارەنووسى
 خويان و جاريكى تر قايىل نابن بگەونەو ژيەر چەپۆكى
 داگير كەران ھەروھا بەدەيان سرودى نيشتمانى كە لاوان و
 شاگردانى قوتابخانەكان لەبەريان كوردبوو لە بلندگۆكانى شارى
 مەھابادەو بە ئاوازي خۆش و شيرين و بە گەرمى ئەوتران،
 ھەمووى ئەو ھەي ئەگەياند كە نەو ھەي كورد راپەريون و جاريكى
 تر ناچنەو ژيەر چەنگالى خويىناوى عەجەمەكان، ھەروھا
 ھەلكردنى ئالاي كوردو دانانى سەرەك كۆمار نيشانەي ئازادى
 تەواوى كوردى ئەگەياند ئەگەرچى پتر خردموختارى خرابوو
 سەرزارى ئەندامانى حيزبى ديموكراتى كوردستان ديارە كە
 تاكو ئەو كاتانە نەو ھەي كورد تاكو رۆشنبيرانى ئەو سەردەمەي
 كورديش لە ئازادى كورد بەولاو شتتيكى تريان نەدەزانى
 وشەي خودموختارى رووسەكان ھيئابويانە ناو ناوانەو
 بەو ھەي لە شورەوي ئەو جۆرە خودموختاريانە درابوو بە نەتەو
 جۆر بە جۆرەكانى وولاتانى پان و بەرىنى شورەوي واتە يەكيتى
 سۆڤيەتى ديارە ئەمەش جۆرە سياستتيك بوو خرابوو كار
 ئەگەرچى كەميك خۆمان خەريك بگەين لەگەل ئەو ھەي لەلايەك
 ئالاي كورد ھەلكرا بەسەر دام و دەزگاكانى دەولەتى كۆمارى
 كوردستانداو ئالاي دەولەتى شاھنشاهی ھيئراو تە خوارەو كە
 ئەمە خۆي لە خويىدا، سەر خورانە لە ئازادى تەواوى نەتەو ھو

خاکی کورد نەك قایل بوون بە خودموختاری دیسان دانانی
 قازی محەمد بە پێشەواو سەرۆك كۆمار بو ئەو دەولەتە کوردیە
 لە کاتی کدا سەرانی سەری ئێران کوردستان و ئازربایجانی
 لیدەرکە هەمووی لە ژێر بانی دەستەلاتی شاهنشاهییدا بوو،
 شا بە شاهنشاهی هەموو ئێران و ئالای دەولەتی ئێران بە
 ئالای دەولەتی هەموو ئێران دانەنرا، کە وایوو بەوەی
 ئەو دەولەتە کوردیە کە هەر لە ساو پەنای سوپای
 سووری شۆرەوی نروست بوو بە هاندانی ئەوان،
 شۆرەوی یەکان لە رووی شارەزایی سیاسیەو گەلی قونناغ
 کوردەکانیان بوو دابوو ئەوان بو بەرژەو هندی خۆیان هاندەری
 کوردەکان بوون نەك لە رووی دلسۆزیانەو بو کورد ئەگەرچی
 بەسەر زارەکی خەك لەو نەگەیشتبوون کە شۆرەویەکان بو
 بەرژەو هندی خۆیان چاوپۆشیان لە کورد کردو تاکو دەولەتیش
 دامەزێنن بەلام ئەو چاوپۆشیەیان بو ئەو بوو کە ئەیانزانی
 روژیک دانراو لە خاکی ئێران دەرچن تاکو ئەو کاتە
 کوردستان و ئازربایجان بخەنە سەودا و مامەلەو لەگەل ئێران و
 ئینگلیزو ئەمەریکاوە بێ ئەوەی خۆیان پیاو خراب بکەن لەبەر
 چاوی نەتەوێ کورددا بەوەی هەر ئەوان چۆن چاوپۆشیان لە
 نروست کردنی دەولەتی کوردی دا کردو کە ئەوەیان کردو تە
 پیاوەتیک لەگەل کورددا، بەلام لە کاتی رووخانی کۆماری
 میلی کوردستاندا دیسان چاوپۆشیان کرد لە دوژمنانی کورد
 کەم و زۆر بو کورد بەردی کیشیان نەکیشا بەسەری دوژمنانی

گهلی کورددا، وهک ووتمان شوره ویهکان له سیاسهتدا زۆر زۆر له کوردهکان له پیشتر بوون، زۆر به چاکی ئه یانزانی چی ئه که نه و ئه گه نه کوئ، ههر ههنگاو یکی ئه وان به گویره ی حیساب و بو مه به ستیک بوو به لام ههنگاوهکانی کورد له روی هه لچوون و سه ر گه رمیه که وه بوو که خوشیان نه یان ئه زانی ئه نجامه که ی به چی ئه گا، ئه گه ر گوئ له و تاره ئاگرینه نه بگه رایه که به قسه هه چیان نه هه شتبه وه په یاو ئه که وه ته ئه و باوه ره وه که ژیان و مانه وه ی کۆماری ساوای کوردستان به ته نیا نه وه ی کورد پارێزگاری ئه کری و زۆریشی زیاده به لام له مه یدانن تا قی کردنه وه دا وا نه بوو، ئه و په یاوانه ی کاروباری ده ولته ی کۆماری کوردیان خرابووه ئه ستۆ وایان ئه زانی که شووره ی پشتیوانی کورده و ئازادکه ریه تی، له چنگ داگیرکه ران هه روه کو شاعیره کانی ئه و سه رده مه ی کورد زۆر شیعه ری له و بابه ته یان له دل و ده رو نیکی پاکه وه هه لئه رپه شت، وه ک یه کیکیان ئه لیت:

.....بیرا⁽¹⁾

که ئالای سوور له ناومان هه لکرا

به جاری ته می نه گبه تی ره وی....

بژی دۆستی کورد ده ولته ی شو ره وی

¹ - ئه و دیره شیعه ته نیا ووشه ی براهیم که یاده وا ئه و ووشه یه که به سه لیه ی شیعه ری ئه گونجی بکرنیت به قافیه بو ووشه ی هه لکرا.

ئەگەرچى تاكو ئىستا نازانم ئەو چەند دېرە شىعرە
 شىعرى كام شاعىرى ئەو سەردەمەيە كە ئەتوانم بلىم ئەو
 شىعرە لە دل و دەرونىكى پاكى كوردانەو ەلقولاًو ەك بەسوي
 سەرى لە كۆمۇنىستى خورا بى چوونكە بۇ دەرمان لەناو
 كوردانى ئەو سەردەمەي كۆمارى مىللى كوردستاندا كۆمەنىست
 بەدەست نەدەكەوت ەروەها رۆژى كشانەو ەو دەرچوونى
 سوپاي سوورى شورەوى كرا بە شايى و زەماوەندو ەلپەركى
 ئەگەرچى كوردەكان تا رادەيەكى باش بە پىزەو ە سەرنجى ئەو
 سوپايىيەيان ئەداو بە داگىر كەريان دانەئەنا، چوونكە دوژمىكى
 خوینخواری چەپەلى وەك رژیمی بۆگەنى رەزاشای لە كۆل
 كرىبونەو كە ئەمە خوۋى لە خویدا گرنگىەكى زۆرى ەبوو
 بەلاى كوردەو ە، لەگەل ئەو ەشدا كە شورەوى ەر بىگانە بوو
 خەلكى دەرچوونى بىگانەى لە كوردستاندا بە شتىكى باش
 دائەنا كەسىك نەبوو بچىت داوا لە سوپاي سوورى شورەوى
 بكات كە بمىنىتەو ەو دەرنەچىت لە خاكى كورد بەلكو بە
 پىچەوانەو ئەو رۆژە كرا بە رۆژىكى گرنگ ەرچى شارى
 مەهاباد بوو وروژا بوو گەورەو بچووك مالىيان بەجىهيشتبوو
 تاكو بە چاوى خويان ببىنن كە چۆن خاكى پىرۆزى كورد
 بەجىنە ەيلىن، ئەگەرچى تاكو تەرا سەربازانى شورەوى بە
 دەستىكىيان دەستەكەى تىرى خويان ئەگرت و بە گەرمى وەك
 دەستىكىيان دەستى خوۋى بى و دەستەكەى تىريان دەستى كورد
 تاكو لە كوردى بگەيەنن كە ەمىشە پشتىوان و لايەنگرى مافى

كوردن به لأم به داخه وه له كاتى تهنگانهى گهلى كورددا كه سيكيان
 نه هاتن به دهنگيه وه له وانه شه ئه وه سه ربازانه ئه وانيش هه
 راستيان كردبى و به دل نه ته وهى كورديان خوش ويستبى
 چونكه چه ند سالىك بوون له ناو كوردا ئه ژيان، له وانه يه
 خوشه ويستى گهلى كوردى يان چوو پي ته ده ل و ده روونه وه به لأم
 به وهى گهلى كورد به تا قى كردنه وه وه فادارى له شور وهى نه دى
 ئه و يش له بهر ئه وهى نا كه خه لكى شووره وى بى وه فان به رام بهر
 به كورد و به گه لان به لكو بى وه فايى نه گه پي ته وه بو را به رانى
 شور وهى كه له كات و روژى ليقه ومانى كوردا نقه يان له خو يان
 بهرى بوو، نقه نه كردنى ده ول ته تى شور وهى به رام بهر به رو خانى
 كو مارى ئازربايجانى ئيران و كو مارى ميللى كوردستان به باشى
 ئه و راستيه ئه سه لمينى كه شور وهى له بهر خاترى چاوى كالى
 كورد ئه و كو ماره كوردهى ريگه نه دا دابمه زرى به لكو به و نياز ه
 بوو بيخاته سه ودا و مامه له وه بو كه لك و سه ودى بهر ژه وه ندى
 خو ي ئه وه بوو كه هيشتا كورد و ئازهرى له سه ر خاكى خو يان
 تازه ببوونه خا وه نى دوو ده ول ته كه چى شور وهى له بهر زترين
 پا يه ي حزبى و ده ول ته تيدا ده ستى دوژمنانى گهلى كورد يان به
 گهرمى نه گوشى و دوژمنانى كورد له مؤسكو ئه ببوونه ميوانى
 كرملين و به دوورو دريژى له گه ليان گفتوگو يان ئه كردو
 به يان نامه ي ريكه وتنى دو قوليان مؤر ئه كرد، بي ئه وهى پرسه
 گو رگانه كيش به كورد و ئازهرى بكن، به لى راسته شور وهى له
 مو ئته مه رى تار اندا له گه ل ئينگليزو ئه مه ريكا ريكه وتبوون ئيران

بەجى بىلى بەلام ۋەك شورەۋى لە ئىران بە گورجى دەرچوو،
ئىنگلىزو ئەمەرىكا نەك ھەر دەرئەدەچوون و بەس بەلكو
ئەۋەندەى تر خۇيان داسەپاند بەسەر دەۋلەتى ناۋەندى ئىران
دا، تاكو بە باشى دۇنيا بوون كە شورەۋى مايە فنگى دەرچوو و
ھىچى لە ئىراندا بۇ شىن نەبوو و ئەو بەلىئانەى قەوام
ئەسەلتەنە دابوۋى بە ستالېن ئەۋىش لە پەرلەمانى ئىرانى دا لە
سالى 1947ى زايىنى دا زىنەدە بەگۆر كرا، سوپاي سوورى
شورەۋى لە جەنگى دوۋەمى جىھانى دا نەك ھەر سەروى ئىران
بەلكو لە تەۋاۋى ۋولتانى رۇژەلەتى ئەۋرۇپاي داگىر كرىبو،
لەو كاتانە دا راۋەدۋى سوپاي ئەلمانىاي ھىتلەريان ئەنا،
ۋولتانى ۋەك رۇمانىيا ۋ بولگارىستان ۋ ھەنگارىستان
چىكۆسولوفاكيا ۋ پۇلۇنىيا ۋ يۇگسلاۋىيا ۋ ئەلبانىيا ۋ تاكو بەشىكى
گەرەى ۋولتسى ئەلمانىيا بە شارى بەرلىنىشەۋە ھەموو ئەو
ۋولتانه كەم زۆر كەتبوونە ژىر دەستەلەتى شورەۋىيەۋە ۋە بە
بىرانەۋەى جەنگ ھىچ كامىك لەو ۋولتانهى چۆل نەكردو بە
گەرمى يارمەتى ئەدان، كە جارىكى كە نەكەونە دەست
دەۋلەتانى ئىستەمارى ۋەكو ئەمەرىكا ۋ ئىنگلىزو فەرانسەۋە.

سوپاي سوورى شورەۋى شان بە شانى سوپاي تازە
دروستكراۋى ئەو ۋولتانه دا لە روى سوپايانى دژ بەو ۋولتانه
ۋەستا بوون، زۆر بە گەرمى ئەو شۇرپىشگىرەنەى لە سەرانسەرى
ۋولتانى ئەۋرۇپاي رۇژەلەتدا بەرۇكى سوپاي ھىتلەريان
گرتبو، لە سەردەمى جەنگدا ئەگەرەنەۋە بۇ ناۋ شارەكان و

کاروباری ناوخۆی وولاتهکانی خۆیان ئهبرد به پێوه و سوپای
 سووری شورهوی خاکی هیچ وولاتیکیان له خۆیهوه چۆل
 نهکرد، تاكو له گهڵ ههندیکیشیاندا خواته کیشهو شهپه
 شهقهوه، پیاوانی سیاسی ئهو وولاتانه به خورتی چاره نووسی
 خۆیان له چنگی سوپای شورهوی به ده رهینا، به لام به
 پێچهوانه ی ئهو وولاتانهوه سووک و ئاسان دهستی خسته
 دهستی کاربه دهستانی دهولهتی ئێرانیهوه و پشتی له کورد و
 ئازهری کردو هر کهمیک دواي کشانهوه ی سوپای سووری
 شورهوی وورده وورده سه ربزیوی و یاخی بوون و هه لگه پانه وه
 له لایهن دهره به گه کانه وه پهیدا بوو ههندیکیان له ژیره وه
 په یوهندیان له گهڵ ئێرانیهکاندا ئه کردو که به دهر ئه کهوتن یان
 هه لئه هاتنه ناو ئێرانیهکانه وه یان ملی ریگای عێراقیان ئه گرته
 بهر، هیندیکیشیان "مستهفا بارزانی" به بارزانی یه
 چه کداره کانیه وه ئه چوو به ئاسانی چهکی ئه کردن و ئه یهینان له
 مه هاباد ئه یخستنه ژێر چاوه دیری کۆماری کوردستانه وه
 شوره ویه کان وه که له ئه وروپای رۆژهه لاتدا نه چوونه دهره وه و
 جهنگی سییه می جیهانی ششی ئی نه کهوته وه، که چی هاتن له سه ر
 حیسابی چاره نووسی کورد و ئازهری ئهو تاقی کردنه وه
 سیاسیه یان به وان تاقی کرده وه و هر ئه وانیش بوونه هۆی
 ئه وه ی کورد و ئازهری به رن به ناخی ئه رزاو بیانه وی یان
 نه یانه وی دوژمنانی ئهو دوو نه ته وه یه به ر به نه

سەرگوڤیلاکیان ئه‌وه‌ی ویستویانه به‌بی ترسو و سه‌له‌مینوه
کردیان ده‌بارهی کوردو ئازهری.

ئه‌وه بوو دوا‌ی داگیر کردنی شاری مه‌هاباد من و عه‌به‌ی
مه‌قالم ده‌رفه‌تمان به‌ ده‌ست کهوت، ئه‌و کاته‌ی وه‌فدی
بارزانی‌یه‌کانیش به‌ سه‌رو‌کایه‌تی مسته‌فا بارزانی له‌ تاران بوو،
سه‌رمان له‌ شاری مه‌هابادی داگیرکراو دایه‌وه، شاری چی، که‌ی
مه‌هاباد وه‌ک جاری جارانی مابوو، بل‌ندگو له‌ شوینه‌وه که
جاران پیاوانی حزبی دیموکراتی کوردستان و رابه‌رانی ده‌وله‌تی
کو‌ماری میلی کوردستان و وتارو سه‌رودی نیشتمانیان تیدا بلاو
ئه‌کرده‌وه که‌رابوو شه‌وینی وتارو شه‌یر خویندن‌ه‌وه‌ی
ئیرانیه‌کان، به‌ گو‌رانی به‌ شاهنشادا و به‌ شان و بازووی
داگیرکه‌راند هه‌لی ئه‌داو شار له‌به‌ر سه‌ریازی ئیرانی ریگه‌ نه‌بوو
خه‌لکی به‌ ریگادا به‌روا، هه‌موو سه‌ر له‌ به‌یانیه‌ک ده‌سته‌یه‌ک له
هه‌وجه‌وانانی کورد ئه‌نران به‌ نیشانه‌وه، و به‌ ده‌سه‌رتیژ گیانیان
ئه‌که‌ی‌شان دوا‌ی ئه‌وه‌ی دادگای سه‌هرایی حوکمی کوشتنی
ئهدان به‌سه‌ردا به‌وه‌ی جلی ئه‌فسه‌ری کوردستانیان له‌به‌ر کرده
یان سه‌ریازیکی که‌میگ بزێوی کورد بووه، ئیتر به‌و جو‌ره وه‌کو
به‌رنده که‌وتبوونه گیانی هه‌جه‌وانانی کورد بو‌قه‌ر کردنیان یان
بو‌ئه‌وه‌ی بکه‌ینه‌ عیبه‌رت تا‌کو نه‌وه‌ی کورد نه‌ویرن جاریکی تر
چه‌ک له‌ رووی داگیرکه‌رانی خو‌ی‌اندا هه‌لگرن، ئه‌و سه‌رده‌مه‌ی که
هینشتا کو‌ماری میلی کوردستان له‌ که‌رمه‌ی سه‌ریه‌ری و
شانازیدا بوو هیندی لاوانی کورد له‌ یه‌کیک له‌ قوتابخانه‌کانی

شاری مه‌ه‌باددا شانۆگه‌ریه‌کیان پیشکه‌ش به خه‌لکی کوردی
 مه‌ه‌باد کرد، ده‌ریاره‌ی چۆنیه‌تی هه‌له‌ه‌تاندنی رابه‌رانی
 شو‌رشیک له شو‌رشه‌کانی کوردی تورکیا، شانۆگه‌ریه‌خ
 ده‌ریاره‌ی شیخ سه‌عید بوو که که‌مالیه‌کان توانیبوو‌ریان
 رایکیشن بو ئه‌نقه‌ره‌و له‌وی سووک و ئاسان دوا‌ی پیشوازیه‌کی
 بی وینه له وه‌فدی کورد به سه‌رو‌کایه‌تی شیخ سه‌عید ئه‌برینه
 یه‌کێ له میوانخانه‌کانی شاری ئه‌نقه‌ره، هه‌ر له شو‌ینی
 گه‌یشتیان به شاری ئه‌نقه‌ره تاکو ئه‌و ئوتیله‌ی کرابوو به
 شو‌ینی حسانه‌ریان به فهرشی په‌نگا‌وپه‌نگ ئه‌رازیته‌وه،
 پاشان هه‌ر ئه‌و شه‌وه ئه‌ده‌ن به‌سه‌ریاندا ئه‌یانگرن، و به‌یانی له
 دادگایه‌کی ساخته‌دا بو چا‌وو‌پاو هه‌ر به گورجی حوکمه‌ی
 خنکاندنیان ئه‌دری به‌سه‌ردا به تاوانی یاخی بوون و شو‌پش له‌و
 دادگایه‌دا که به‌ناوی دادگای ئیستقلال ناسراوه حوکم ئه‌درین و
 ده‌ستوبرد ئه‌برین بو هه‌لو‌اسین و ئه‌خنکێترین، دوکتور فوئاد
 ناویکیان که رو‌شنی‌ریکی ئه‌و کاته‌ی شو‌رشه‌که ئه‌بیته‌ به‌ر له
 چوونی وه‌فده‌که به شیخ سه‌عید ئه‌لیت: نابی ئیمه‌ با‌وه‌ر به
 دوژمن بکه‌ین، با هیچ نه‌بیته‌ تو مه‌به‌ستی له شیخ سه‌عید ئه‌بی
 که رابه‌ری شو‌رشه‌ سه‌رکه‌وتوه‌که‌مانی ئه‌لی با توو چه‌ند
 که‌سانیک له رابه‌رانی شو‌رش لێره به‌مینته‌وه‌و پیویسته‌ ناکات
 هه‌موومان بچین چوونکه‌ دوژمنانی کورد هه‌میشه‌ که‌م
 فورسه‌تن، با هه‌موو به جاریک نه‌کوژرین و شو‌پش به‌بی گه‌وه‌رو
 سه‌ر نه‌مینته‌وه‌ به‌لام جه‌نابی شیخ سه‌عید ئه‌و پیشنیازه‌ی د.

مەشقى سەربازى كرابوون و ھەزارانى تىرى وەك ئەوان فېرە
 مەشقى سەربازى بىرىن و بىرىنە كۆپى شەپ تاكو سەر بە
 دوژمنى داگىر كەر شوپ ئەكەن، كە دان بە مانە رەواكانى كوردى
 ئىراندا ئەنئ ئەگىنا لە روى پارانە و ھو گنتوگووہ ئىران ھى
 ئەوہ نەبوو بە ئاسانى دان بە مافى ئازادى كورد دابنى وەك
 خۆيان ئازاد كوردبوو يان دان بە خودموختارى كوردستان دا
 بنىت وەك شورەو يەكان فېريان كوردبوون كە ناكۆكىەكى زۆر
 ھەيە لە نىوان كوردستانىكى ئازادو كوردستانىكى
 خودموختاردا چوونكە ھەرگىز ناگونجى پارچە زەويەكى ئىران
 رژىمىكى كۆمارى بى لە سنورى رژىمىكى شاھنشاهىدا ديارە
 ئاسان نىە كە من بتووانم بىسەلمىنم كە بۆچى رابەرانى كوردى
 ئىران بىسەبى بەرگى خۆيان دا بە دەست دەولەتى
 ئىرانەو، ئايا لەو باوہرەدا بوون كە بە خۆبەدەستەو ەدان بە
 دوژمن وا لە دوژمن ئەكەن دلى نەرم بىى و سووك و ئاسان
 دەستيان لى ھەلگىرى و بەبى ئارەق دەرچەن، بەلای ھەموو
 كوردىكەوہ ئەوہ روونە كەسانىكى وەكو پيشەوا قازى محەمەدو
 ھەقالەكانى پىاوى ترسنۆك نەبوون، چوونكە پىاوانى ترسنۆك
 ناوئىرن لەو بوارە بدەن، كە خۆيان بەكەن بە رابەرانى مىللەتەك
 كە ھىشتا كىشەى نەبراوہ تەوہ لەگەل دوژمنەكەيدا لەوانەيە لە
 سەرەتادا دلىنا نەبووین لەوہى شورەوى وا بە ئاسانى بەجىيان
 ئەھلى و پشتيان تى ئەكا، سوپاي كۆمارى ئازربايجان لە
 شەپى (قەفلانكۆ) دا بەراہبەر سوپاي ئىران بەرگەى نەگرتو

رووخاو توایه وهو هەر کەسە کەوتە سەر دەرکردن بەلام قازی و
هەقالەکانی ئەو هەنگاوەشیان نەگرتە بەر کە هەلبێن و روو
بکەنە شورەوی لە جیاتی هەلبێژاردنی گەلی رینگا بۆ خو قوتار
کردن چۆن رینگەي خو بە دەستە و دەانیان گرتە بەر.

بە تیکچوونی دەولەتی کۆماری میللی کوردستان خو هیچ نەبێ
ئەبوابە کۆرپێکیان لە گەرە پیاوانی کورد بگرتایە و پرس و رایان
پێ بکرایە بۆ دابین کردنی رینگەيە کە تاکو هەمان وەکو یە ک ئەو
رینگەيە بگرن و بەو رینگەيە دا بپۆن، بەلام لەم روو وهه هیچ جۆرە
هەنگاویک نیە لە گۆرپێداو هیچ جۆرە راو تەگبیرێک نەکراوە،
جگە لە راو تەدیبری کورده بارزانی یەکان کە هیچ نەبێ بە
شینەیی تووانیان کات و دەر فەتێک بۆ خو یان بخو لقی ن بۆ
دۆزینە وهی رینگای چارەسەری گێرگرفتەکانی خو یان چوونکە
وەک بەشی هەرە زۆری کوردی ئێرانی خو بە دەستە و دەانیان گرتە
بەر، نەبوو بێن خەمی ک لە خو یان و نەتە وهه کە یان بخۆن، ئەگینا
و نەبێ ئازاو دلێر لە ناو کوردانی ئێرانی دا نەبوو بۆ نمونە
حەمەي مەلود کە خەلکی شاری مەهابادەو بە خزمایەتیش بە
پێشەوا قازی محەمەد ئەگات ئەو لەو رۆلە دلێرانی ئەو رۆژە
بوو کە نەک هەر ملی خو ی شوپ نەکرد بۆ خو بە دەست دان
بەلکو دەستپێژیشی لە مائی پێشەوا کردبوو، دواي ئەو هەش
خو ی و برایەکی شان بەشانی بارزانی یەکان چەکی خو یان لە
شاندا بوو هیچ نرخ و بایەخیکی بۆ دەولەتی ئێران دانەنا بوو،
هەر وەرھا دەیان تیکۆشەرو جەنگاوەری کوردی ئێرانی کە

هەرگیز له و کات و روژانه دا خوځیان نه دا به دهست دوزمنه وه،
 به لام دهست نه کردنه وه له دوزمن به تايبته تي له لايه ن
 که سانیکه وه بوونه ته رابهر و پيشه وای گه لیک کړیوونيان خو
 ناماده کردنی خوځیان بو خو به دهسته وه دان له جيقلدانه ی
 هه موو که سيکدا جيی نايپته وه دواچار ئه و رابهرانه به و کاره يان
 به زه یی دوزمنيان بو خوځیان و ميلله ته که يان نه و روژاندو بو چاو
 شکاندنی کورد ملیان کرا به په تي سي داره دا، ژماره ی ئه و
 نه و جهوانانه ی تير باران کران له مه اباد دا، چهند ئه وه نده ی
 شه هیده کانی بارزانی یه کان ئه بییت که ئه وان بارزانی یه کان
 مردانه تا کو له تووانيان دابوو له روی سوپای ئیران دا
 جهنگین و خوځیان نه دا به دهست ئیرانه وه. دواي شه ری (قاروا)
 تا کو روخانی کو ماری میلی کوردستان هیچ جوړه شه ری که له
 دژي ئیران روی نه دا دیاره ئه مهش هه ر په یوه ندی به
 سیاسه تي شو وه یوه هه یه، ئه گینا ئه و هیزه ی له
 پيشمه ره گه کانی چه کداری کوردی ئیرانی پیک هاتبوون و له
 شاری مه اباد خرابوونه ژیر مه شقه وه ئه و هیزانه بخرایه ته کار
 نه که هه ر ئه تووانرا شاره کانی وه که سه قزو بانه و سرده شت که
 له بن تیری هیزه چه کداره کانی بارزانی دا بوون واته هه موو
 بارزانی یه کانی ده ورو به ری ئه و سنی شاره له ژیر ناگری گولله ی
 پر نه وی کورد دا بوون، به چاو به رزاییه کانی ناو شاری سه قزو
 بانه و سرده شت ئه بیتران و ئه تووانرا به ئاسانی ئه و سنی شاره
 بگریین و سوپاو چه کدارانی کورد پرژیننه ده ورو به ری شاری

سەنەو شاری كەرمەشان و بەولاترەو بەلام كە سىياسەت لە
گۆرپدا بوو ئیتر چارەنووسی كورد بە دەست خۆیەو نیە، با
واش لە خۆی بكات، بەلى كەس نیە ئەو نەسەلمینى كە
دەرەبەگی كورد لەو سەردەمەدا دەست رۆیشتوو بوون، بەسەر
جووتیارو وەرزیرەكانى كورد دا بەلام ئەگەر ژمارەى ئاغاكان
بگرىن و بەراوردی كەین لەگەل زۆریەى زۆرى خەلكى
رەشپووتى كورد دا، ئەوا هەمو ئاغاىانى كورد هەر لە هیچەو
دیار نین لەگەل ئەو شەدا تاكو شورەویەكان خویان هاتبوون
گرنگیان دابوو بە ئاغاىان و سەرۆك عەشیرەتەكان بۆ سەلماندى
ئەم خالە با دوور نەچین ئەو دوو وەفدە ناو بەرىن كە
شورەویەكان خویان بانگیان كردبوون بۆ باكۆبەر لە
دامەزراندنى كۆماری میللى كوردستان ئەو دوو وەفدە لە ئاغا
دەرەبەگ و چەند شیخ و مەلایەك بەولاوە كورە جووتیارىكىان لە
ئاواندا نەبوو دیارە كەرەسەى كاروبارى تىكۆشان لەو
سەردەمەدا بەلای شورەویشەو هەر ئەو بووئەبى لا لە
ئاغاىان و دەرەبەگ و سەرۆك عەشیرەتان و پیاوی ئاودارى
ئایىنى بدیریتەو هەر لەو خەلكەى كە هەیه كەرەسەى
تىكۆشان و ماف داوا كردن دروست بكرى بەلام ئەو بوو
لەكوردستان دەستی بیگانه بە دزیەو لە كاردا بوو تەراتینى بە
بەرژەوهندى كورد ئەكرد بەلام سىياسەتى شورەوى بە كەلكى
خۆشى نەهات و ئەتووانىت ئەو سىياسەتە بەسیاسەتێكى
چەوتدا بنریت تاكو بۆ خودى شورەوى ئەگینا من و ئەم و ئەو

هەر خۇ ماندوو بوونىك بكيشئين بهوهى ئهوان له ترسى
هه لگيرساندى جهنكىكى جيھانى تر ناچار بوون وا له گهل كورد
و ئازهرىدا بجوولينه وه تهنيا قسهى رووتهو قسهى رووتيش
ناچيته گيرفانى كه سه وه چوونكه شورهوى زور چاك ئه يزانى نه
ئهازريه كان و نه كورديش هيشتا كه ره سه يه ك نين بو كو مؤنيستي
دهست بدن، كورد دهولت بى له ته نيشتيانه وه يان ئيرانى
شاهنشاهى دهولت بى هيچ چياوازيه ك ناكات لاي شورهوى
يه كان هه رگيز شورهوى له و ناوچانه دا كه خاكى كوردهو
داگيركه رانى كورستان ريگا نادهن كورد ئازادانه له خاكى خويدا
بژى. هه رگيز شورهوى نايهت رابه رانى له و دهولتانه به هيچ
بگري و بيئت بو خاترى چاوى جوانى كوردان لا له كورد
بكاته وه و به رگري له مافى كورد بكا، به مافى ژيانه وه به ئازادى
له خاكى كوردستان دا، له و خاكهى كورد پشتاو پشت
پارستويه تى تاكو نه مپوكه پارستن و بژارى به ئه ستوى نه وهى
كوردى نه مپوى كورده وه يه نه ك به ئه ستوى بيگاننه كانه وه ئيتر
هه ر بيگاننه يه ك بگري ن دوور بى يان نزيك هه ميشه باوك و
باپيرانى نه وهى كورد و وتويانه: نه وهى بكا بيگاننه په رستى
ئاخيري خوئى دينى نوشستى، بويه ئازادى و سه رفرازى كوردو
كورده ستان ئه ركيكه له ئه ستوى نه وهى كورد خوئى و گه لى كورد
له وولاته دابه ش كراوه كه لى دا له و كاته وه كه ئينگليزو
فه رهنسيه كان له دواى شه رى يه كه مى جيھانيه وه چون هاتن
خاكى كوردى يان دابه ش كرد، به سه ر سوريوا و عيراق و ئيران و

دواى خوئى خات و بيان بات له و شاخ و چيا سهختانهى كورد دا
 به كوشتنيان بدا به لام ناتوانن كورد بگيهنن به ئاوات و هيواي
 ديريينهى خوئى، هيواي ئهوهى كه هه موو كورد له كوردستاني
 باك و باپيراني خويدا ئازادو سهرفران بژى گهيشتن بهو ئامانجه
 گرنگه پيوستى به ريگهيه كه راست و رهوان كه رابهرانى كورد
 به بيروباوه ريك ريگاي راستى خوئيان بدوزنهوه، ريگايهك
 راست و رهوان رووناك و روشهن تاكو ههرگيز ساتمه
 نهكاوخه لكى كورد بگات به ئاوات و هيواي ديريينهى سالههائى
 سالى ئهگينا بهو ريگانهدا كه تاكو ئيستا گيراون كورد ناگاته
 ههچ مهزليك و ههرگيز ئاسودهئى به خوئيهوه نابيينى ههر
 كردهى كورد ئهبي و بردهى شهيتان ههر دوزمنانى كورد له سهر
 ريگاي چهوت و چهويليك تاكو ئيستا گيراوه ههروهكو خوئيان
 ئهلهوه رين و به ژيانى خوئيان سريژر ئهدهن، زورجار گومان
 لهوهدا نهماوهو ناميينى كه ئيتر كورد ئازاد ئهبي و سهرفران
 ئهژى، كه چى كورد كاتيك به خوئى ئهزانيت گهراوه تهوه سالانى
 بهر له راپه رين و شوپشهكانى سهر له نوئى وهك هه مان جارى
 پيشوو به هه مان ريگهئى تاريكو نوته كدا ئهبري تهوهو ديسان وهك
 كو پانه كهئى دهجال ههچ به ههچ نهكراوهو هه موو شتيك بو
 ههلهوه شانوه ئهشئ و دهست ئهدها به داخهوه ريگاي رووناك و
 روشهن له كورد كراوه به تاريكستان كه ههرگيز چاو چاو
 نهبيينى ئهگينا تاكو كهئى ريگا برين و نهگهيشتن به ههچ! رزگارى
 كه لان ههر كاميكيان بگرين چهند ساليكى بهس بووه تاكو بگات

به هموو ئاواتهكانى كه چى سهد سالى ره بق هيشتا كه مه تاكو
 ئيمه ي كورد له هه له كانمان بگهين، ئه وهتا هر وولاتيك كه
 كوردى تيا بژى، ئه وهى نه كرابتى به كوردى ئه كاو كورديش ئه م
 ديوو ئه و ديوى سنووريك كه بوى كيشراوه ئه گه يه نيته زيندان و
 گرتن و كوشتن له سالى 1957ى زايينى ئه م هونراوه يه م ووتوه
 تاكو ئيستاش كورد چون ئه و كاته ژياوه ئيستاش هه روا ئه ژى

:

ئهو نيشتمانه ي ئيمه

ئهو نيشتمانه ي ئيمه وولاتيكى به رينه
 به هه شتيكى ساكارى هه تا بليى
 رهنگينه

به زوقم و به فروباران تير ئاو بووه دهر و دهشت
 بويه گولاله گه شو و بون خوش و رهنگ شيرينه
 نيرگس له ناو گولاندا هه ناسه ي وه كو عه بيره
 لاله و وه نه وشه و به يبوون تيكه ل سمى و نه سرينه
 ئه و رهنگه دلگيرانه له سر ته ختى سه زه گيا
 به رگى بووكى قه شهنگى ناسك و نازه نينه
 دلم بويه به جارى ته مى په ژاره گرتى
 به و به هاره شيرينه گول دهم به پيكه نينه
 گولشه ن پارچه پارچه يه دهره يان په رزين كراوه
 خوشمان كويله و ئاواره چون ره وايه ئه و ژينه
 هر كورد ماوه به ته نيا ژير ده ستى ئه م و ئه و بى

بیبەش لە ژین و مافی رهوای ئەم سەرهزمینه
گەلان یەك بە دوای یەكا ئازادو سەربەخۆ بوون
هەركەس لە خاکی خۆیا لەسەر تەخت و نگینه
راسەتە كەوا رژیمی سەرمایەداری ئەمەمپۆ
هەرس بەردەو رزێوه گشت لای لەسەر لەقینه
بە خشیینهوهی ئازادی درۆیه لەم جیهانه
ئازادی و سەرفرازی تەنیا بە خوین كۆرینه
بە ریش و پەرچ و چەنە كورد ناگاتە ئامانجی
كۆشش قورتاری ئەكا لەم یەكتر دابەڕینه
ژیانی سەرفرازی و ئازادی ئەو وولاته
گومانی تیا نەماوه بە شوێرش و تەقینه

ئەو ھۆنراوێی سەرھوێ كە ساڵی 1957ی زایینی
ووتراوێ كە تاكو ئەوساڵە دەولەتانی عێراق و ئێران و تورکیە كە
داگیركەرانی كوردستان نەتەوێ كورد تاكو ئەو ساڵە نەك هیچ
جۆرە مافیکی رهوای نەتەوێی خۆیان نەبوو بەلكو گەلی كورد لە
ھەموو گەلانی تر زیاتر ھەستی كردبوو كە پەیمانێ بەغدا بەر
لەوێ دروست كردنی بەرھێك بێ لەگەڵ ئینگلیزو ئەمەریكادا
لە ئێش شورھوێ كورد ئەو پەیمان و بەرھێی بە گەورەترین
داوێك و كۆسپێك دائەنا بو سەركوت كردنی راپەرین و شوێشی

بچەسپىنن تاكو ئىستا هيچى ئى شىن نەبوو، يىروباوهرى
 كوردايەتى بەتەنيا لەوانەيە تاكو رادەيەك دوزمناى كوردىش
 نەوئىرن لە روويدا بوەستن بەوہى لە كەس نەخوزراوہ بەلام ھەر
 يىروباوهرىك بەئىترىتە ناو ناوانەوہ كە خاوەن يىروباوهرەكان
 خۇيان ناوئىرن راستەوخۆ بە نەتەوہى كورد بلىن ئىمە چىن و
 چىمان ئەوئى، ناچارن خۇيان داپۆشن و بەو نىازەى كە
 سەرکەوتن ئەو كاتە خۇيان بىنە وئىزەى كورد و بە خورتى بيان
 ھىننە سەر ئەو يىروباوهرى كە خۇيان پىوہ بەستۆتەوہ ئەگەر
 وا دانئىن كە يىروباوهر وەكو تۆو واىە ھەر جۆرە تۆيەك لە زەوى
 تايبەتيدا شىن ئەبئى مەرەزە ھەرگىز لە جىگای رەقەن و بئى ئاودا
 شىن نابئى چوونكە برنج پىويستى زۆرى بە ئا و ھەيە ھەرەھا
 توتن لە زۆر شوئنا نايەتە بەرھەم چوونكە پىويستى بە ئاوى
 ساردى كانىاو ھەيە ھىندئى يىروباوهر كە خۇيان لە خۇياندا
 كىچ و كالن نەتەوہى كورد تاكو ئىستا لای ئى نەكردۆتەوہ،
 ھەلگىرى ئەو يىروباوهرانە كە تاكو ئىستاش ناوئىرن بە زەقى بلىن
 ئىمە ھەلگىرى ئەم يىروباوهرانەيەن، ناچارن پەنا ببەنە بەر
 خۆشاردنەوہو خۆ داپۆشن لەناو زۆرىەى زۆرى گەلى كورد دا
 وەك نەتوانراوہ ناشتوانرئى لە دوا رۆژيشدا ئەو يىروباوهرانە بە
 خورتى بەسەر گەلى كورددا ساغ بکەنەوہو لە دل و دەرونى
 كوردەوارىا جىگای بو بکەنەوہ يىروباوهرىك كارى كردهوہو كار
 ئەكاتە سەر كوردەوارى كە لەناخى خۆيەوہ ھەلقوولا بئى
 يىروباوهرىك دەرون و مېشك رووناك بكاتەوہ گەلى كورد بە

رینگایه کی رووناك و روشه ندا بهرئ تاكو ساتمہ نهكات و بگاته
قوناغ و مهزل.

تیبینی:

له رۆژی 21 ی مارتی سالی 1947 ی زایینی دا له
گۆره پانی چوارچرای شاری مههاباد دا پیشهوا قازی محهمه دو
مهفاله کانی له سیداره دران،

ئهم باسه لیڤه دا تهواو بوو.

(عوله)

رۆژی: 1987/1/1 ی زایینی

پاشکۆ

شەوی 10 ی مانگی (3) ی 1987 ی زاینی برادهریکی ئاوارە کوردەم ژمارە یەکی لە پەرتووکی کۆماری میلی کوردستان بە دەست گەیاندم ئەو پەرتووکی پەرە لە زانیاری میژوویی بە بەلگەو دەریارە ئەو سەردەمە میژووییە منیش پەرتووکی دەریارە ئامانە کردبوو بەلام بەوەی دەرنگ گەشتە دەستم نەتوانرا بە تەواوی کەلکی ئی وەرگیری لەگەڵ ئەوەشدا لە رووی وەفاو پیزانینەو ئەبێ بلیم کە ئەو تیبینیە لە کۆتایی نووسینە کەمدا قوتم کردۆتەو لەو کتیبەم وەرگرتووە کە ئەویش دەریارە روژی لە سێدارە دانسی پێشەوا قازی و براو برازاکیەتی کە لە روژی 10 ی مانگی مارتی سالی 1947 ی زاینیدا رژیمی داگیرکەری شاهنشاهی لە ئێران دا ئەنجامیان دا لە گۆرەپانی چوارچرای شاری مەهاباد، لەبەر ئەوەی ئەو روژەم لە یادانەما بوو، هیچ جۆرە چاپەمەنیەکی ئەوتۆم لەبەر دەستا نەبوو، بازما بەسەریدا ئەوەندە هەیه بە ناچاری پەنام بردۆتە بەر ئەوەی بییەستمەو بەو روژانەو کە هیشتا کێشەو بەیە کە دادانی بارزانی یەکان تەواو نەبوو بوو، لە ناوچەکانی

دهوروبهري شاري شنۆ. لهو رۆژهدا بوو كه فرۆكهكاني ئيراني بهسر ناوچهكاني كه هيشقا به دهست بارزاني يهكانهوه بوو پهيتا پهيتا نههاتن و نهگهپان له بريتي بۆمباو دهستپيژ كردن بهياننامهي له سيدارهداني نهو سئ رۆلعيهيه نهتهوهي كوردي بلاو نهكردهوه، نهه له لايهك له لايهكي ترهوه بۆ يهكهم جاره دهقي نهو پهيمانه دوو قۆليهي له نيوان قهوام نهسهلتهنهو باليوزي سوقيهتي بهستراوه دهريارهي داني ئيمتيازي نهتي ژوروي به شوروي كه بيگومان من له لاپهركاني سهرهتاي نهه پهرتووكهدا ئيشارهتم بهو پهيمانه كردبوو، گهليك شتم دهريارهي به بيستن بيستبوو كه ميكيشم به نووسين ديبوو بهلام ههركيز نه به كوردي و نه به فارسي دهقي نهو پهيمانه نهديبوو بۆيه بهلامهوه زۆر گرنگ بوو كه هيچ نهبي بيكهم به پاشكويهك بۆ نووسينهكهم تاكو هاو زماناني كورد له دهريهدهران و ئاوارهكان كهلكي ئي وهرهگر نيتر دهقي نهو ريكهوتنامهيه وهك چۆن لهو پهرتووكهدا هاتوه به نووسين لهه پهرتووكهدا نهنووسمهوه نهههش دهقي تهواوي نهو پهيماننامهيه:

دەقى پەيمانى نەوت لە نىۋان ئىران و روسيا لە سالى 1946

ھەردوو دەولەتى يەككىتى سۆڧىيەت و ئىران رىكەوتن بۇ دامەززاندى كۆمپانىيائ نەوتى روسى و ئىرانى لە ئىراندا دەولەتى يەككىتى گەلى سۆڧىيەت لە لايەك و دەولەتى خاوەنشكۆ شاھنشاهى ئىران لە لاي دووم ھەردوولا بە دۇستانە لەسەر ئەو پىك ھاتن كە ھاوكارى ئابوورى ھەيىت لە نىۋان ھەردوو دەولەتدا ھەر يەككىيان يارمەتى ئەويتريان بەدات ھەردوو دەولەتكە بە پىي ئەو دوو نامەيەى لە بەينى سەرەك وەزيرانى ئىران و سەڧىرى روسيا لە تاران ئالوگۆڧ كران لە تاران لە 4ى نىسان سالى 1946دا دامەززاندىبون بەو پىيەى سەرھوہ ئەم مسودەى رىكەوتنەى خوارھوہ دانرا بۇ دامەززاندى كۆمپانىيائ ھاوبەشى نەوتى ئىرانى روسى لەبەر ئەو ھەر دەولەتتەك نويىنەرى خۆى دەست نىشان كرد بۇ دانانى ئەم مادانەى خوارھوہ:

له برى ده وله تى ئىيران

له برى ده وله تى روسيا

قەوام نەلسەلتەنە

ساوچىكوف

سەفیرى يەكیتى سۆڧیەت له تاران سەرەك وەزیرانى ئىيران

ماددەى يەكەم:

هەردوولا له تازان پێك هاتن بۆ دوست كردنى
كۆمپانیا يەكی هابەشى نەوت بەناوى كۆمپانیاى نەوتى
رووسى و ئىرانى كە ده وله تى ئىران مافى گەران ئەدات پێى بۆ
دۆزىنەوى نەوت و دەرھینانى وە دەستگیر بوونى نەوت و ئەو
شتانەى تر كە لێى دەرئەھینرى لەو زەویانەى بەشى يەكەمى
ماددەى دووھمى ئەم پەیمانە دیارى ئەكات هەروھا مافى
فروشتن و گواستنەوى نەوت و هەموو ئەو مادانەى لێى
دەرئەھینرىت لە ئىران و دەرەوى ئىران ئەدات بە روسيا
دامەزرینەرى كۆمپانیاكان ئەمانەن:

لايەنى يەكەم:

وہزاره تى دەولەتى يەكیتى سۆڧیەت كە ئىشى
دەرھینانى نەوت و پەترۆلە بەناوى نەوتى ستالینەو وە
كۆمپانیاى گشتى يەكیتى سۆڧیەت كە ناوى كۆمپانیاى نارنە
دەرەوى نەوتى سۆڧیەتە.

لاى دووھم:

دەولەتى ئىران

بە پىيى ئەم پەيمانە لە ماوەى سى مانگدا كۆمپانیاكە
دائەمەزىت لە دواى ئەوەى ھەردوو دەوتەت ئىمزاى دەكەن
ئەكەوئتە كار،

ماددەى دووم:

سنوورى ئىمتىيازى كۆمپانیا سنوورى ئەو نەخشەيەيە
كە لەگەل ئەم پەيمانە دايەو بەشىكى جيانەبوەوہيە لە
پەيمانەكە ئەبىت دەولەتى ئىران پەيمان بەدات كە زەويەكانى
رۆژئاواى ئازربايجان كە لە خەتى لەيەكدانى سنوورى روسياى
سوقىيەت و توركيوا ئىرانەو درىژ ئەبىتەوہ بۆ خواروو بە قەراغى
گۆمى رەزائىيە (ورمى) تا زەوى ناوچەى نيوان ھەردوو ئاو
(میانداو) وەكو لە نەخشەى ناوبراودا وئىنەى كىشراوہ، لەو
شويئە ديارى كراوہدا ھىچ ئىمتىيازىك نەدرىت بە ھىچ
كۆمپانيايەكى بىگانە يا ئىرانى و بىگانە يا
كۆمپانيايەكى ھاوبەشى ئىرانى و بىگانە، ھەروہا كەلكىش لە
سەرمايەى بىگانە وەرنەگىرىت.

وہ لە ماوەى دە سالى يەكەمى جىبەجى كردنى ئەم پەيمانەدا
كۆمپانیا لە زەوى بەشى يەكەمدا بە شوين نەوتدا ئەگەرئىت و
ئەو زەويانەى بۆ ئىش و كارى نەوت دەرھىنان و پاكدردنەوہى
پىويست بىت ھەلى ئەبىزئىت ھەروہا ھەر پارچە زەويەك
كۆمپانیا پىويستى بىت بۆ دامەزراندنى دەستگاكان و ئىش و
كارى ھەلى ئەبىزئىت و ئەگەر ھاتوو ئەو زەويە

هەل+بژێردراوانە مولکى دەولەت نەبوون ئەوا کۆمپانیا
نرخەکانى ئەدات بە خاوەنەکەى بە پێى ئەو نرخەى دەولەت
دیارى کردووە ئیتر بە دانى ئەو نرخانە زەویەکان ئەبنە مولکى
کۆمپانیا.

ماددەى سییەم:

1) سەرمايەى کۆمپانیا بە پێى رێکەوتنى هەردوولای
هاوپەیمان ئەبێت لە 25 سالى يەكەمدا بەشى ئێران لە 49% ی
سەممەکان ئەبێت و لە 51% ی هی روسیا ئەبێت، و لە (25)
سالى دووهمدا وەكو يەك هەریەكە لە 50% ی سەهمى ئەبێت.

2) سەرمايەى دانراوى هاوبەشان (ودائع المساهمين) لە
کۆمپانیاكەدا بەم جوړە ئەبێت:

هێ ئێران : ئەو زەویانەى ئەبێت كە لە ماددەى دووهمدا دەست
نیشان كراوە پاش تەواو بوونى ئیش و كاری تەكنىكى و
هەلكەندنى بیری نەوت و بە دەست هێنانى نەوتى بەكەلك .

هێ روسیا : هەموو سەرف و مەعاشى فەرمانبەران و كرىكاران
ئەبێت لەگەل هەر شتىكى كە دۆزینەووە دەرھێنانى نەوت و
بەرھەمەكانى نەوت پێویستی بێت وە هەر پێویستىەكى
تريشى .

ماددەى چوارەم:

پوختەى قازانج بە پێى سەهمى هەر لایەك دابەش
ئەكرێت.

ماددەى پىنچەم:

دەولەتى ئىيران لىپرسراوھ لە پارىزگارى كردن و تەئىمىن كىردنى كۆمپانىيا و بىرەنەن و ھەموو دامەزراوھەكانى كۆمپانىيا بە ھۆى ھىزى پۆلىسى ناوخۆ ھى ترەوھ.

ماددەى شەشەم:

كۆمپانىيا بۆى ھەيە ھەموو پىويستى ئەو ئامرازو كەرەسەى خاوو ھەر شتىكى تر و ھەموو مەوادو ئامرازو دەرمان و پىويستى پاراستنى تەندروستى گشتى لە دەرەوھ بەئىنەت، بەبى دان و باج و باجى گومرگ و رەسمى شت ھىنان، ھەرەوھا بۆ كۆمپانىيا ھەيە نەوت و بەرھەمى دەستگاكانى نەوت بىئىرەتە دەرەوھ بى ئەوھى رەسمى گومرگ و زەرىبە بدات، و روسىيا و ويلايەتەكانى يەككىتى سۆقىيەت ئەبىت لە پىش ھەموو كرىكارىكى تردا بن، لە جىھاندا.

ماددەى ھەتەم:

دەولەتى ئىيران كۆمپانىيا عەفو دەكات لە ھەموو باج و رەسم و زەرىبەى دەخل و ھەموو باجىكى مالى تر.

ماددەى نۆيەم:

پاش تەواو بوونى ماوھى ئەو پەيمانە ئىيران بۆى ھەيە ھەموو سەھمەكانى روسىيا بىكرىتەوھ ئەگەر ويستىشى ئەتوانى ماوھى پەيمانەكە درىژ بىكاتەوھ بە رەزامەندى ھەردوولا.

ماددەى دەيەم: ھەر بە ئىمزا كىردن و سەلماندى ئىمزا لە لايەن
ئەنجومەنەو پەيمانەكە جىبەجى ئەكرىت.
ئەم پەيمانە لە تاران بە دوو نوسخە نووسراوہ يەكەمیان بە
زمانى روسى و دووهمیان بە زمانى ئىرانى، ھەردوو نوسخەكە
وہكو يەكە لە رووى باوہر پىكردنەوہ.

((دەقى ئەو پەيمانە لىرەدا تەواو بوو))

تېيىنى:

لەوانەيە خوینەرى بەريز وەكو من لە خویندنەوہى
دەقى ئەم پەيمانەدا سەرنجى ئەوہ بدات و بليت كە ئەمە (دەقى
تەواوى ئەو پەيمانە بى) ئەى بۆچى لە ماددەى ھەوتەمەوہ باز
دراوہ بۆ ماددەى نۆيەم، ئەى ماددەى ھەشتەم بۆ كوى چوہ؟!

جهنہ پال مستہ فا بارزانی

مہا آباد/1946

پیشہوا قازی موحمہد سہرۆکی کۆماری میللی کوردستان

کابینهی کۆماری میللی کوردستان له مههاباد

ناوەرۆك

لاپىرە	بابەت	ز
1	پەيغىنىك	1
3	ناوردانە ۋە يەك لە رابردوۋىي نىزىك	2
10	دامەزىراندنى كۆمەرى مىللى كوردستان	3
16	قاچاخچىيە كانى نە ۋ سەردەسە	4
18	كۆپىنك بە بۆنەس بە كوردى خويتىدن	5
20	نە ۋ كۆپ بەستە	6
23	دروشمى كۆمەرى مىللى كوردستان	7
24	سروودە نىشتمانىيە كان	8
26	سوپاس سوۋرىي شورەۋىي	9
27	نىزىك بوۋنە ۋ سەمان لە بارزانىيە كان	10
28	نەخۆشى گرانەتا	11
30	كىتەسە قاراۋا	12
32	ناشتنى تەرمى شەھىد خۆشەۋىي	13
33	چوۋنى بارزانى بۆ كۆپىي شەپ	14
35	ناپاكى جەسەرمشىدىخان	15
36	ھىزمەكانى بارزانىيە كان	16

38	پله و پایه کانی سه ربازیس (سو پاییس)	17
41	په یو مندس به نازربایجانی نیترانه وه	18
44	پاشه کشه و کشانه وه	19
48	ووتووینژ له گه لّ دهوله تی نیتران	20
52	گه پانه وهی و مفده که	21
54	روه داویکی خویتناوی	22
56	چۆلّ کردنی نهغه ده	23
57	کیشیه کی چل روژی	24
59	بارگرانی سالّ و مندالّ	25
61	کیشهی سهه گردی نه لّوس	26
65	کیشه و شه پای دهر به ند	27
70	گه لیبی گادرو ژبانس بارزانریسه کان	28
73	جیا بوونه وهی بیست کهس به نیازی عیتراق	29
86	لیکۆلینه وهیه که دهر بارسی نه وه سهه دهسه	30
106	پاشکو	31
108	دقیس په یمانس نه وت له نیوان نیتران و رووسیا	32
113	ویتنه و نه خشه	33
118	بلاوکرا و سکانس بزاق	34
119	نه و چاپکرا و انهس به ریتهس	35

له بلاوگراوه کانی بزاف

تا ئیستا بزاقی پوښنبرانی نوځواز وینرپای چه ندین کوږو سیمیناری پوښنبری، هم کتیپانهی خولرموهی به چاپ گیاندوون.

1- دامه زانندن و نه فراندن و پیتشپه و ټک..... مه حمود زامدار

2- چیرۆکه کانی کريلوڤ..... و. عه زیز گه ردهی

3- شته کان (کورته چیرۆکه..... رسول بهختیار

4- به دوا داچوون و رمخه له کتیپای رۆژنامه نووسی کوردهی له دواي

راهه پین..... مه مه د خدر مه وه لوهد

5- چه ند و ورده یادیکس مه ییو (چیرۆکه)..... عه بدوللا خدر مه وه لوهد

6- مه رگی باز نه یس (نوځایت)..... ساییو رهشید

7- بیره و بیره کانی رۆژمه پرتیکس شه کت (شیعر)..... چنار نامیق ده سه ن

8- نه و تابلویانهی له پیتش چاوهر ون نابن چیرۆکه.. جه مال گه ده سه ئه ی

9- زایه له ی رنگه کان (شیعر)..... شوان سه راهی

10- گوندو شارۆچکه کورده ییبه کانی عیرا قس تپه ستا..... و. عه زیز

گه ردهی

11- هه ناسه شووشه ییبه کان (شیعر)..... عبدالرحمن بیللاف

12- سالیك بوو کورد... (بیره و سه ی)..... عه لوه

ئەو چاپكاراۋانەي بەرئومەن

لە پېنناو بايەخدانى زياتر بە بەرھەمى نوئى و دەقى داھىنەرانەي لاوان و ھەرگىز پىراني ھەندىك لە شاكارمەكانى دۇنياو، لىكۆلېنەھەي تازەگەرى بولمەكانى ئەدەب و رۆشنىرى كوردىمان، بزاقى رۆشنىراني نوئىخولز بە ھاوکارى و پشتىوانى داسۆزان بەتەمايە ئەم بەرھەمانەش بە چاپ بگەينى.

- 1- بەتال پوون لە زەمەن (شىعر).....توسامە ھوسەين
- 2- بەھارى بەش (رۆمان) احمد محمد اسماعيل
- 3- نزىك بونەھە لە دەق (لىكۆلېنەھە لە شىعرى كلاسىكى و تازەس كوردى).....مەھمەد خدر مەولوود
- 4- بەد گۆران (نۆڤلېت) نوھسەينى كافكا.....و.جەليل كاكە ھەيس
- 5- قىامەت (نۆڤلېت)كەرىم دەشتى
- 6- چەند دەنگەن لە كوردستانى نېزانەھە (لىكۆلېنەھە - دەق).....مەھمەد خدر مەولوود
- 7- خەونامەمەولوود قادر بېتخالى
- 8- جانتايەك پەر لە بەتالى (شىعر).....خەمە ھەباس
- 9- بەندى كوردى بەرگى چوارەم.....ھەمەر شېخەل دەشتەكى
- 10- صلاح الدىنى تەيوپى نەرمەنى نىھە زەرزارى و رەھەندى (دوئەين) سى ھەولېترى كوردستانى عېراقە.....عبدالخالق سەرسام
- 11- چەند بابەتېكى رۆژنامەوانىمەھمەد سەعید كوردە
- 12- راگەيانەندى نوئى.....رەسول بەختيار
- 13- اربىل اربخا.....عبدالخالق سەرسام